ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నివేదిక

OFFICIAL REPORT

#

*Ôèý°ÐéÆæÿ…, Ðèþ*Ça 24, 2001*

వాల్యూం -- **V** నంబరు -- **1**

శకసంవత్సరము – **1923,** చైత్రం **–3**

SATURDAY, THE 24TH MARCH, 2001

VOL-- V No. 1
3 - CHAITRA , 1923 - S.E.

#

శాసనసభ సచివాలయము
పబ్లిక్ గార్డెన్స్
హైదరాబాదు – **500 004.**

LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ కె. చంద్రశేఖరరావు
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ ఎం .వి. కృష్ణారావు
		శ్రీమతి బి. శోభానాగిరెడ్డి
		శ్రీ పి. రాములు
		శ్రీ సి. ముత్యంరెడ్డి
		శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్యానాయక్
		డా.ఆర్. రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి
కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. తుల్జానంద్ సింగ్
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ టి.వి. సత్యనారాయణ
		శ్రీ ఆర్. భాస్కరన్
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. వి. రామిరెడ్డి
		శ్రీమతి వి. జయకుమారి
		శ్రీమతి ఇందిరాగాంధి
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి.కాశిరాజు
		శ్రీ కె. హరినారాయణ రావు
		శ్రీ పి. వెంకటరామారావు
		శ్రీ ఎం .ఎ.సిద్దిఖీ
		శ్రీ ఎస్.ఆర్.సి. నర్సరాజు
		శ్రీ బి. పద్మారెడ్డి
		శ్రీ మహమ్మద్ దావూద్ అలీ
		శ్రీ జి. ఎస్. గోపాలకృష్ణ
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ ఎస్. రాజ సదారామ్

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు
అధికార నివేదిక

(నాల్గవ సమావేశము : ఇరవై ఐదవరోజు)

శనివారము, మార్చి 24, 2001

సభ ఉ. 8 గం.30 ని. లకు ప్రారంభమైనది

(గౌ. సభాపతి అధ్యక్షస్థానములో వున్నారు)

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము

వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి

2. నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు – వాగ్రూప సమాధానములు
3. స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు
4. నక్షత్రపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు – వ్రాతపూర్వక సమాధానములు
5. జీరో అవర్
6. అర్జీల సమర్పణ
7. సంతాపప్రతిపాదన

మాజీ సభ్యులు శ్రీ చిట్టినేని వెంకటరావు మృతి పట్ల

8. సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రము

9. ప్రభుత్వ లెక్కల సమితి నివేదికల సమర్పణ

10. ప్రభుత్వ బిల్లు

2001 ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సహకార సంఘాల (రెండవ సవరణ) బిల్లు

11. హోమ్ శాఖ మంత్రి స్టేట్‌మెంట్

చేవెళ్లలో క్రైస్తవ సభకు ఆటంకం కలిగించిన సంఘటన గురించి

12. ప్రభుత్వ తీర్మానము

ప్రార్థన స్థలాల వద్ద హింసాత్మక సంఘటనలు మరియు పవిత్ర గ్రంధాల దహనాన్ని ఖండిస్తూ

13. ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొనిరాబడిన అత్యవసంవ ప్రజాప్రాముఖ్యంగల విషయములు

(1) ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి క్రింద నిర్వాసితులైన వ్యక్తులకు నష్టపరిహారం చెల్లించుట గురించి

(2) నల్లమడ మురుగు నీటిపారుదల వ్యవస్థ మరియు ఆ ప్రాంతములో సంభవించిన భారీ వరద నష్టాల గురించి

సభా కార్యక్రమము

వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి

శ్రీ ఎన్.రఘువీరా రెడ్డి (మడకశిర) ః- మేడమ్, చేవెళ్లలో మండల కేంద్రంలో గురువారం రాత్రి ఆధ్యాత్మిక స్వస్థత సభలు జరుపుతుండగా కొందరు దాడిచేశారు. అక్కడి వ్యక్తులను గాయపరిచారు.

శ్రీ కె.ఆర్.సురేష్ రెడ్డి (బాల్కొండ) ః- మేడమ్, ఈ విషయాన్ని గూర్చి చర్చించాలి. అలాంటి సంఘటనలు జరగడం బాధాకరం .

శ్రీ నోముల నరసింహయ్య (నక్రేకల్) ః- అధ్యక్షా, మైనారిటీల పైన, ఈ విధంగా అక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. దాడి చేస్తున్నారు. ఈ విషయమై తప్పని సరిగా చర్యలు తీసుకోవాలి.

శ్రీ ఎన్.రఘువీరా రెడ్డి ః- సిస్టమెటిక్‌గా అన్ని కార్యక్రమాలను పరిశీలిస్తామన్నారు. ఇప్పుడు జరిగింది చాలా అన్యాయం .

శ్రీ కె.ఆర్. సురేష్ రెడ్డి :– మేడమ్ స్పీకర్.

SRI N.RAGHUVEERA REDDY: The local M.L.A. will explain the facts. Please give her a chance to explain.

MADAM SPEAKER: I have received two notices for adjournment motions. The first notice given by Dr.Y.S.Rajasekhara Reddy and others regarding roughing up of a religious priest and alleged ablaze of a copy of a Bible by miscreants at Chevella town in R.R.District on Thursday night around 10.30 p.m. and thereby creating tension all over the State. It has been disallowed.

The second notice of adjournment motion given by Sri N.Narasimhaiah regarding attack by a group of fundamentalist on dalith Christians during a prayer meeting on 22-03-2001 at Chevella causing injury, damage to property and burning a copy of Bible and the daliths of this area particularly, being insulted frequently. It has been disallowed.

(Interruptions)

You come in another form, I will allow it for discussion.

(Interruptions)

I think the Minister for Home also wants to give a statement on the incident.

DR. Y.S. RAJASEKHARA REDDY (Pulivendla) : This is absolutely condemnable incident. ఇటువంటి ఇన్సిడెంట్స్ ఎక్కడా, ఎప్పుడూ జరగలేదు. అక్కడ వాళ్లు ప్రార్థనలు చేసుకుంటూ వుంటే , అక్కడున్న కొంతమంది మత ఛాందసవాదులు బైబిల్స్‌ను తగులపెట్టారు. కుర్చీలను పడగొట్టడం, మనుషులను కొట్టడం చాలా జరిగాయి .

The House should rise up in one voice above party lines and condemn the entire incident and pass an unanimous resolution that this sort of things will not be tolerated. I request the Government to come forward with a resolution on this subject.

రాష్ట్రంలో సెక్యులరిజాన్ని ప్రొటెక్ట్ చేస్తామన్న విషయానికి సంబంధించి అందరం యునానిమస్‌గా ఒక రెజల్యూషన్‌ని పాస్ చేయవలసి వుంది. ఇటువంటి మత ఛాందసవాదుల ఆటలను కట్టించాలి. ఓల్డ్ సిటీలో కూడా ఒక సంఘటన జరిగింది. ఇటువంటి అన్ని ఇన్‌సిడెంట్స్ యికపై జరుగకుండా కంట్రోలు చేయాలని , తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. I think the Government should come forward in a strong way.

SRI T.DEVENDER GOUD: I totally agree with Dr.Y.S.Rajasekhara Reddy. We must condemn it. మీతో ఏకీభవిస్తున్నాను. మీతో అగ్రీ అవుతాను. దీనికి సంబంధించి మేడమ్ గారు పర్మిషను యిచ్చినట్లయితే స్టేట్‌మెంటును యిస్తాను.

We will give a statement. I totally agree that above party lines we must condemn this incident. ఫ్యాక్ట్స్ మీ ముందుకు తీసుకు వస్తాను. ఇటువంటి తీవ్రమైన పదజాలాన్ని మనం ఖచ్చితంగా కండెమ్ చేయాలి. We will move a resolution for that.

MADAM SPEAKER: Now, let us go to question hour. Question No.158. Minister for Transport.

నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు – వాగ్రూప సమాధానములు
అన్ని గ్రామాలకు బస్సు సదుపాయం

ప్రశ్న నెం .191(158)

శ్రీ ఎన్. రఘువీరా రెడ్డి, శ్రీ పి.వేణుగోపాల రెడ్డి (రాయదుర్గ్) , శ్రీ వై. శివరామ రెడ్డి (ఉరవకొండ) : గౌరవనీయులైన రవాణాశాఖా మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

అ) రాష్ట్రంలో బస్సు సదుపాయం లేని గ్రామాలు ఎన్ని ఉన్నాయి?
ఆ) అయితే, ఎప్పటిలోగా గ్రామాలన్నిటికీ బస్సు సదుపాయం కల్పిస్తారు?

రవాణా శాఖా మంత్రి (శ్రీ బి.వి.మోహన రెడ్డి):-

అ. ఇప్పటి వరకు 3603 గ్రామాలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ రవాణా సదుపాయాన్ని కల్పించలేదు.
ఆ. రోడ్డు వేసిన వెంటనే లేదా వాహనాల రాకపోకలకు రోడ్డు అనువుగా ఉన్నట్లయితే ఇంతవరకూ రవాణా సౌకర్యం లేని గ్రామాలన్నింటికీ రవాణా సౌకర్యాన్ని కల్పించడమవుతుంది.

శ్రీ ఎన్.రఘువీరారెడ్డి :- మేడమ్, గ్రామీణ ఆర్థిక, సాంఘిక, సామాజిక పరిస్థితులు ఈ ట్రాన్స్‌పోర్ట్ మీద ఆధారపడి వుంటాయి. ఈ రోజు వేలాది గ్రామాలలో చూసినట్లయితే, మంత్రి గారు రాష్ట్రంలో 3,603 గ్రామాలున్నాయని చెప్పారు. ఆ నెంబరుతో డిస్‌ప్యూట్ అవుతాను. ఈనాడు హాస్పటల్స్‌కు పోవాలన్నా బస్సు సౌకర్యాలు లేవు. ఎంతోమంది హాస్పటల్‌కు వెళ్లడానికి తగు రవాణా సౌకర్యాలు లేక చనిపోయిన సందర్భాలున్నాయి. ఎమ్ఆర్ఓ, ఎమ్‌డిఓ, సబ్‌రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులకు, కోర్టులకు పోవాలన్నా ఈ రోజు రవాణా సౌకర్యాలు లేని పరిస్థితి గ్రామాలలో వుంది. ఆర్థిక పరంగా చూసినట్లయితే, ఉదయం లేవగానే పాలు తీసుకు పోవడానికిగాను రవాణా సౌకర్యాలు వుండటం లేదు. గ్రామీణ ఆర్థిక, సాంఘిక, సామాజిక అవసరాల నిమిత్తం రవాణా సౌకర్యాలు వుండటం అత్యవసరం . గ్రామాలలోని వారు తమ వద్ద ప్రొడ్యూస్ చేయబడిన పాలు, కూరగాయలు, పూలు వంటి వస్తువులను మార్కెటుకు చేర్చాలంటే తప్పనిసరిగా ఈ రవాణా సౌకర్యాలు వుండాలి. అవి లేక గ్రామీణ రైతులు చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. బస్సులు సరిగా వుండటం లేదు. ప్రజలు ఆర్‌టిసి బస్సు గూర్చి యిచ్చిన నిర్వచనం, ''రాదు,తెలియదు, చెప్పలేము '' అని. ఇలాంటి నిర్వచనం దానికి వుంది. దయచేసి మంత్రి గారిని కోరుతున్నది, యిప్పుడు వున్నటువంటి బస్సులు టైముకు వెళ్లే విధంగా చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం వుంది.
ఉ.8.40

రాష్ట్రంలో ఎన్ని గ్రామాలు ఉన్నాయి? 3603 గ్రామాలకు బస్సులు వెళుతున్నాయని అన్నారు. ఆర్‌టిసి బస్సులు వెళుతున్నటువంటి గ్రామాలు ఎన్ని ఉన్నాయి,? మా దురదృష్టం ఏమో పల్లెటూళ్లో ఉన్నామని అన్ని పాత బస్సులు వేశారు. విజయవాడ, హైద్రాబాదు, బెంగుళూరు ఇటువంటి నేషనల్ హైవేస్‌లో బ్రహ్మాండమైన బస్సులు వేశారు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉన్నవాళ్లు రెండవశ్రేణి పౌరులా? పాత డొక్కు బస్సులు వేశారు. నా నియోజకవర్గంలో ఏదైనా గ్రామానికి వెళ్లి వస్తూంటే కనీసం మధ్యలో రెండు, మూడు బస్సులు ఆగి ఉంటాయి. దయచేసి మంత్రిగారు దాని మీద సరైన శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. రోడ్లు సరిగా లేవని లీజు అంటున్నారు. పంచాయితీరాజ్, ఆర్ అండ్ బి కోఆర్డినేషన్‌తో రోడ్లు బాగు చేసుకోడానికి ఏమైనా సమావేశం ఏర్పాటు చేసుకున్నారా? ఇంతవరకు అటువంటి సమావేశాలు ఏర్పాటు చేసుకున్నారా చెప్పండి. చాలా గ్రామాలకు

రోడ్లు బాగున్నా బస్సులు వేయలేదు. అది వాస్తవం కాదా? నా నియోజకవర్గంలో 40,50 శాతంకు పైగా రోడ్లు బాగునప్పటికి వాటికి బస్సులు లేవు. మహారాష్ట్ర, కర్నాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాలకు సరిహద్దు గ్రామాలకు చాలా సమస్యలు ఉన్నాయి. ఆ రాష్ట్ర బస్సులు రావాలన్నా, ఈ రాష్ట్ర బస్సులు పోవాలన్నా ఇంటర్ స్టేట్ ప్రాబ్లమ్స్ ఉన్నాయి. కర్నాటక రాష్ట్రం వాళ్లు ఒక సంవత్సరం నుంచి సమావేశంలో చర్చిద్దామని ఒక 10 ఉత్తరాలు రాసివుంటారు ఇంతవరకు మన మంత్రిగారు పార్టిసిపేట్ చేయలేదు. బస్సులు లేని గ్రామాలన్నిటికి ఎంత లోపల బస్సులు ఆపరేట్ చేస్తారు? ఆర్టిసి బస్సులు పోనటువంటి చోట ప్రయివేటు బస్సులకు పర్మిట్ ఇస్తారా? 1994 సంవత్సరంలో ఆర్టిసి 6 కోట్ల రూపాయలు లాభంతో ఉంటే ఈ రోజు 400 కోట్లరూపాయల నష్టాలలోకి నెట్టివేశారు. నాకు అనుమానం ఆర్టిసిని కూడా అమ్మివేయాలని చూస్తున్నారా? 3,5,9, 10 జన్మభూములలో ఆర్టిసికి ప్రభుత్వం వారు 1200 కోట్ల రూపాయలు బకాయిలు పడినారు. దానిని హెల్దీగా నడపాలని అనుకుంటున్నారా? ముంచి వేయాలని అనుకుంటున్నారా? వీటి అన్నిటి మీద మంత్రిగారు క్లారిఫై చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి.వి. మోహన్‌రెడ్డి: అధ్యక్షా, బస్సులు తిరగడానికి అనుకూలంగా ఉన్న ప్రతి గ్రామానికి బస్సులు తిప్పాలని ప్రభుత్వ ధ్యేయం . ప్రతి గ్రామానికి మేము రెండు ట్రిప్పులు తిప్పుతాము. ట్రాఫిక్ రద్దీ వుంటే ప్రయాణీకుల కోసం 4 నుంచి 10 ట్రిప్పుల వరకు తిప్పుతున్నాము. రాష్ట్రంలో మొత్తం 28,323 గ్రామాలు ఉన్నాయి. బస్సులు 23,627 గ్రామాలకు త్రిప్పుతున్నాము. రోడ్లు లేనివి 2,631 గ్రామాలు ఉన్నాయి, జనాభా లేనివి 986 గ్రామలు ఉన్నాయి, కొండలు, అడవులు ఉన్న గ్రామాలు 972 ఉన్నాయి. నీట మునిగిన గ్రామాలు 47 ఉన్నాయి. మొత్తం వారు చెప్పిన లెక్క కరక్టు 4,636 గ్రామాలు ఉన్నాయి . నేను జవాబులో 3,600 గ్రామాలనే అని చెప్పడం జరిగింది. అందులో నీట మునిగిన గ్రామాలు , జనాభా లేని గ్రామాలను మైనస్ చేయడం జరిగింది. జనాభా లేని గ్రామాలకు బస్సులు పోవు, నీట మునిగిన గ్రామాలకు బస్సులు పోవు. దాదాపు 1033 గ్రామాలను తీసివేస్తే కొండలు, అడవుల్లో ఎప్పుడో ఒకసారి రోడ్లు వేసుకోవచ్చు అని ఆశాభావంతో ఉన్నాము. కాబట్టి మొత్తం 3603 గ్రామాలకు రోడ్డు మీద బస్సులు తిరగడానికి వీలుగా వుంటుందని చెప్పడం జరిగింది . మ్యా గ్జిమమ్ బస్సులు తిప్పుతున్నాము. నేను మంత్రి అయినాక జన్మభూమి సందర్భంగా కొత్త రోడ్లు వేయడం జరిగింది. పంచాయితీరాజ్ రోడ్లు ఇంప్రూవ్ అయ్యాయి, ఆర్ అండ్ బి రోడ్లుఇంప్రూవ్ అయ్యాయి. రాష్ట్రంలో రోడ్ల పరిస్థితి బాగుంది కాబట్టి 197 కొత్త రూట్లలో బస్సులు వేయడం జరిగింది. ఏ జిల్లాకు ఎన్ని బస్సులు ఇచ్చింది చెప్పమంటే చెబుతాను. ఇది పెద్ద ఆర్గనైజేషన్ దాదాపుగా 19 వేల బస్సులు ఉన్నాయి . లక్ష్యా 29 వేల మంది ఉద్యోగస్థులు ఉన్నారు, 723 మండల బస్సు స్టేషన్స్ ఉన్నాయి. 211 బస్సు డిపోలు ఉన్నాయి. అక్కడక్కడ సమస్యలు ఉంటాయి అవి అన్నీ నా దృష్టికి తీసుకొనివస్తే చేయడం జరుగుతుంది. ఈ బస్సులను లాభనష్టాలతో నిమిత్తం లేకుండా తిప్పుతున్నాము. గ్రామాలో నష్టాలు వస్తున్నాయి. అక్కడక్కడ కలక్షన్సు లేకపోయినప్పటికి ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వం క్రింద లాభ నష్టాలు కూడా చూడకుండా ఈ రోజుగ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రయాణీకుల కోసం ఈ ప్రభుత్వం బస్సులు తిప్పుతున్నదని చెప్పి సభా ముఖంగా గౌరవ సభ్యులకు తెలియ చేస్తున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి (తాడిపత్రి) : అధ్యక్షా, రమా, రమీ 3 వేల గ్రామలకు బస్సులు తిప్పడం లేదు అని వారు చెప్పారు. నాకు తెలిసినంతవరకు పర్మిట్ కవర్ కాని అటువంటి గ్రామాలు తప్ప నిజానికి మూడు వేలు కాదు 30 వేల గ్రామాలని చెప్పినా కూడా ఆశ్చర్యం లేని పరిస్థితి అని తమరి ద్వారా మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. పర్మిట్‌కవర్‌లో చేసివుంటారు. పర్మిట్‌లో మాత్రమే ఆ గ్రామం పేరు వుంటుంది తప్ప నిజానికి బస్సులు నడవడం లేదు అటువంటిది నాకు తెలిసినటువంటి విషయం . నా నియోజకవర్గంలో గుడిపాడు అనేటటువంటి గ్రామం ఉన్నది, అక్కడ డిపో మేనేజర్‌ను పదే, పదే రిక్వెస్టు చేస్తే సంవత్సరానికి 10,15 రోజులు మాత్రమే వస్తాయి మిగతా రోజులు బస్సులు పోవడం లేదు. బస్సు పోయేటటువంటి గ్రామం అవునా కాదా మాకు చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పర్మిట్ మాత్రం గుడిపాడు అని ఇంత పెద్ద లావు అక్షరాలతో బోర్డు ఉంటుంది. కాని బస్సులు మాత్రంరావడం లేదు. ఈ రాష్ట్రంలో ఇటువంటివి చాలా వేల గ్రామాలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వానికి వయబిలిటి కాకుండాపోతే

వయబిలిటి కాని అటువంటి రూట్సు ఏమైనా ఐడింటిఫై చేశారా? నష్టాలు వచ్చే రూట్సుకి ప్రయివెటేజైషన్ చేసే దానికి ముందుకు వచ్చే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వున్నదా దయచేసి చెప్పవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను..

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు (సతివాడ) : అధ్యక్షా, నేను మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు 40 మారుమూల గ్రామలకు బస్సులు వేయడం జరిగింది. మంత్రి పదవి పోయిన తరువాత ఆ 40 గ్రామాలకు బస్సులు ఆపివేయడం జరిగింది. ఉదాహరణకు విజయనగరం –గొడియాడ –కీర్తుడెర్తి – విజయనగరం . ఆ గ్రామాలకు బస్సులను పునరుద్దరిస్తారా అని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. రాములు (అచ్చంపేట) : అధ్యక్షా, ఇది బస్సులకు సంబంధించినది కాకపోయినా మీరు మానవతా దృక్పథంతో అనుమతించాలి. నిన్న నా నియోజకవర్గంలో అచ్చంపేట నుంచి రామాజిపల్లె అనే గ్రామానికి మినీ బస్సు వెళుతుంటే ప్రమాదానికి గురైనది. 40 మంది పట్టే బస్సులో 81 మంది ప్రయాణీకులు ఉండడం వలన బస్సు అదుపు తప్పి ప్రమాదానికి గురై 72 మందికి గాయాలు తగిలాయి. అందులో 27 మంది పరిస్థితి బాగా సీరియస్ వుంది . కొంతమంది నిమ్స్‌లోను, కొంతమంది ఉస్మానియా అసుపత్రిలోను జాయిన్ కావడం జరిగింది. ఈ ప్రమాదానికి గురైన బస్సు గతంలో ఒకసారి యాక్సిడెంటు అయి ముగ్గురు చనిపోవడం జరిగింది. రాత్రి మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని పోవడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారి పేషీ నుంచి కూడా ఉస్మానియా ఆసుపత్రికి ఫోను ద్వారా వైద్య సౌకర్యాలు అందచేయమని చెప్పడం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా వారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ బాగా దెబ్బలు తగిలి కాళ్లు చేతులు విరిగిన వాళ్లను క్వొశ్చన్ అవర్ తరువాత సందర్శించి కావలసిన వైద్య సౌకర్యాలు అందించి వారికి ఆర్థి క సహాయం అందించాలని చెప్పి మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ అయ్యాజి, వేమ మానేపల్లి (నగరం) : అధ్యక్షా, కోనసీమ ప్రాంతం అమలాపురం నుంచి హైద్రాబాదుకు గతంలో ఎ.సి. స్లీపర్‌కోచ్ బస్సు నడిచేది . ఆ ప్రాంతం నుంచి వైద్య సహాయ నిమిత్తం హైద్రాబాదు రావాలంటే రైల్వే సదుపాయం లేని కారణం చేత గతంలో ఆర్‌టిసి ఎ.సి. స్లీపర్ కోచ్ బస్సును వేసింది. తిరిగి అది పునరుద్దరించడానికి ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటారా? అలాగే గ్రామీణ ప్రాంతాలలో అమలాపురం, రాజోలు, రావులపాలెం డిపోల నుంచి అధిక సంఖ్యంలో బస్సులు వేసి కోనసీమ ప్రాంతంలో ఎక్కువగా నడిపించే అవసరం ఉందని ప్రభుత్వం పరిశీలన చేయాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.
ఉ.8.50

శ్రీ ఎస్. రాజయ్య (భద్రాచలం) ః– అధ్యక్షా, ఇది చాలా కీలకమైన సబ్జెక్టు. గ్రామీణా ప్రాంతాలకు ఆర్టీసీ బస్సులు వెళ్లడం విషయానికొస్తే, నా నియోజక వర్గం భద్రాచలంలో కూనవరం, చింతూరులకు బస్సులు మధ్యాహ్నం నడవడం లేదు. జూనియర్ కాలేజీ విద్యార్థులు పది పదిహేనుసార్లు చెబితే, నేను ఆ సంస్థ డెప్యూటీ మేనేజరుకు చెప్పాను. గ్రామీణ విద్యార్థులు మారుమూల ప్రాంతాలకు వెళ్లాలంటే చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. మొత్తం 616 గ్రామాలకు కేవలం రెండు మూడు వందల గ్రామాలకు మాత్రమే బస్సులు తిరుగుతున్నాయి. మిగతా గ్రామాలకు లేదు. జూనియర్ కాలేజీ విద్యార్థులకు మధ్యాహ్నం 3 దాటితే బస్సు లేదు. మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరేది, చిడుమూరు వరకూ, కూనవరం, చింతూరులకు బస్సు సౌకర్యం కలగజేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీమతి సునీతా లక్ష్మారెడ్డి (నర్సాపూర్) ః– అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ప్రతి మారు మూల గ్రామానికి బస్సు సౌకర్యం కల్పిస్తున్నామని చెప్పినప్పటికీ, రోడ్లు బాగా లేవని, నష్టాలు వస్తున్నాయని స్టాప్ చేస్తున్నారు. అటువంటిది గవర్నమెంటు దృష్టికి వచ్చిందా? వస్తే దానికి ఎటువంటి చర్యలు తీసుకున్నారు? అదే విధంగా నా నర్సాపూర్ నియోజకవర్గంలో రోడ్సు బాగున్నప్పటికీ

ట్రిప్ చార్జెస్ అవుతాయని బస్సులను ఆపరేట్ చేయడం లేదు. కాబట్టి అక్కడ ఎప్పటిలోగా బస్సు సౌకర్యం కలగ జేస్తారని అడుగుతున్నాను.

శ్రీమతి కొండా సురేఖ (శ్యాంపేట) :– మేడమ్ స్పీకర్, బస్సుల గురించి మాట్లాడితే, నష్టాలు ఎక్కువగా రావడం వల్ల నడపడం లేదంటున్నారు. నేను మంత్రి గారిని కోరేది, ప్రైవేటు జీపులకు చాలా వాటికి ఆర్‌టిఓ పర్మిషన్సు ఇవ్వడం వల్ల, ఒక్కొక్క జీపులో 50 – 60 మంది పాసింజర్సు ప్రయాణిస్తున్నారు. ఈ జీపుల వల్ల ఆర్టీసీకి ప్రయాణీకులు తగ్గిపోతున్నారు. అది కూడా గవర్నమెంటు డిపార్టుకావడం వల్ల మ్యూచ్‌వల్ అండర్‌స్టాండింగ్‌తో పోతే, ఆర్టీసీ లాభాలలో నడుస్తుంది. పోలీసులు కూడా సరైన పాత్ర వహించి, ఇటువంటి జీప్సును సీజ్ చేస్తే, ఆర్టీసీ బస్సులు సక్రమంగా నడుస్తాయి కనుక దీనిని పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. వి. మోహనరెడ్డి :– అధ్యక్షా, దివాకరరెడ్డి గారు 30 వేల గ్రామాలంటున్నారు, నిజానికి ఉన్న గ్రామాలే 28 వేలు. వారు స్పెసిఫిక్‌గా చెప్పిన గ్రామం పర్మిట్సు గురించి అధికారులకు ఆదేశాలిస్తాను. ఆ గ్రామానికి తప్పకుండా బస్సు సౌకర్యం కల్పించేందుకు ప్రయత్నిస్తాను. మా పోలసీ గురించి చెప్తాను. ప్రపంచంలోనే ఇది బెస్టు ఆర్గనైజేషను. 211 డిపోలతో, 23 బస్సు స్టేషన్సుతో, 19 వేల బస్సులను తిప్పుతున్నాము. ఒకలక్షా 29 వేల ఎంప్లాయీస్ ఉన్నారు. చిన్నచిన్న లోపాలుంటాయి. అన్నీ కరెక్టు అని నేను చెప్పడం లేదు. టైమింగ్సు మెయిన్‌టెయిన్ చేయడం లేదని గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు, మెయిన్‌టెయిన్ చేయమని అధికారులకు చెప్పాము. అధికారులతో అనేక చర్చలు చేశాము. ఇప్పుడు టైమింగ్సు మెయిన్‌టెయిన్ చేస్తున్నారు.

గౌరవ సభ్యులకు ప్రత్యేకంగా చెప్పేది, ఇప్పుడు ప్యాసింజర్సు ఎక్కడ చెయ్యి ఎత్తితే అక్కడ ఆపుచేయమని ఫస్టు టైము ఆదేశాలిచ్చాము. సాంబశివరాజు గారు విజయనగరం జిల్లా గురించి చెప్పారు. సంబంధిత ఆర్‌ఎం కు ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు ఇస్తాను. రాములు గారు చెప్పారు, యాక్సిడెంటు అయినట్లు నిన్న తెలిసింది. అసెంబ్లీ అయినాక వెంటనే అధికారులతో వెళ్లి బాధితులను గురించి తగు చర్యలు తీసుకుంటాను. రాత్రి కూడా ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు ఇవ్వడం జరిగింది.

సోదరీమణులు సురేఖ, సునీతా లక్ష్మారెడ్డి గారు చెప్పడం జరిగింది. సరిగా బస్సులు తిప్పడం లేదంటున్నారు. వీలైన కాడికి నా నోటీసుకు తీసుకు రండి. వెంటనే అధికారులకు ఆదేశాలు ఇస్తాను. నా దగ్గర లెక్కలున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో 18,809 బస్సులను 8,633 రూట్సులో ప్రతిరోజూ బస్సులను తిప్పుతున్నాము. దాదాపు ఒక లక్షా 60 వేల ట్రిప్పు ప్రతి రోజు తిప్పుతున్నాము. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో 12,040 బస్సులను తిప్పుతున్నాము. వాటిని 7 వేల రూట్సులో తిప్పుతున్నాము.

గౌరవ సభ్యులకు చెప్పేది, తప్పు వుంటే ఒప్పుకుంటాను, ఒప్పుకోని మంత్రిని కాను నేను. అక్కడక్కడ లోపాలుండ వచ్చు. రోడ్సు సరిగా లేకపోతే, ఈ మధ్య కొత్తగా 197 రూట్సు ఇచ్చాము. ఈ మధ్య 'జన్మభూమి' ద్వారా గాని, పంచాయతీరాజ్ ద్వారా గాని రోడ్సు ఇంప్రూవ్ అయ్యాయి. కాబట్టి బస్సులను మాగ్జిమమ్ తిప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి :– మేడమ్.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి :– మేడమ్, మేడమ్, క్లారిఫికేషన్.

మేడమ్ స్పీకర్ :– 20 నిముషాల పైన సప్లిమెంటరీస్ అడిగేరు. ఇంకా 9 క్వశ్చన్సు ఉన్నాయి. వారు చెప్పాల్సింది వారు చెప్పారు.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి :- మేడమ్, అడిగింది చెప్పలేదు మేడమ్.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి :- క్లారిఫికేషన్ మేడం, ఇది న్యాయం కాదు మేడమ్.

మేడమ్ స్పీకర్ :- ప్రశ్న వేయడానికి 8 నిముషాలు టైమిచ్చాను మీకు. What more you need?

కర్నూలు పట్టణంలోని రక్షణ గోడకు మరమ్మతులు

ప్రశ్న నెం. 192(1643-ఒ)

శ్రీ టి.జి. వెంకటేశ్ (కర్నూలు) : గౌరవనీయులైన భారీ మధ్యతరహా సాగునీటి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

అ. తుంగభద్రా నది ఒడ్డున కర్నూలు పట్టణం లోని నవాబ్ బంగ్లా చుట్టూ దాదాపు 150 సంవత్సరాల క్రితం నిర్మించిన రక్షణ గోడ పూర్తిగా శిధిలావస్థలో ఉన్న విషయం నిజమేనా?
ఆ. ఆ గోడకు మరమ్మతులు చేయడం గాని, కొత్త గోడను నిర్మించడం కాని చేస్తారా?
ఇ. కర్నూలు పట్టణంలో ఆనంద్ థియేటర్ సమీపాన 1860లో నిర్మించిన ఆక్విడెట్టుకు ఏదేని లీకేజీ ఉందా?
ఈ . సదరు ఆక్విడెట్టును మరమ్మతు చేయుటకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందా?
ఉ. అయితే, ఆ మరమ్మతు పనులు ఎప్పుడు చేపడతారు?

భారీ మధ్యతరహా సాగు నీటి శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు):

అ , ఆ. కర్నూలు సమీపాన తుంగభద్ర నది గట్లకు రక్షణ పనులను చేపట్టాల్సిన అవసరానికి సంబంధించి ప్రభుత్వానికి కొన్ని నివేదికలు అందాయి. ఈ విషయం పరిశీలనలో ఉన్నది.
ఇ. అవునండి.
ఈ , ఉ. కె.సి. కెనాల్ ఆధునికీకరణ ప్రాజెక్టులో భాగంగా ప్రస్తుతమున్న ఆక్విడెట్టుకు బాగు సేత పనులను మరమ్మతులను చేపట్టాలని ప్రతిపాదించడమయింది.

MADAM SPEAKER: Question No. 193(1641- K) postponed at the request of the Members.

వన సంరక్షణ సమితులు

ప్రశ్న నెం. 194(1958)

సర్వశ్రీ బి. జనార్దన్ (చిన్నూరు) , రమేష్ రాథోడ్ (ఖానాపూర్) , ఆర్.పి. భాంజ్‌దేవ్ (సాలూరు) , మాతంగి నర్సయ్య (మైడారం) , జి. నగేష్ (భోధ్) , శ్రీమతి ఎస్.హైమావతీదేవి (శృంగవరపుకోట) , సర్వశ్రీ డి. శివరామ్ (కందుకూరు) , కె. హరీశ్వరరెడ్డి (పరిగి) , డా.ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి (కమలాపురం) , జె.సి. దివాకరరెడ్డి, రెడ్డి సత్యనారాయణ (మాడుగుల) :గౌరవనీయులైన అడవులు, పర్యావరణ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

అ. రాష్ట్రంలోని అడవులను రక్షించడానికి "వన సంరక్షణ సమితి " లను ఏర్పాటు చేసిన మాట వాస్తవమేనా?
ఆ. అయితే సంరక్షించిన అడవుల విస్తీర్ణమెంత?
ఇ. అందుకోసం ఎంత మొత్తా న్ని కేటాయించడమయింది?

అడవులు, పర్యావరణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్నపాత్రుడు):

అ. అవునండీ
ఆ. వన సంరక్షణ సమితులు రాష్ట్రంలో 16.79 లక్షల హెక్టార్ల అటవీ ప్రాంతాన్ని రక్షిస్తున్నాయి.
ఇ. 2000-2001 సంవత్సరంలో ఉమ్మడి అటవీ యాజమాన్య కార్యక్రమానికి మద్దతుగా రూ.82.46 కోట్ల మొత్తాన్ని కేటాయించవలసివుంది.

శ్రీ బి. జనార్దన్ :- అధ్యక్షా, మొదటి క్వశ్చనుకు ప్రయత్నం చేస్తే, 3వ క్వశ్చనుకు అవకాశం వచ్చింది. మంత్రి గారు మొదటి ప్రశ్నకు 'అవునండీ' అని సమాధానం ఇచ్చారు. ఈ వన సంరక్షణ సమితులు రాష్ట్రంలో ఎన్ని ఉన్నాయి? మొత్తం ఫారెస్టు ఎన్ని లక్షల ఎకరాలుంది? ఇప్పుడు కాపాడుతున్న ఫారెస్టు 16.79 లక్షల హెక్టార్లని చెప్పారు. మరి దీనిలో టింబరు, టేకు ఉంది. వీటిని ఎంత కాపాడుతున్నారు? అనేక ప్రాంతాలలో ముఖ్యంగా ఆదిలాబాదు జిల్లాలో చాలా అటవీ ప్రాంతంలో స్మగ్లింగు చేస్తున్నారు అక్కడి స్మగ్లర్లు. దానికి సంబంధించి ఎన్ని కేసులు బుక్ చేశారు? వచ్చిన డబ్బులో గవర్నమెంటుకు ఎంత ప్రతిఫలంగా వస్తుంది? ఎంత వన సంరక్షణ సమితులకు వస్తుంది?

ఉ.9-00

శ్రీ సిహెచ్.అయ్యన్నపాత్రుడు:అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో ఇప్పటివరకు 6706 వన సంరక్షణ సమితులను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. వీటి ద్వారా 16.79 లక్షల హెక్టార్లను జాయింట్ ఫారెస్ట్ మేనేజ్‌మెంట్ క్రిందికి తీసుకురావడం జరిగింది. ఇప్పటివరకు 6.80 లక్షల హెక్టార్లలో ట్రీట్‌మెంట్ ప్రారంభించడం జరిగింది. వీటి ద్వారా మెయింటెనెన్స్ కోసం ఈ సంవత్సరం సుమారు 82.46 కోట్ల రూపాయలను కేటాయించడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఫారెస్ట్ ఏరియాల్లో గాని, ఈ వన సంరక్షణ సమితుల ఏరియాల్లో గాని స్మగ్లింగ్ జరిగితే దానిని అరికట్టడం కోసం ఈ వన సంరక్షణ సమితుల సభ్యులు ముందుకొస్తే ఆ స్మగ్లింగ్ మెటీరియల్ ద్వారా వచ్చే సీజేజ్‌లో 50 శాతం వరకు వారికి ఇవ్వడం కోసం ముఖ్యమంత్రి గారు నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. అంతేకాకుండా ఈ వన సంరక్షణ సమితుల ద్వారా వచ్చిన ఫల సాయంలో 50 శాతం సభ్యులకే ఇస్తారా అని గౌరవ సభ్యులు అడగడం జరిగింది. 50 శాతమే కాదు మొత్తం నూటికి నూరు శాతం ఫల సాయాన్ని ఆ సభ్యులకే ఇవ్వడానికి ముఖ్యమంత్రి గారు నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగిందని గౌ.సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఇటువంటి విధానం మిగతా రాష్ట్రలలో ఎక్కడా లేదని, మన రాష్ట్రంలోనే మొట్టమొదటిసారిగా అమలు చేస్తున్నామని కూడా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ వి.వెంకటేశ్వర రావు (కాకినాడ) ః అధ్యక్షా, ఈ వన సంరక్షణ సమితులు అటవీ ప్రాంతాలలోనే కాకుండా సముద్ర తీర ప్రాంతాలలో కూడా అమలు చేయవలసిన అవసరముంది. అక్కడ ఎంతోమంది మత్స్యకారులు జీవిస్తుంటారు కాబట్టి ఆ ప్రాంతాలలో కూడా దీని అమలు చేసినట్లయితే తుఫానులు వచ్చినప్పుడు ఇబ్బంది కాకుండా ఉంటుంది. వాళ్లు కూడా బాగా డెవలప్ కావడానికి అవకాశముంటుంది కాబట్టి సముద్ర తీర ప్రాంతాలలో కూడా దీనిని అమలు చేసి మత్స్యకారులకు అప్పగించే ఆలోచన ఏమైనా చేస్తారా?

శ్రీ ఎస్.విజయ రామరాజు (నాగూరు) ః అధ్యక్షా, ఈ వన సంరక్షణ సమితుల కాన్సెప్ట్ మంచిదే. కాని ముఖ్యంగా ఈ వన సంరక్షణ సమితులున్నటువంటి ప్రాంతాలలో ఎక్కడైతే ఫారెస్ట్ డెవలప్ చేస్తున్నారో అక్కడున్న గిరిజనులు చాలా అమాయకులు. వారి అమాయకత్వాన్ని ఆసరాగా చేసుకొని ఈ ఫారెస్ట్ అఫీషయల్స్ ఈ వన సంరక్షణ సమితుల కోసం కేటాయించిన నిధులను దుర్వినియోగం చేస్తున్న మాట వాస్తవమేనా? ఈ వనసంరక్షణ సమితుల ద్వారా ఏర్పాటు చేసిన ఫారెస్టును కొట్టివేసి మళ్లీ అక్కడ కొత్తగా వన సంరక్షణ సమితులను ఏర్పాటు చేయడానికి మంత్రి గారు అధికారులకు ఏమైనా ఆదేశాలివ్వడం జరిగిందా?
శ్రీమతి శోభ హైమవతీ దేవిః అధ్యక్షా, ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలోనే ఎక్కువగా ఈ వన సంరక్షణ సమితులున్న మాట నిజమేనా? ఈ వన సంరక్షణ సమితి సభ్యులకు రోజుకు మనిషికి ఎంత కూలి ఇస్తారు?ఈ సమితి సభ్యుల ద్వారా ఒక్కొక్క సమితికి వారి గ్రామాలలో కనీసం మంచినీటిసౌకర్యం కూడా లేని ప్రాంతాలలో చెక్‌డ్యామ్స్ కట్టుకోడానికి ఏమైనా ప్రోత్సాహకాలు ఇస్తారా?
డా.ఎం .వి.మైసూరా రెడ్డిః మేడమ్ స్పీకర్, ప్రపంచ బ్యాంకు నుండి ఋణంగా తీసుకున్న 360 కోట్ల రుపాయలతో వారి ఆదేశాల మేరకు ఈ వన సంరక్షణ సమితులను ఏర్పాటు చేశారు. ఈ వన సంరక్షణ సమితులనేవి ఉన్న అడవులను కాపాడడానికా? లేక కొత్త అడవులను పెంచడానికా?

(అధికార సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

సరే...... మీరే మంత్రులమనుకుంటే మీరే చెప్పండి సమాధానం . నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. నేను మత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. మీరు సమాధానాలు చెబుతారా?

వాతావరణం సమతుల్యంగా ఉండడానికి భూమి ఉపరితలంలో కనీసం 33 శాతం అడవులు ఉండాలి. ఆవిధంగా చేయడానికే ఈ డబ్బు తెచ్చారు కదా వాటిని ఎంతవరకు పెంచారు? ఈ వన సంరక్షణ సమితుల కన్వీనర్ నట్టం సుబ్బారావు గారు ఆరోపణలు చేస్తూ మంత్రి గారికి తెలియజేశారు. ముఖ్యమంత్రి గారికి కూడాఒక లేఖ పంపించారు. ఈ వన సంరక్షణ సమితులనేవి వనాలను సంరక్షించడం కోసం కాదు వనాలను భక్షించడం కోసమని, నిధులు దుర్వినియోగమౌతున్నాయని ఆరోపణలు చేస్తూ పంపించారు. వాటి మీద ఏమైనా విచారణ జరిపించారా?

శ్రీ ఆర్.పి.భంజ్ దేవ్ః అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో 24 శాతమున్న అటవీ ప్రాంతాన్ని పెంచాలని, తద్వారా వాతావరణ సమతుల్యాన్ని కాపాడాలన్న ఉద్దేశంతో ప్రారంభించిన ఈ వన సంరక్షణ సమితుల ద్వారా ఇంతవరకు ఎన్ని కోట్ల మొక్కలు నాటడం జరిగింది? అందులో ఎన్ని కోట్ల మొక్కలు బ్రతికి ఉన్నాయి? మిగిలిన మొక్కలను కాపాడడానికి ఏవిధమైన చర్యలు చేపడుతున్నారు? ఈ వన సంరక్షణ సమితులను ఏగ్రేడ్, బీ గ్రేడ్, సీగ్రేడ్ అంటూ క్యాటగిరైజేషన్ చేసి బాగా పెర్ఫార్మెన్స్‌చేసిన వాటికి ఇన్సెంటివ్స్ లాంటివి ఏమైనా ఇస్తున్నారా?

శ్రీ నోముల నరసింహయ్యః అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో 62 లక్షల హెక్టార్లలో ఈ అడవులు విస్తరించి ఉన్నాయి. దానిని రక్షించడం కోసం ఈ వన సంరక్షణ సమితులు తీసుకున్న చర్యలేమిటి? ఇప్పటివరకు ఈ వన సంరక్షణ సమితులలోమహిళలను కమిటీ సభ్యులుగా వేసి వాటిని కోఆర్డినేట్ చేస్తున్న సందర్భంలో జిల్లాలవారీగా వాటికి నిధులు సక్రమంగా అందక అనేకరకాలైన

ఇబ్బందులనెదుర్కొంటున్నాయని, అనేక అవినీతి ఆరోపణలు వస్తున్నాయన్న విషయం వాస్తవమా, కాదా? ఈ వన సంరక్షణ సమితులను కేవలం పేపర్ల మీదనే ఏర్పాటు చేసి పైసలు మాత్రం పెద్దలు లోపల వేసుకుంటున్నారనే వాదం ఉంది. అది వాస్తవమా, కాదా?

శ్రీ జె.సి. దివాకర రెడ్డిః మేడమ్ స్పీకర్, మంత్రి గారు సమాధానం చెబుతూ తమ ప్రభుత్వమే ఈ వన సంరక్షణ సమితులను తీసుకువచ్చినట్లుగా చెబుతున్నారు. అది కరెక్ట్ కాదు అధ్యక్షా. గతంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు జనార్థన రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడే ఈ ప్రతిపాదనలు రావడం జరిగింది. అప్పుడే మొదలు పెట్టడం జరిగింది తప్ప ఈ ప్రభుత్వం చేసింది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే గవర్నమెంట్ఇచ్చిన జి.ఒ.112 ప్రకారం ఈ వన సంరక్షణ సమితులను ప్రయివేటు వ్యక్తులకు కాని, కంపెనీలకు కాని లీజుకు ఇచ్చే ప్రతిపాదనలేమైనవ ఉన్నాయా? ఉంటే ప్రతిపాదనలు ఎంతవరకు వచ్చాయి, వాటి గురించి ఏమి చేశారు?చాలా చోట్ల ఈ వన సంరక్షణ సమితులలో మొక్క లు కాదు కదా కనీసం తుప్పలు మొలకెత్తనివిధంగా రాళ్లతో కూడిన ప్రాంతాలు చాలా ఉన్నాయి.వాటిని ఐడెంటిఫై చేశారా? అవి ఎన్ని ఎకరాలుంటాయి? వాటిని ఈ అటవీ ప్రాంతం నుండి ప్రక్కకు తీసివేసే ప్రతిపాదనలు ఏమైనా ఉన్నాయా?

(అంతరాయం)

ఉ 9.10

శ్రీ జె.సి .దివాకర్‌రెడ్డిః మేడమ్, వుయ్ వాంట్ ఆన్సర్ . మంత్రులు సరైన సమాధానాలు ఇవ్వడం లేదు. గతంలో ప్రైవేటైజేషన్ గురించి రవాణా శాఖ మంత్రిగా వున్న మోహన్‌రెడ్డిగారిని అడిగితే సమాధానం చెప్పలేదు. మేము అడిగిన ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానాలు రాకపోతే మేము ప్రశ్నలు అడిగి ఏమి ప్రయోజనం?

మేడమ్ స్పీకర్ః దివాకర్‌రెడ్డిగారూ, దయచేసి కూర్చోండి. మంత్రిగారు అన్ని ప్రశ్నలకు ఒకేసారి సమాధానం చెబుతారు. క్వశ్చన్ అవర్ ఒక గంటలో అయిపోవాలి, సభ్యులందరూ మాట్లాడతాము అంటున్నారు.

శ్రీ జె.సి .దివాకర్‌రెడ్డిః సిగ్నెటరీస్ అందరికీ అవకాశం ఇవ్వండి, మీకిష్టమైతే ఇతరులకు కూడా అవకాశం ఇవ్వండి, మాకెటువంటి అభ్యంతరం లేదు.

మేడమ్ స్పీకర్ః ఇతరులకు కూడా అవకాశం ఇవ్వమంటున్నారు, టైములోపల క్వశ్చన్ అవర్ కావాలి అంటారు, ఎలా సాధ్యం అవుతుంది? దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ జె.సి.దివాకర్‌రెడ్డిః సిగ్నెటరీస్‌కు ముందు ప్రాధాన్యత ఇవ్వండి, మీకిష్టమైతే తర్వాత ఇతరులకు అవకాశం ఇవ్వండి. కాని మేము అడిగే ప్రశ్నలకు మంత్రుల నుంచి సరైన సమాధానాలు రావడం లేదు. గతంలో ప్రైవేటైజేషన్ గురించి రవాణా శాఖా మంత్రిగా వున్న మోహన్‌రెడ్డి గారిని అడిగితే ఆయన సమాధానం చెప్పలేదు. అటువంటుపుడు మేమెందుకు ప్రశ్నలు అడగాలి? క్వశ్చన్ అడిగినపుడు ఎస్ అనో లేక నో అని చెబుతున్నారు, సరైన సమాధానం చెప్పకుంటే ఎలా? ఈవిధంగా అయితే ఎలా మేడమ్ .

మేడమ్ స్పీకర్ః దివాకర్‌రెడ్డిగారూ, దయచేసి కూర్చోండి. మాట్లాడవలసిన సభ్యులు చాలా మంది వున్నారు. మాతంగి నర్సయ్యగారూ మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ మాతంగి నర్సయ్య॥ అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గంలో కన్నాల విలేజ్‌లో గోడగుట్ట అనే చిన్న గుట్ట మీద బై నేచర్ వచ్చిన టేకు వనం వుంది. ఆ గుట్టపై దాదాపు పది అడుగుల ఎత్తు వరకు టేకు చెట్లు పెరిగి చాలా నిండుగా వుంది ఆ వనం. అయితే అది ఫారెస్టు వాళ్లది కాదు, రెవెన్యూ వాళ్లదనే ఉద్దేశ్యంతో జియాలజి వాళ్లు దాన్ని క్రషర్ ఓనర్స్‌కు ఇచ్చారు. టేకు చాలా విలువైనది. క్రష్ ఓనర్స్ వాళ్లు సొంత ప్రయోజనాల కోసం గట్టును త్రవ్వుతూ, టేకు చెట్లను నరుకుతూ, ఆ వనాన్ని పూర్తి గా నాశనం చేస్తున్నారు. ఆ టేకు వనాన్ని కాపాడితే కొన్ని కోట్ల రూపాయల రెవెన్యూ వస్తుంది. ఈ క్రషర్ వాళ్ల ద్వారా ఎటువంటి రెవెన్యూ రావడం లేదు. ఆ గుట్ట రోడ్డుకు చాలా దగ్గరలో వుంది. ఒకసారి నేను రోడ్డుమీద కారులో వెళుతుంటే, క్రషర్స్ వాళ్లు చేస్తున్న బ్లాస్టింగ్ వల్ల బండలు ఎగిరి వచ్చి రోడ్డు మీద పడుతున్న విషయాన్ని గమనించడం జరిగింది. కాబట్టి ఎంతో విలువైన ఈ టేకు వనం వున్న గుట్టను రెవెన్యూ వాళ్లనుంచి ఫారెస్ట్ వాళ్లు తీసుకొని ఆ టేకు వనాన్ని కాపాడేందుకు తగు చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

డా .ఎం .తిప్పేస్వామి (పలమనేరు) ః మేడమ్ స్పీకర్, మన రాష్ట్రంలో 6575 వన సంరక్షణ సమితులున్నాయి. 16.52 లక్షల హెక్టార్లలో అడవి సాగు అవుతోంది. 6575 వన సం రక్షణ సమితుల్లో వేలాది మంది సభ్యులున్నారు, ఈ సమితులకు సంబంధించి ప్రభుత్వం వైపు నుంచి కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఈ వనసంరక్షణ సమితుల్లో రిజర్వేషన్స్ పాటించకపోవడం వల్ల మెంబర్స్‌గా చాలా మంది వేరే వాళ్లు వున్నారు. ఈవిధంగా రిజర్వేషన్స్ పాటించకపోవడం వల్ల దళితులకు చాలా అన్యాయం జరుగుతోంది. ఈ వనసంరక్షణ సమితుల్లో దళితులకు 15 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించి వారికి న్యాయం జరిగేలా చూడాలని కోరుతున్నాను. ఎప్పటిలోగా వీరికి రిజర్వేషన్ కల్పిస్తారో తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం .ధర్మారావు (హనుమకొండ) ః అధ్యక్షా, మీద్వారా మంత్రిగారిని రెండు క్లారిఫికేషన్స్ అడుగుతున్నాను. ఒకటి, ఈ వన సంరక్షణ సమితుల వల్ల ఆదాయం పెంచుకోవడానికి, వనాన్ని కాపాడడానికి, ఆయుర్వేద ప్లాంట్స్‌ను పెంచడానికి ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారా? రెండవది, ఆయుర్వేద మెడిసినల్ ప్లాంట్స్ ఈమధ్య కాలంలో కనుమరుగవుతున్న సందర్భంలో వాటిని పెంచుకోవడానికి భూమిని కేటాయిస్తున్నారా? దయచేసి మంత్రిగారు తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణ॥ అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం వన సంరక్షణ సమితులను కొత్తగా ఏర్పాటు చేసే ఆలోచన ఏదైనా ప్రభుత్వానికి వుందా? నా నియోజకవర్గంలోని వడ్డాది గ్రామం చెట్లు పెంచడానికి చాలా అనువైన ప్రదేశం . అక్కడ వనసంరక్షణ సమితిని ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ ప్రభుత్వానికి దరఖాస్తు చేయడం జరిగింది. దాని మీద ఏమైనా ఆలోచన చేశారా? అలాగే నర్సీపట్నంలో ఆయుర్వేద మొక్కల క్షేత్రాన్ని ఎంత ఏరియాలో టేకప్ చేస్తున్నారో తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్.అయ్యన్న పాత్రుడు॥ అధ్యక్షా, జనార్ధన్‌గారు, వెంకటేశ్వరరావు గారు మాట్లాడుతూ సీ షోర్ డెవలప్‌మెంట్ గురించి అడిగారు. రీసెంటుగా ఒరిస్సాలో వచ్చిన సైక్లోన్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకుని కేంద్రప్రభుత్వం సీ షోర్ డెవలప్‌మెంటు అనే స్కీమును ఎనౌన్స్ చేయడం జరిగింది. భారతదేశంలో మొదటగా మన ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి దీనికి ప్రపోజల్ పంపిస్తే, స్కీము శాంక్షన్ కావడం జరిగింది. వున్నటువంటి మొత్తం సీ షోర్‌లో చెట్టు నాటే కార్యక్రమాన్ని టేకప్ చేయడం జరిగింది. దాన్ని ఏరియావైజ్ డివైడ్ చేసి వన సంరక్షణ సమితులను ఏర్పాటు చేసి చెట్లను పెంచే కార్యక్రమాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం టేకప్ చేయడం జరిగింది. తీర ప్రాంతాల్లో వుండే మత్స్యకారులను కూడా ఈ సమితుల్లో ఇన్‌వాల్వ్ చేయడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకుంటున్నాం .

విజయరామరాజుగారు మాట్లాడుతూ, అడవి గురించి చెప్పడం జరిగింది. వారు చాలా సీనియర్ మెంబర్, అటవీ ప్రాంతంలో వున్న వ్యక్తి కాబట్టి అడవి గురించి ఆయనకు బాగా తెలుసు . అడవులను ఏవిధంగా అభివృద్ధి చేస్తున్నాం, అధికారులతో ఏవిధంగా కార్యక్రమాలు చేస్తున్నామో తెలుసు . అయితే కొన్ని లోపాలున్నాయి. కొంతమంది అమాయకులైన గిరిజనులను మోసం చేసి అన్యాయం చేస్తున్న విషయం మాదృష్టికి వచ్చింది. దానికి సంబంధించి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. మెంబర్స్‌తో వర్క్‌షాప్స్ కండక్ట్ చేసి, ఏవిధంగా వన సంరక్షణ సమితులను ఏర్పాటు చేయాలనే విషయాన్ని ఐడియా లేనివారికి తెలియజేయడం జరుగుతోంది. ప్రక్క జిల్లాల్లో సక్సెస్ అయిన సమితుల వారుంటే, వాళ్లను తీసుకెళ్లి క్యాంపులను కూడా అరేంజ్ చేస్తున్నాం .

గౌరవసభ్యురాలు హైమావతిగారు మాట్లాడుతూ, వనసంరక్షణ సమితుల వల్ల వచ్చిన ఫలసాయంలో మెంబర్స్‌కు ఎంత షేర్ వెళుతుంది? ప్రభుత్వానికి ఎంత షేర్ వెళుతుంది? అనే విషయం గురించి అడిగారు. అన్ని రాష్ట్రాల్లో వన సంరక్షణ సమితులను ఏర్పాటు చేశారు, అయితే మన రాష్ట్రంలో అధిక స్థాయిలో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. మన రాష్ట్రంలో వన సంరక్షణ సమితుల ద్వారా వచ్చిన ఫల సాయాన్ని మొత్తం నూటికి నూరు శాతం మెంబర్స్‌కే ఇవ్వాలని ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్ణయించడం జరిగింది. మిగతా రాష్ట్రాల్లో అయితే 50 శాతం మెంబర్స్‌కు, మిగతా 50 శాతం ప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది.

గౌరవ సభ్యులు భంజ్‌దేవ్‌గారు మాట్లాడుతూ, అటవీ ప్రాంతాన్ని 23 శాతంనుంచి 33 శాతానికి తీసుకరావడానికి ప్రభుత్వం ఎటువంటి కార్యక్రమాలు తీసుకుంటోందని అడిగారు. మన రాష్ట్రంలో 6706 వన సంరక్షణ సమితులను ఏర్పాటుచేసి దాదాపు 16.79 లక్షల హెక్టార్లను వాళ్లకు హ్యాండోవర్ చేయడం జరిగింది. ఇప్పటికి చేపట్టిన విస్తీర్ణం ఎంతంటే, 6.80లక్షల హెక్టార్లలో ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. ఈనాడు వున్నటువంటి వన సంరక్షణ సమితుల్లో మొత్తం 13 లక్షల మంది సభ్యులున్నారు. అందులో దాదాపు సగం వరకు అంటే 6లక్షల మంది మహిళలున్నారు. ఈ సమితుల్లో మెంబర్స్‌గా ఎక్కువమంది ట్రైబల్స్, దళిత వర్గాలకు చెందిన వాళ్లే వున్నారు. వన సంరక్షణ సమితులు ఏర్పాటు చేసిన తర్వాత వచ్చిన ఆదాయం ఎంత? ఫలితాలు ఏమైనా వున్నాయా? అని అడిగారు. ఈరోజు వరల్డ్ బ్యాంకు నుంచి, నాబార్డు నుంచి వచ్చిన గ్రాంట్ల ద్వారా ట్రైబల్ ఏరియాల్లో ప్రతి కుటుంబానికి సంవత్సరానికి దాదాపు 102 రోజుల పని దినాలను ఈ సమితుల ద్వారా కల్పించడం జరిగింది. ప్రజలకు జీవనోపాధి లేక పట్టణాలకు వలస పోయే పరిస్థితులుంటే, ఈ సమితులు ఏర్పాటు అయిన తర్వాత 70 శాతం మంది పట్టణాలకు వెళ్లకుండా వీటిద్వారానే పనులు చేసుకుంటున్న విషయాన్ని ఈసందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈరోజు తెలంగాణాలో బీడీ ఆకుల చెట్లు వున్న ప్రాంతాలను 1444 వన సంరక్షణ సమితులకు హ్యాండోవర్ చేసి, ఆకుల ద్వారా వచ్చే ఆదాయంలో 50 శాతం వారికి ఇవ్వడం జరుగుతోంది. దాని ద్వారా రూ.4.95 కోట్ల ఆదాయం రావడం జరిగింది. అంతేగాకుండా ఈమధ్యన బ్యాంబూ కటింగ్ ఆర్డర్స్ కూడా వారికి ఇవ్వడం జరిగింది. 40లక్షల ఎం .టి .ల వెదురు కటింగ్ ఆర్డర్స్ ఇవ్వడం వల్ల 71 వన సంరక్షణ సమితులకు రూ.3.90 కోటల ఆదాయం వచ్చిందని మనవి చేస్తున్నాను.
ఉ. 9.20

అధ్యక్షా, మెడిసినల్ ప్లాంట్స్ కోసం మూడు మీటింగ్సు కండక్ట్ చేసి, సలహాలు తీసుకున్నాము. వచ్చె నెలలో ముఖ్యమంత్రిగారి ఆధ్వర్యంలో ఒక మీటింగ్ కండక్ట్ చేస్తున్నాము.మెడిసినల్ ప్లాంట్సు ద్వారా పేద వారికి ఆదాయం కలిగించాలని చూస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరం రెండు హెక్టార్లలో మెడిసినల్ ప్లాంట్సు వేయాలని అనుకోవడం జరిగింది. దాని కోసం స్టడీ స్టార్ట్ చేశాము. ఏ మెడిసినల్ ప్లాంట్సుకు డిమాండ్ ఉందో స్టడీ పూర్తి అయిన తరువాత ఆ కార్యక్రమం స్టార్ట్ చేయడం జరుగుతుంది. వనసంరక్ష ణ సమితుల ద్వారా అడవులు కాపాడుతున్నారా? భక్షిస్తున్నారా? అని అడిగారు. ముఖ్యమంత్రిగారి ఆధ్వర్యంలో కూడా ఒక మీటింగ్ జరిగింది. క్యాటగిరీ వైజ్ డివైడ్ చేసి కొన్ని ప్యారామీటర్సు పెట్టుకొని ఎబిసిడి గ్రేడ్సుగా డివైడ్ చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా 4478 వనసంరక్షణ సమితులను డివైడ్ చేశాము. క్యాటగిరి ఎలో 50 శాతం, క్యాట గిరి బిలో 32 శాతం, సిడి గ్రేడ్‌లలో

772 వనసంరక్షణ సమితులు రావడం జరిగింది. కొంతమంది సరైన ఇంట్రస్టు చూపించక సిడి గ్రేడ్స్‌గా డివైడ్ అయ్యాయి. వీరందరికీ వర్షాకాలంలో ఒక వర్క్‌షాప్ కండక్ట్ చేసి మరొక అవకాశం ఇస్తున్నాము. ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోకపోతే, వీరిని తీసివేసి కొత్త సమితులు ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుందని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. దివాకర్‌రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ అటవీ ప్రాంతాలలో, రాళ్లలో చెట్లు నాటే కార్యక్రమం స్టార్ట్ చేశారా? అని అన్నారు.

డా.ఎమ్.వి.మైసూరారెడ్డిః అధ్యక్షా, నేను అడిగిన రెండు ప్రశ్నలకు ఒకటే సమాధానం చెబుతున్నారు. వనసంరక్షణ సమితులు ఉన్న అడవులను రక్షించడానికా? లేక కొత్త అడవులను పెంచడానికా? వనసంరక్షణ సమితులలో అవినీతి జరుగుతుందని ఒక రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చారు. అవి వనసంరక్షణ సమితులు కాదు అవన్నీ భక్షణ సమితులయ్యాయా? అవి కోళ్ల పెంపకానికి, వెదురు, ప్లాస్టిక్ వస్తువుల సామాగ్రి, కుట్టు మిషన్లు అన్నీ ఇచ్చారు. ఇవన్నీ రికార్డులలో ఉన్నట్లు అధికారులు సృష్టిస్తున్నారు. అవి బెనిఫిషరీస్‌కు పోవడం లేదు. అవినీతి జరుగుతుందని రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చారు. దాని మీద ఏమైనా చర్యలు తీసుకున్నారా? రెండు ప్రశ్నలను మిక్స్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ సి.హెచ్.అయ్యన్నపాత్రుడుః మైసూరా రెడ్డిగారి ప్రశ్నకు సమాధానంగా పదహారు లక్షల హెక్టార్లను డీగ్రేడ్ ఫారెస్టులుగా టేకప్ చేయడం జరుగుతుంది. లేని అడవులను పెంచడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అవినీతి జరుగుతుందని రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చామన్నారు. అవినీతి జరుగుతున్న మాట వాస్తవము. ఒకేసారి మార్పు జరుగుతుందని నేను భావించడం లేదు. ఎంక్వైరీ వేశాము. కొంతమందిని సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది. కొన్ని వనసంరక్షణ సమితులను క్యాన్సిల్ చేసి, లీడర్సును క్యాన్సిల్ చేసి కమిటీలు మార్చడం జరిగింది. నేను అందరు ఎమ్.ఎల్.ఎలకు లెటర్ వ్రాశాను. మీ ప్రాంతాలలో ఉన్న వాటిని విజిట్ చేయండి. చెక్ చేసి అనుమానాలుంటే తెలియచేయమని చెప్పాము. 6, 7 ఎమంది ఎమ్.ఎల్.ఎలు మాత్రమే లెటర్సు వ్రాశారు. వారు ఇచ్చిన రిప్రజంటేషన్ల మీద యాక్షన్ తీసుకోవడం జరిగింది. దివాకర్ రెడ్డిగారు రాళ్లు ఉన్న ప్రాంతంలో కూడా మొక్కలు పెడుతున్నారా? అని అడిగారు. ఆ ప్రయత్నం కూడా చేస్తున్నామని తెలియచేస్తున్నాను. ఈ మధ్య నీరు-మీరు కార్యక్రమంలో కాంటూర్సు నుంచి త్రవ్వి ఆ మట్టిని తీసి, ఆ మట్టిలో మొక్కలు పెంచే కార్యక్రమం చేస్తున్నాము. దివాకర్ రెడ్డిగారు చెప్పినది రెవిన్యూ ల్యాండ్. దానిని ఫారెస్టుకు అప్పగిస్తే తీసుకోవడానికి మాకు ఏమి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ ఎమ్.తిప్పేస్వామిః అధ్యక్షా, 6575 మంది ఎస్‌సిలకు సబందించిన వారు ఎంతమంది ఉన్నారు? దీనిలో రిజర్వేషన్ పెట్టే యోచన ఉందా? లేదా? ఛైర్మన్స్ ఎవరైనా ఉన్నారా? ఎంతమంది ఉన్నారు? రిజర్వేషన్ లేకపోతే ఇప్పటి నుంచి పెడతారా?

శ్రీ సి.హెచ్.అయ్యన్నపాత్రుడుః అధ్యక్షా, పదమూడు లక్షల మంది సభ్యులలో 57వేల మంది ఎస్‌సి, ఎస్‌టిల వారున్నారు. దానిలో 4శాతం రిజర్వేషన్ ఉంది.

డా.వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డిః అధ్యక్షా, ఇదేమిటి? కేవలం నాలుగు శాతం ఎస్‌సి, ఎస్‌టిలు ఉన్నారని అనడం చాలా తప్పు. ఎస్‌సి-15 శాతం ఎస్‌టి-5 శాతం ఉండాలి. ఇవన్నీ కొండప్రాంతాలకు సంబంధించినటువంటివి. వారికి ఇంకా ఎక్కువగా ఉండవలసి ఉంది. నాలుగు శాతం అంటే చాలా తక్కువగా ఉన్నట్టు. కనీసం ఇప్పుడైనా వాటిని బ్యాక్‌లాగ్ తీసుకొని ఫిలప్ చేయాలి. దీని విషయమై హామీ ఇస్తారా?

శ్రీ సి.హెచ్.అయ్యన్నపాత్రుడుః అధ్యక్షా, రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ఇచ్చిన సలహాను తప్పనిసరిగా పాటిస్తాము. దానిని తప్పనిసరిగా అమలు చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ జి.నగేష్ః అధ్యక్షా, నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు చాలా సంతోషం . మన రాష్ట్రంలో ఎన్ని వన రక్షణ సమితుల వారు అక్రమంగా కలపను రవాణా చేస్తున్నవారిని పట్టుకోవడం జరిగింది. ఎన్ని కేసులు బుక్ చేశారు? అక్రమంగా రవాణా చేసిన కలప , దాని పెనాల్టీ ద్వారా వచ్చిన ఆదాయాన్ని వనసంరక్షణ సమితులకు ఎంత ఇచ్చారు? గత మూడు నాలుగు సంవత్సరాలలో అడవులను పెంచడానికి లక్షలలో చెట్లను నాటడం జరిగింది. దానికి ఎంత డబ్బును కేటాయించారు? ఈ రోజు వరకు ఎన్ని చెట్లు బ్రతికి ఉన్నాయో గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్.అయ్యన్నపాత్రుడుః 31-12-2000 వరకు వరల్డ్ బ్యాంక్, నాబార్డు నుంచి సుమారు రు.287కోట్లు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం రు.87కోట్లు కేటాయింపు చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఫారెస్టులో జరుగుతున్న స్మగ్లింగ్ అరికట్టడం కోసం డిపార్ట్‌మెంట్‌తో పాటు వనసంరక్షణ సమితులను ఉపయోగించుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో వారి వారి ఏరియా లలో ఎక్కడైనా స్మగ్లింగ్ జరిగితే వారు సేకరించి పెట్టినట్లయితే వచ్చే సీ ఫేజులో యాభై శాతం వారికి ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఇంతకు ముందు సీ ఫేజులో 25 శాతం ఇచ్చేవారము. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ మధ్యనే 50 శాతం ఇవ్వాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఎక్కడైనా అవినీతి జరుగుతుందని రిపోర్టు వస్తే , వాటి మీద యాక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ప్రస్తుతం ఎన్ని కేసులున్నాయో వివరాలు తెలియదు. వాటి వివరాలు తప్పనిసరిగా తెలియచేస్తాను.

మేడమ్ స్పీకర్ః నౌ ఆన్ వర్డ్స్ సింగిల్ సప్లిమెంటరీస్.

డా.ఎమ్.వి.మైసూరా రెడ్డిః అధ్యక్షా..............

మేడమ్ స్పీకర్ః మైసూరా రెడ్డిగారు మీకు ఆపర్చునిటీ వస్తుంది. అందరూ అడుగుతుంటే ఎలా? సిగ్నెటరీ కాని వాళ్లు కూడా అడుగుతున్నారు. నన్ను ఏమి చేయమంటారు? మీకు ఆపర్చునిటీ ఇస్తాను.

ఉ. 9 .30

ఖరీఫ్ కాలానికి కె. సి. కాలువ నీరు

ప్ర . నెం . 195 (1640 – జి .)

సర్వశ్రీ ఎం . వి . మైసూరారెడ్డి , ఎన్ . వరదరాజుల రెడ్డి (ప్రొద్దుటూరు) : గౌరవనీయులైన భారీ మధ్యతరహా సాగునీటిశాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా?

అ. ఖరీఫ్ సీజను ప్రారంభమైన తర్వాత కూడా కె .సి . కాలువలకి నీటిని విడుదల చేయలేదనే విషయం వాస్తవమేనా,
ఆ . అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

శ్రీ ఎం . వెంకటేశ్వరరావు :

అ. లేదండి?

ఆ. ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు .

డా . ఎం .వి . మైసూరారెడ్డి : మేడమ్ స్పీకర్, కె.సి . కెనాల్ గురించి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పుతూ ఎ . సమాధానం లేదు అంటున్నారు . జూన్ 15 తేదీ నించి ఖరీఫ్ సీజన్ మొదలు అవుతుంది . కె.సి .కెనాల్ మొదలు అయినప్పటి నుండి ఇది ఆనవాయితిగా వుంది . నవంబరులో రబి సీజన్‌కు నీరు ఇవ్వాలి . అటువంటిది ఆగస్టులో ఖరీఫ్‌కు నీరు విడుదల చేయడం వల్ల – ఈ అదనుగాని సమయంలో ఇవ్వడం వల్ల పంటలకు తెగులు రావడం జరుగుతున్నది . దాని వల్ల రబీకి నీరు లేకుండా పోయినందువల్ల, 100 కోట్ల రూపాయలు పంట రాకుండా నష్టం జరిగింది . దీనికి కారణం ఏమిటి? ఎందుకు 15 జూన్‌కు ఇవ్వడం లేదు . ఆగస్టులో నీరు విడుదల చేస్తున్నారు ఎందుకు?

శ్రీ ఎం . వెంకటేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు అడిగినట్లుగా జూన్ 15 ప్రాంతంలో ఖరీఫ్ సీజన్ స్టార్టు అయిన మాట వాస్తవము . కె .సి . కెనాల్ నుంచి మిగతా ప్రాజెక్టుల నుంచి వర్షం వచ్చిన దాన్ని బట్టి కూడా వాటర్‌ను రిలీజ్ చేస్తుంటాము . వారు అన్నట్లుగా ఒకసారి, కె .సి . కెనాల్ పూర్వాపరాలు చూస్తే, 1992 – 93 నించి కోట్ చేస్తున్నాను . 1993లో 7 జూలైన, రిలీజ్ చేశారు . 1994లో 14 జూలైలో, 1995లో 14 జూలైన, 1996 – 97లో 25 జులైన విడుదల చేశారు . ఈ సంవత్సరం కూడా 27 జూలైన రిలీజ్ చేశారు . ప్రత్యేకంగా ఈ సంవత్సరం అధిక వర్షపాతం వుండడం వల్ల గండ్లు పడడం ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించి 15 రోజులలో పూర్తి చేయాలని టార్గెట్ పెట్టుకుని, పూర్తిచేసి, వాటర్‌ను రిలీజ్ చేయడం జరిగింది . మూడు నాలుగు రోజులు వారు చెప్పినట్లు తేడా వుంది . లేటు అయింది . డిలే అయినప్పటికి కుడా టోటల్ క్రాప్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకుని నీరు రిలీజ్ చేసి , క్రాప్‌ను సేవ్‌చేయడం జరిగింది . సెకండు క్రాప్ విషయం శ్రీ మైసూరారెడ్డిగారు చెప్పారు . కె .సి . కెనాల్ మడర్నయిజేషన్ జరుతా వుంది . వారికి కూడా తెలుసు . సెకండు క్రాప్ కు రిలీజ్ చేయలేకపోతున్నాము . ప్రత్యేకంగా ఇప్పుడు చేసే కార్యక్రమాలలో లేటు లేదు . వారికి కూడా తెలుసు . మాడర్నయిజేషన్ వల్ల సెకండు క్రాప్‌కు నీరు విడుదల చేయలేకపోతున్నాము .

శ్రీ ఎన్ . వరుదరాజులు రెడ్డి : స్పీకరుగారు, ఈ ప్రశ్నకు తావులేదని చెప్పారు మంత్రిగారు . దానిని సమర్థించుకోవడానికి 1993 – 94 , 1994 – 95, 1995 – 96 అని చెప్పడం జరిగింది . పొరపాటు వుంటె వుండవచ్చు . తిరిగి అటువంటి పొరపాటు జరుగకుండా చూడాలి . అలా అనడం సరైంది కాది . కాబట్టి, జూన్ 15 నుంచి ఖరీఫ్ స్టార్టు అవుతుంది . జూలై 2 – 3 తారీఖుల్లో విడుదల అవుతుంది . కె .సి . కెనాల్ పుట్టినప్పటి నుండి కూడా జరుగుతున్నది . కాని, నాలుగు, అయిదు సంవత్సరాలు వెనుక్కు పోయి చెప్పుతున్నారు . 1993 – 94 నుంచి వుందని చెప్పడం మంచిది కాదు . కెనాల్ పుట్టినప్పటి నిండి కూడా 1 – 2 తేదీల్లో నీరు విడుదల చేశారు . భవిష్యత్తులో అట్లాగే వదలాలని, కోరుతున్నాను . అప్పుడు రెండవ పంట పండడానికి అవకాశం వుంటుంది . 2003 సంవత్సరానికి మాడర్నయిజేషన్ కంప్లిట్ చేస్తామని ర సభలో హామీ ఇచ్చారు . ఇప్పటికి కూడా ప్యాకేజీలకు టెండర్లు పిలువలేదు . 2003 సంవత్సరానికి కంప్లిట్‌చేయాలని ఆంక్షలువున్నాయి . టెండర్లు కాలేదు . అయిన టెండర్లు కూడా నత్తనడక నడుస్తున్నాయి . తొందరగా కంప్లీట్ కావడం లేదు . 2003 సంవత్సరానికి పూర్తి చేస్తారా? మిగిలిన ప్యాకేజీలను ఎప్పుడు టెండర్లు పిలుస్తారు .

శ్రీమతి శోభా నాగిరెడ్డి (ఆళ్లగడ్డ) ః కె.సి. కెనాల్ మాడర్నయిజేషను ఏ నెలలో కంప్లీట్ చేస్తారని ఎగ్రిమెంటులో మీరు తీసుకున్నారు తెలియచేయాలి. జూలైలో వాటం వదలాలి? వారు ఏ నెలలో కంప్లీట్ చేస్తారని ఎగ్రిమెంటులో తీసుకుని పనులు మొదలు పెట్టారు? 150.60 కి.మీ. దగ్గర అండర్ టన్నెల్ రిపేర్ వుండడం వల్ల అంత నీరు వచ్చే అవకాశం లే. వారు రిపేర్ చేయాలి కాబట్టి, వెంటనే ఈ సీజన్‌లో రిపేర్ చేస్తే తప్ప ఖరీఫ్‌కు నీరు రాదు. కె.సి. కెనాల్ కింద దాదాపు 50 వేల ఎకరాలు వుంది. వెంటనే రిపేర్ చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం.వెంకటేశ్వరరావు ః అధ్యక్షా, గతంలో పొరపాటు జరిగినా, ఇప్పుడు జరిగినా చెప్పాలని కాదు. నార్మల్‌గా కెనాల్‌కు వున్న ప్రాక్టీసును చెప్పడం జరిగింది. జూలై అనేది కావాలని కాదు. జూన్ 15కు ఇస్తే సంతలోషం. యీల్డు పెరిగే అవకాశం వుంది. రివర్‌లో వచ్చే నీరును బట్టి, రిలీజ్ చేయడం జరుగుతుంది. ఏమాత్రం అవకాశం వున్నా అతి తొందరలో ప్రాజెక్టుల్లో, కెనాల్‌కు నీరు వస్తే ఎర్లీగా నీరు వదలడానికి చర్యలు తీసుకుంటామని గౌరవభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. ఆనాడు వ్యక్తపరచినట్లు, మాడర్నయిజేషన్‌లో ఇంకా ఒకటి, రెండు ప్యాకేజీలున్నాయి. టెండర్సు ఫైనలైజేషన్ స్టేజిలో ఉన్నాయి. డిలే అవుతుందని సభ్యులు ఆవేదనను వ్యక్తంచేశారు. నేను కూడా పాలు పంచుకుంటూ, తొందరగా 4 – 5 రోజుల్లో అన్ని రిలీజ్ చేసి సాధ్యమైనంతవరకు వచ్చిన ప్యాకేజీలను మార్చి 2003 వరకు కంప్లీట్ చేయడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకుంటామని గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను. రిపేర్ గురించి – శ్రీమతి శోభానాగిరెడ్డిగారు చెప్పారు. టైమ్ ప్రాకారం రిలీజ్‌చేయడానికి అడ్డకుంలు లేవు.

పట్టణ ఆరోగ్య కేంద్రాలు

ప్ర. నెం. 196(1641.)

సర్వశ్రీ కె. వెంకటరావు (మల్లేశ్వరం), ఎస్. ఎం. జియాపుద్దీన్ (గుంటూరు-1), పి. వేణుగోపాల రెడ్డి, జి. బుచ్చయ్య చౌదరి (రాజమండ్రి): గౌరవనీయులైన వైద్య, ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా?

అ. రాష్ట్రంలో ఎన్ని పట్టణ ఆరోగ్య, కేంద్రాలను మంజూరు చేశారు,
ఆ. (1) ఎన్ని కేంద్రాలు ప్రారంభమయ్యాయి,
(2) వాటిలో ఎన్ని కేంద్రాలు ప్రారంభం కావలసి వుంది,
ఇ. గుంటూరు 1, 2 నియోజకవర్గాలలో ఎన్ని పట్టణ ఆరోగ్య కేంద్రాలను మంజూరు చేశారు.
ఈ. గుంటూరులోని పట్టణ ఆరోగ్య కేంద్రాలను పట్టణ ఆరోగ్య కేంద్రం, జిల్లా వైద్య ఆరోగ్య అధికారి లేదా గుంటూరు మునిసిపలు కార్పొరేషను నిర్వహిస్తున్నదా?

వైద్య, ఆరోగ్య,కుటుంబసంక్షేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీమతి ఎస్. అరుణ)

అ. రాష్ట్రంలో 192 పట్టణ ఆరోగ్య కేంద్రాలను మంజూరు చేయడమైనది.
ఆ. (1) 184 పట్టణ ఆరోగ్య కేంద్రాలు ప్రారంభమయ్యాయి.
(2 8 పట్టణ ఆరోగ్య కేంద్రాలు ప్రారంభం కావలసి వుంది.

ఇ. గుంటూరు 1వ నియోజొక వర్గంలో 7 పట్టణ ఆరోగ్య కేంద్రాలను గుంటూరు 2వ నియోజకవర్గంలో 3 ఎట్టణ కేంద్రాలను మంజూరు చేయడమయినది.

ఈ. గుంటూరులోని పట్టణ ఆరోగ్య కేంద్రాలను ప్రభుత్వేతర సంస్థలు నిర్వహిస్తున్నాయి.

శ్రీ ఎస్.ఎం. జియావుద్దిన్ : అధ్యక్షా, ఈనాడు పట్టణ పేద ప్రజల ఆరోగ్యం దృష్ట్యా, ప్రజాసంక్షేమం కొరకు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అర్బన్ హెల్తు సెంటర్సును ఏర్పాటుచేయడానికి ఉత్తర్వులు 12.4.2000న జారీచేశారు. మంత్రిగారు రాష్ట్రంలో వున్న అర్బన్ హెల్తు సెంటర్సు మంజూరు చేశారా అంటె, 192 ఇచ్చారని చెప్పారు. ఎన్ని ప్రారంభించవలసినవి వున్నాయి అంటె, ఇంకా కొత్తగా అర్బన్ హెల్తు సెంటర్సు ఇచ్చే ఆలోచన ఏమైనా వుందా? అలాగే, గుంటూరు లోని 1, 2 నియోజకవర్గాలలో అర్బన్ హెల్తు సెంటర్సును ఎన్ని మంజూరు చేశారు? ఇంకా కొత్తగా అర్బన్ హెల్తు సెంటర్సును ఏర్పాటు చేసే ఆలోచన వుందా?

ఉ.9.40

గుంటూరు పట్టణంలో మంజూరు చేసిన అర్బన్ హెల్త్ సెంటర్స్ డి. ఎం.హెచ్.వొ ఆధీనంలో ఉంటాయా? నగర పాలక సంస్థ ఆధీనంలో ఉంటాయా? రాష్ట్రవ్యాప్తంగా అర్బన్ హెల్త్ సెంటర్స్ మెయిన్‌టెయిన్ చెయ్యడానికి ప్రపంచ బ్యాంకు ద్వారా ఎంత గ్రాంట్ విడుదల అయింది? దాని రీపేమెంట్ ఏ రకంగా చేస్తారు? అర్బన్ హెల్త్ సెంటర్స్ మెయిన్‌టెనెన్స్‌కు సమకూర్చే పరికరాలలో ఇ.సి.జి మెషిన్ కూడా సమకూరిస్తే, పేషెంట్స్‌ను గుర్తించడానికి, వారికి వైద్య సలహాలు ఇవ్వడానికి వీలుంటుంది. హెల్త్ సెంటర్ డాక్టర్స్ ప్రిస్క్రయిబ్ చెయ్యని మందులను అర్బన్ హెల్త్ సెంటర్ డిస్పెన్సరీల ద్వారా ఇవ్వాలి. కానీ డిస్పెన్సరీస్‌లో ట్రైడ్ ఫార్మాసిస్ట్ పోస్టు ఉందా? తెలియచెయ్యాలి.

డా. ఎస్. అరుణః రాష్ట్రంలో పట్టణాల శివార్లు పెరగడం వల్ల ఆ ప్రాంత ప్రజలకు సరైన వైద్య సదుపాయాలు అందక పోవడాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 192 పట్టణ ఆరోగ్య కేంద్రాలను మంజూరు చేసింది. వాటిలో 184 కేంద్రాలు ఆల్‌రెడీ వర్క్ చేస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా విజయనగరం జిల్లాలో 7 కేంద్రాలకు సంబంధించి, ఒక ఎన్. జి.వొ కోర్టుకు వెళ్లడం వల్ల ఆ 7 పథకాలు వెనుకబడినాయి. వాటిని అతి త్వరలో ప్రారంభించడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. మెదక్ జిల్లా, సిద్ధిపేటలో స్థల వివాదం వల్ల వెనుకబడింది. దానిని గురించి కూడా డిస్ట్రిక్ట్ కమిటీతో మాట్లాడి దానిని కూడా ముందుకు తీసుకుపోవడానికి ప్రభుత్వం అన్ని చర్యలను తీసుకుంటున్నది. రాష్ట్రంలో గల 70 మునిసిపాలిటీలలో, 7 కార్పొరేషన్స్‌లో ప్రతి 50 వేల మంది జనాభాకు ఈ అర్బన్ హెల్త్ సెంటర్స్ పెట్టడం జరుగుతోంది. వాటిలో చూసినట్లయితే అవన్నీ కూడా ఎన్. జి.వొలు రన్ చేస్తున్నారు. ఎందుకంటే ఈ ప్రాజెక్ట్ 15 నెలల వరకే పెట్టడం జరిగింది. అవి ఇండియా పాపులేషన్ ప్రాజెక్ట్ క్రింద దేశవ్యాప్తంగా అన్నిటి కంటే ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లోనే బాగా నడవడం వల్ల రు. 47.7 కోట్లను మనకు మంజూరు చేశారు. దాని నుంచి 192 అర్బన్ హెల్త్ సెంటర్స్ నిర్మించవచ్చు. రాబోయే జూన్‌లో వాటిని కంప్లీట్ చేస్తాము. పక్కా భవనాలను నిర్మిస్తున్నాము. జూన్‌లో మొత్తం భవనాలను అప్పగిస్తాము. ఈ సెంటర్స్‌ని ఎన్.జి.వొలు రన్ చేస్తారు. జిల్లా స్థాయిలో కలెక్టర్, మునిసిపల్ ఛైర్మన్ ఉంటారు. డి.ఎం.హెచ్.వొ, మునిసిపల్ కమీషనర్, మునిసిపల్ వైద్య అధికారి కమిటీగా ఏర్పడి ఈ ఎన్.జి.వొలను సెలెక్ట్ చేశారు. వారి ద్వారా సర్వీసెస్‌ను అందించడం జరుగుతుంది. అవసరమయితే వీటిని ఇంక్రీజ్ చేస్తారా అని అడిగారు. ఎక్కడయినా సమస్య ఉంటే, అవసరం అనుకుంటే క్రొత్తవి పెట్టుకోడానికి అవకాశం ఉంది. రీప్రొడక్షన్ అండ్ ఛైల్డ్ హెల్త్ క్రింద ఇంకా కావాలంటే చేసే అవకాశం ఉంది. కానీ వీలయినంత వరకూ అన్నిటినీ ఇచ్చాము. ఫర్నిచర్ గురించి అడిగారు. ఇ.సి.జి మెషిన్ కావాలన్నారు. ముందు ముఖ్యంగా కావలసిన టేబుల్స్‌ను డిస్ట్రిక్ట్ కమిటీ కొని ఇస్తుంది. 15 రకాల పరికరాలు ప్రొక్యూర్ చేసి ఇవ్వడానికి సిద్ధం చేస్తున్నాము. మూడు నుంచి ఆరు

నెలల లోపు ప్రభుత్వానికి అందచేస్తారు? ఈ ప్రాజెక్టును 15 నెలల తరువాత రాష్ట్రప్రభుత్వం చేపట్టడానికి అన్ని ఏర్పాట్లను చేస్తున్నాము అని తమరి ద్వారా తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ జియాపుద్దీన్: మంత్రిగారు అన్ని విషయాలు చెప్పారు. ప్రపంచ బ్యాంకు నుంచి తీసుకున్న గ్రాంటును ఏ విధంగా రీపే చేస్తారనేది చెప్పలేదు.

నల్గొండ జిల్లాలో వృద్ధ కళాకారులకు పింఛను మంజూరు

ప్రశ్న నెం. 197(2513)

సర్వశ్రీ ఎన్. నర్సింహయ్య, సున్నం రాజయ్య : గౌరవనీయులైన సమాచార, పౌర సంబంధాలు, సాంస్కృతిక వ్యవహారాల శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా?

అ) నల్గొండ జిల్లాలో పించన్ల కోసం వయసు మళ్లిన కళాకారులు ఎంత మంది దరఖాస్తు చేసుకున్నారు? వారితో ఎంత మందికి పించన్లు మంజూరు చెయ్యడం జరిగింది?
ఆ) పింఛను మంజూరు కోసం అనుసరిస్తున్న ప్రమాణాలు ఏమిటి?
ఇ) పలుకుబడి ఉన్నందున జిల్లాలో ఒకటి, రెండు ప్రాంతాలలోని దరఖాస్తులను పరిశీలించిన విషయం నిజమేనా?
ఈ) అయితే, దోషులపై ఏమి చర్య తీసుకున్నారు? జిల్లాలో ఇతర ప్రాంతాలలో అర్హులైన కళాకారులకు కూడా పించను మంజూరు చేసేందుకు తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

సమాచార పౌర సంబంధాలు, సాంస్కృతిక వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి: (శ్రీ ఎన్. శివప్రసాద్)

అ మరియు ఆ) నల్గొండ జిల్లాలో వృద్ధకళాకారులు 442 మంది క్రొత్తగా అప్లయ్ చేసుకున్నారు. ఇప్పటి వరకూ 65 మందికి కాకుండా 115 మందికి క్రొత్తగా ఈ పింఛనులను మంజూరు చెయ్యడం జరిగింది. విధానం గురించి అడిగారు. ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది. మినిస్టర్ ఫర్ కల్చరల్ అఫైర్స్ ఛైర్మన్‌గా, టూరిజం మరియు కల్చరల్ సెక్రెటరీ మెంబర్‌గాను, ఫైనాన్స్ అండ్ ప్లానింగ్ జాయింట్ సెక్రెటరీ ఒక మెంబర్‌గా, డైరెక్టర్ ఆఫ్ కల్చరల్ అఫైర్స్ కన్వీనర్‌గా కమిటీ ఉంది. పత్రికా ప్రకటనలు ఇచ్చి, ప్రజాప్రతినిధుల ద్వారా సేకరించిన అప్లికేషన్స్‌ను కూడా పరిశీలించి, గత సంవత్సరం 11.10.2000న 2,800 మందిని సెలెక్ట్ చేసి, రాష్ట్రావతరణ దినోత్సవం సందర్భంగా ఒకేసారిగా వృద్ధ కళాకారులకు పింఛను మంజూరు చెయ్యడం జరిగింది.

ఇ) నల్గొండ జిల్లాలో కొన్ని ప్రాంతాలలో స్వార్థపర శక్తుల పైన డెసిషన్స్ చేస్తున్నారని అన్నారు. నర్సింహయ్యగారు బ్రహ్మాండంగా చెబుతారు. కత్తి మెరిసింది, కళ్లు బైర్లు కమ్మాయి, ఎక్కడ ఏం జరిగిందో తెలియదు అంటూ ఉంటారు. అటువంటిదేమీ జరగలేదు. అవసాన దశలో అవకాశాలు లేక, వేరే ఆదాయ మార్గాలు లేక, దుర్లభంగా జీవనం గడుపుతున్న వృద్ధ కళాకారులకు ముఖ్యమంత్రి గారు చేస్తున్న మంచి కార్యక్రమం.

(ఇంటరప్షన్)

చాలా ముఖ్యమైన విషయం. దయచేసి వినండి. సభ్యులందరినీ అడుగుతారు. అందరికీ కూడా ఉన్న సమస్య. గత సంవత్సరం వరకూ కేవలం 929 మందికి మాత్రమే ఇస్తున్నది ముఖ్యమంత్రిగారు 3000 మందికి ఇస్తున్నారు. నెలకి ఇచ్చే పెన్షన్ రు. 200 నుంచి రు. 500 వరకు పెంచడం జరిగింది.

ఈ) 400 వేకెన్సీలు పడ్డాయి. వాటి కోసం మళ్లీ ప్రకటన ఇచ్చాము. ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా ద్వారా తెలియచేశాము. ప్రజాప్రతినిధులందరినీ స్వయంగా కలసి, రికమండ్ చెయ్యాలని అడుగుతున్నాను. విత్ డాక్యుమెంట్స్ అడుగుతున్నాను. వచ్చే నెల మిగతా 400 మంది కళాకారులకు సహాయం చెయ్యడం జరుగుతుంది. 23 జిల్లాలలో ఎక్కడా కూడా పొరపాటు లేకుండా కళాకారుల కోసం ఉద్దేశించబడిన పెన్షన్‌ను మంజూరు చెయ్యడం జరుగుతుంది.

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్యః మంత్రిగారు కళారూపం ఉట్టిపడేలా సమాధానం చెప్పారు. ధన్యవాదాలు. అసలు విషయాలు మాత్రం చెప్పలేదు. వారు మాకు అందచేసిన సమాధానంలో (సి) ప్రశ్నకు లేదని, (డి) ప్రశ్నకు తావు లేదు అనీ చెప్పారు. తమరి ద్వారా కోరేది, మీరు ఏవయితే దరఖాస్తులను స్వీకరించారో అవి తయారు చేసిన దగ్గర నుంచి ఆ విధంగా పారామీటర్స్‌గా వస్తోందని అన్నారు. పారామీటర్స్ ప్రకారం స్థానికంగా మా వద్ద ఫిల్టరైజ్ కాలేదు. ప్రత్యేకంగా ఈ మధ్య కాలంలో పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు యూనివర్సిటీ వారు మా జిల్లాలో జానపద కళానృత్యాల గురించి పెద్దయెత్తున లిస్ట్ తయారు చేస్తే, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా కళాకారుల సంఖ్య 7 వేలకు పైగా ఉంటే, మా నల్గొండ జిల్లాలోనే 3 వేల మంది ఉన్నారని తెలిసింది. 180 మందికి ఇప్పుడు పెన్షన్ మంజూరు చేశారు. లిస్టు నా వద్ద ఉంది. దానిలో మా ప్రాంతంలో దాసరి, బుడిగజంగాలు,శారదగాళ్లు వీరంతా ఎస్.టి కమ్యూనిటీ క్రింద వస్తారు.

ఉ. 9.50

వారు తరతరాలుగా ఇదే వృత్తిలో ఉండి ముసలి వారు అయ్యారు. వీరికి సంబంధించి ఏదైతే రు. 200 నుంచి 500 లు చేశామో, ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశ పెట్టారు. కాదనడం లేదు. ఏది ఇచ్చినా ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టవలసిందే. మీరు ఏమైనా వాటిని తరువాత అమలు చేయవలసిందే. వీరికి రాలేదు అన్నది నా బాధ. గుడిగ జంగాలు, దాసరి వారు గ్రామ గ్రామాలలో ఉన్నారు. ఇదే వృత్తిలో మగ్గి ముసలి వారు అయ్యారు. ఆ రకంగా వృత్తి కోల్పోయి కనీస ఆధారం లేని పరిస్థితి ఉంది. వీరి కోసం ఏమైనా ఆలోచన చేస్తున్నారా? లేదా? ప్రత్యేకించి వీరికి ఇప్పుడు ఇచ్చిన దరఖాస్తులు 180 దాకా మంజూరు చేశారు. ఆ 180 లో నల్గొండ జిల్లా పరిశీలించండి. నేమ్‌వైజ్ ఎంతో మంది రు.1500 మొదలుకుని ఆ పైదాకా వారు ఇంతో అంతో పుచ్చుకుని ఉన్నారు అన్నది వాస్తవంగా తెలుస్తున్న విషయం. మీరు ఇచ్చేది కూడా పేదవారికి. ఇచ్చేది కళాకారులకు. వీరి దగ్గర కూడా కొద్దో గొప్పో కొట్టేస్తే ఎట్లా? మళ్లీ ఒకసారి పరిశీలించి సి ప్రశ్నకు, డి ప్రశ్నకు సంబంధించి వివరణ ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. శివప్రసాద్:– ఒక మంచి ఉద్దేశ్యంతో చేపట్టిన కార్యక్రమం. ఇందులో అందరి బాధ్యతా ఉంది. నేను 23 జిల్లాలు తిరిగి దాదాపు 15 వేల మంది కళాకారులను స్వయంగా పరిశీలించడం జరిగింది. స్క్రుటినీ చేయడం జరిగింది. మీకు డేట్స్‌తో సహా ఇవ్వగలను. వృద్ధ కళాకారుల కోసం ఒక మంచి ఉద్దేశ్యంతో ఏర్పాటు చేయబడిన కార్యక్రమం. తమరు దయచేసి బాధ్యత తీసుకుని ఎక్కడైనా, ఏదైనా లోపం జరిగినా సవివరంగా తెలియజేస్తే కూలంకషంగా వాటిలో ఉన్న తప్పులను రెక్టిఫై చేయడం జరుగుతుంది. అంతే కాకుండా 400 మంది కళాకారులను పరిశీలించి అందులో అన్ని నియోజక వర్గాలలో అన్ని జిల్లాలకు సమాన ప్రాతినిధ్యం కల్పిస్తూ వ చ్చాము. వీరికి మినిమమ్ 58 సంవత్సరాల వయసు దాటి ఉండాలి. రు.12,000 ల ఆదాయం మించకుండా ఉండాలి. ప్రావీణ్యత కలిగిన ఆర్టిస్టులై ఉండాలి. దీనిని కూలంకషంగా పరిశీలించి చేయడం జరుగుతుంంది కాబట్టి

తమరి ద్వారా నర్సింహయ్య గారిని కోరుతున్నాను. ప్రాంతాల వారీగా ఎలాంటి పొరపాట్లు మాకు తెలిసి జరగలేదు. కనుక వాటి మీద జిల్లాల వారీగా డిపార్ట్‌మెంటాఫ్ కల్చరల్ అఫైర్స్ వారిని పంపించి వీలైతే స్వయంగా మరిన్ని చోట్ల పరిశీలించి వాటిలో ఏదైనా తప్పులుంటే కఠినంగా శిక్షిస్తాము అని తెలియజేస్తున్నాను. వారి దగ్గర ఉన్న కళాకారుల లిస్టు వారు దయతో ఇవ్వగలిగితే వారికి కూడా న్యాయం చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య:- అధ్యక్షా, నేను తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరేది గుడిగ జంగాలు, దాసరి వారు, శారదగాళ్లు వీళ్లు గ్రామీణ కళల మీద ఆధారపడి పొట్టపోసుకునే కళాకారులు. వీరికి ఏదైనా ప్రయారిటీ ఇస్తున్నారా? లేదా? మీరు ఫిల్ట్రేషన్ చేసి కొన్ని దరఖాస్తులు తీసి వేశారు. దీనిలో కొంత లోపం జరిగింది. ఇక్కడ నుంచి మొత్తం చెత్తతో సహా వచ్చి అవినీతి అక్కడ జరిగింది. ఆ ఫిల్ట్రేషన్‌కు సంబంధించి నిబంధనలు ఒకసారి పరిశీలిస్తారా? లేదా?

శ్రీ ఎన్. శివప్రసాద్:- తప్పకుండా పరిశీలించి కరక్టు చేయడం జరుగుతుంది. వారు కూడా దీని మీద శ్రద్ధ వహించి సహకరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య:- గుడిగ జంగాలు, దాసరి వారు శారదగాళ్లు టోటల్లీ రిలేటెడ్ టు ఎస్‌సి. వారు అదే వృత్తిలో ముసలి వార అయ్యారు. వీరికి ఏమైనా ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారా? లేదా? దయచేసి చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. శివప్రసాద్:- తప్పకుండా పరిశీలించి కరక్టు చేయడం జరుగుతుంది. వారు కూడా దీని మీద శ్రద్ధ వహించి సహకరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య:- గుడిగ జంగాలు, దాసరి వారు శారదగాళ్లు టోటల్లీ రిలేటెడ్ టు ఎస్‌సి. వారు అదే వృత్తిలో ముసలి వార అయ్యారు. వీరికి ఏమైనా ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారా? లేదా? దయచేసి చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య:- గుడిగ జంగాలు, దాసరి వారు శారదగాళ్లు టోటల్లీ రిలేటెడ్ టు ఎస్‌సి. వారు అదే వృత్తిలో ముసలి వార అయ్యారు. వీరికి ఏమైనా ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారా? లేదా? దయచేసి చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. శివప్రసాద్:- అధ్యక్షా, కమిటీ కొన్ని నిబంధనలు ఏర్పాటు చేసింది. ఆ గైడ్ లైన్స్ ప్రకారంగా చేయడం జరిగింది. కొందరికి ప్రాధాన్యత ఇస్తారా, కొందరికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వరా అన్న ప్రశ్నకు కమిటీతో నేను చర్చించవలసి ఉంటుంది. కాబట్టి ఎక్కడ ఏ పొరపాటు జరగలేదు అని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

రాష్ట్రంలో అన్ని ప్రధాన దేవాలయాల వద్ద భద్రత

ప్రశ్న నెం. 198(231)

సర్వశ్రీ చల్లా రామకృష్ణా రెడ్డి (కోయిలకుంట్ల) , ఎ.వి.సూర్యనారాయణ రాజు (రాజోలు) , జి.బుచ్చయ్య చౌదరి, గద్దె బాబూరావు (చీపురుపల్లి) , సి. ముత్యం రెడ్డి (దొమ్మాట) , శీతం శెట్టి వెంకటేశ్వర రావు (యల్లవరం) , ఎస్. చంద్రమోహన్ రెడ్డి (సర్వేపల్లి) , రమేష్ రాథోడ్, శ్రీమతి పి. వరలక్ష్మి (విశాఖపట్నం) , కొండబాల కోటేశ్వర రావు (మధిర) , పల్లె రఘునాథరెడ్డి (నల్లమడ) : గౌరవనీయులైన దేవాదాయ శాఖమంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

(అ) రాష్ట్రంలోని అన్ని పెద్ద దేవాలయాలలో భద్రతను ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టం చేసిన విషయం నిజమేనా?

(ఆ) అయితే , ఆ దేవాలయాల పేర్లేమిటి? అందుకు సంబంధించిన వివరాలేమిటి?

దేవాదాయాల శాఖమంత్రి (శ్రీ డి. శివరామ రాజు)

(అ) అవునండీ.

(ఆ) 1. శ్రీ వరాహ లక్ష్మీ నరసింహ స్వామి దేవస్థానం, సింహాచలం.
2. శ్రీ సీతారామచంద్ర స్వామి దేవస్థానం, భద్రాచలం.
3. శ్రీ రాజరాజేశ్వర స్వామి దేవస్థానం, వేముల వాడ.
4. లక్ష్మీ నరసింహ స్వామి దేవస్థానం, యాదగిరి గుట్ట.
5. శ్రీ భ్రమరాంబ మల్లిఖార్జున స్వామి దేవస్థానం, శ్రీశైలం.
6. శ్రీ కాళహస్తీశ్వర స్వామి దేవస్థానం, శ్రీకాళహస్తి.
7. శ్రీ దుర్గా మల్లీశ్వర స్వామి దేవస్థానం, విజయవాడ.
8. శ్రీ కనకమహాలక్ష్మీ అమ్మవారి దేవాలయం, విశాఖపట్నం.
9. శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి దేవస్థానం, ద్వారకా తిరుమల.
10. శ్రీ వీర వెంకట సత్యనారాయణ స్వామి దేవస్థానం, అన్నవరం.

శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి:– అధ్యక్షా, ప్రజలకు రక్షణ లేదు అంటే చివరకు దేవతలకు కూడా రక్షణ లేని పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఈ రాష్ట్రంలో గత మూడు సంవత్సరాల నుంచీ దేవాలయాలలో ఎన్ని థెఫ్ట్ కేసెస్ జరిగాయి? మంత్రి గారు సమాధానం ఇస్తారా? ఈ రక్షణ పెంచడానికి 10 దేవాలయాలను ఐడెంటిఫై చేశామని చెప్పారు. ఈ రోజు ఈ పది దేవాలయాలలో రక్షణ అవసరం అని ఏ విధంగా భావించారు? ఎన్ని దేవాలయాలలో రక్షణ అవసరం ఉంది? అవసరం ఉంటే దశలవారీగా రక్షణ కల్పిస్తారా? ఏ విధంగా రక్షణ కల్పిస్తారు? గత మూడు సంవత్సరాల క్రితం కనకు దుర్గమ్మ వారి దేవాలయం, విజయవాడలో ఆ రోజు అక్కడ జరిగిన దొంగతనంలో రికవరీ అయ్యాయి అని నకిలీ నగలు తీసుకు వచ్చి అక్కడ ఇచ్చారు. ఒరిజినల్ నగలు ఎంతవరకూ రికవరీ అయ్యాయి? దానిపైన సిబిసిఐడి ఎంక్వయిరీ కూడా వేయడం జరిగింది. ఆనివేదిక వచ్చిందా? వస్తే ఆ నివేదికపై దేవాదాయ శాఖ వారు తీసుకున్న చర్య ఏమిటి? ఒరిజినల్ నగలు రికవరీ చేయడానికి మీరు తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ డి. శివరామరాజు:– వారు ప్రధాన దేవాలయాలు అని అడిగి ఇంతేనా అంటున్నారు. ఇవి జాయింట్ కమీషనర్ గారు, అలాగే డెప్యూటీ కమీషనర్ హ్యాండిల్ చేసే దేవాలయాలు. ఇవి ప్రధాన దేవాలయాలుగా గుర్తింప బడ్డాయి. తదుపరి మీరు అయినచో దేవాలయాల పేర్లు చదవమన్నారు. తరువాత వారు వివరాలు అంటూ విజయవాడలో ఏమి జరిగింద? ఎప్పుడు జరిగిందీ అంటే వేరే ప్రశ్న వేయండి. అయినా దానికి లోగడ సమధానం చెప్పాను. అయినా సమధానం చెబుతున్నాను. ఈ దేవాలయాలలో ప్రొటెక్షన్ కొరకు ఒక హెడ్ కానిస్టేబుల్, నలుగురు కానిస్టేబుల్స్‌ను సింహాచలం, కాళహస్తి, విజయవాడ, అన్నవరం, ద్వారకా తిరుమలలో ఇవ్వడం జరిగింది. విశాఖపట్నంలో ముగ్గురిని ఆర్మ్‌డ్ పోలీసుని ఇవ్వడం జరిగింది. ఎస్‌పిఎఫ్ నియమించిన దేవాలయాలు వేములవాడ 1 ఎస్ఐ ని 2 కానిస్టేబుల్స్‌ని భ్రమరాంబ మల్లిఖార్జున స్వామి దేవస్థానం, శ్రీశైలం లో 8 కానిస్టేబుల్స్‌ను, లక్ష్మీ నరసింహస్వామి దేవస్థానం, యాదగిరి గుట్ట 2 హెడ్ కానిస్టేబుల్సను, 8 కానిస్టేబుల్స్‌ను ఇవ్వడం జరిగింది. దేవాలయాలలో దోపిడీలు జరిగాయి అన్నారు. సింహాచలంలో ఒకసారి, విజయవాడ కనకుదుర్గమ్మ అమ్మవారి దేవస్థానంలో ఒకసారి జరిగాయి. అలాగే 5 చోట్ల విగ్రహాలు కూడా దొంగిలించడం జరిగింది. సింహాచలంలో జరిగిన దానిలో నికిలీ విగ్రహాలు అవి అన్నీకూడా ఉన్నాయి. దాని సంగతి ఏమిటి అని అడడిగారు? అవి అన్నీ కూడా 9. తొమ్మిదిలో నాలుగు దొరికాయి. అది కోర్టులో పెండింగ్ ఉన్నాయి. కోర్టులో పెట్టారు. ఇంకా కోర్టు ఫైనల్ జడ్జిమెంట్ ఇవ్వలేదు. జడ్జిమెంటు ఇచ్చిన తరువాత దొరికినవి

మాకు హేండోవర్ చేయడం జరుగుతుంది. పైగా అతను కూడా అపీల్ చేసుకున్నాడు. కాబట్టి తీర్పు ఇచ్చేంత వరకు వివరాలు తెలియవు.
ఉ. 10.00

జాతీయ రహదారులపై ఏకమార్గ వంతెనలు

ప్ర నం . 199(1992)

సర్వశ్రీ, జి.యస్.యస్. శివాజీ (సోంపేట) , కె. అచ్చన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రపురం) : గౌరవనీయులైన రోడ్లు, భవనాలు శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

(అ) రాష్ట్రంలోని జాతీయరహదారులపై సింగిల్ వే బ్రిడ్జెస్ వున్న మాట నిజమేనా?
(ఆ) సదరు బ్రిడ్జిల మూలంగా ట్రాఫిక్ జామ్ అవుతున్న మాట వాస్తవమేనా?
(ఇ) అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

రోడ్లు, భవనాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. విజయరామారావు) :

(అ) అవునండీ. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని జాతీయ రహదార్లపై కొన్ని సింగిల్ వే బ్రిడ్జిలు వున్నాయి.
(ఆ) ఇరుకైన బ్రిడ్జిల మూలంగా , వాహనాలు చెడిపోవడం వల్ల డ్రైవర్ల నిర్లక్ష్యం వల్ల కొన్ని సందర్భాల్లో ట్రాఫిక్ జామ్ అవుతోంది.
(ఇ) బలహీనంగా , ఇరుకుగా వుండి జాతీయ రహదారుల పరిమాణాలకు అనుగుణంగా వునర్ నిర్మించాల్సి వున్న బ్రిడ్జీల జాబితాను తగు చర్య తీసుకోవడానికై కేంద్ర రోడ్లు రవాణా, రహదారుల మంత్రిత్వ శాఖకు పంపడమయింది. అయినప్పటికి, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఆమోదం అందిన వెంటనే ఈ బ్రిడ్జీల పునర్నిర్మాణాన్ని చేపట్టడమవుతుంది.

శ్రీ జి.యస్.యస్. శివాజీ: అధ్యక్షా, మీ ద్వారా మంత్రిగానికి కోరుతున్నాను. రాష్ట్రంలో వున్న జాతీయ రహదార్లపై సింగిల్ వే బ్రిడ్జెస్ ఎన్ని గుర్తించడం జరిగింది? ఇచ్ఛాపురం టు తడ వెళ్లే యన్‌హెచ్ 5 ప్రధాన రహదారి. ప్రాధాన్యతా క్రమంలో దాన్ని చేపట్టడం జరుగుతుందా? యన్‌హెచ్ 5 మీద ఎన్ని సింగిల్ వే బ్రిడ్జెస్ వున్నాయి? వీటిని నిర్మించడం కోసం జాబితాను కేంద్రప్రభుత్వానికి ఎప్పుడు పంపించారు? ఆ జాబితాను సభ్యులకు అందజేస్తారా? సింగిల్ వే బ్రిడ్జెస్ కారణంగా జరుగుతున్న సంఘటనలకు సంబంధించి , ఈయొక్క ట్రాఫిక్ నియంత్రణ కోసం ప్రత్యేక వ్యవస్థను నెలకొల్పే ఆలోచన ఏమయినా వున్నదా?

శ్రీ కె. విజయరామారావు: అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని మొత్తం నేషనల్ హైవేస్‌కు సంబంధించి నేరో బ్రిడ్జెస్ దగ్గర దగ్గర 197 అని గుర్తించడం జరిగింది. ఇందులో కొన్ని పునర్నిర్మాణంలో వున్నాయి. ఉదాహరణకు యన్‌హెచ్ 7 లో 3 బ్రిడ్జెస్, యన్‌హెచ్ 9లో 2 బ్రిడ్జెస్, యన్‌హెచ్ 16లో 3 బ్రిడ్జెస్, యన్‌హెచ్ 18లో 4 బ్రిడ్జెస్, యన్‌హెచ్ 43లో 1 బ్రిడ్జ్, ఇవి కాకుండా మరొక 6 బ్రిడ్జెస్ ఈ సంవత్సరం పూర్తి చేయడం కూడా జరిగింది అధ్యక్షా. ముఖ్యంగా యన్‌హెచ్ 5లో 1, యన్‌హెచ్ 7లో 2, యన్‌హెచ్ 9లో 1,యన్‌హెచ్ 16లో 1, యన్‌హెచ్ 18లో 1 వీటిని పూర్తి చేయడం జరిగింది. వచ్చే సంవత్సరం రు. 70.13 కోట్లతో అన్ని జాతీయ రహదార్లపై 37 బ్రిడ్జెస్ చేపట్టడం జరుగుతుంది. అంతే కాకుండా 167 కల్వర్ట్స్ కూడా వచ్చే సంవత్సరం రు. 5.3 కోట్ల ఖర్చుతో నిర్మించబడతాయి. ఇవి కాకుండా యన్‌హెచ్ 5 , శ్రీకాకుళం జిల్లాగురించి గౌరవసభ్యులు అడిగారు. ఆ జిల్లాలో 24 బ్రిడ్జెస్ వున్నాయి. ఇందులో రెండు మేజర్ బ్రిడ్జెస్ వెంటనే నిర్మించడం జరుగుతుంది. అంతే

కాకుండా యన్‌హెచ్ 5, తడ టు యిచ్ఛాపురం మధ్య వున్న బ్రిడ్జెస్ అన్నీ ఫోర్ వే బ్రిడ్జెస్‌గా కన్వర్ట్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆమోదం తెలిపింది. ఇవన్నీ ఫోర్ లేన్ రోడ్‌తో సహా 2003 సంవత్సరం డిసెంబర్ 12 తేదీనాటికల్లా పూర్తి చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. వారు అడిగిన లిస్ట్ యివ్వడానికి అభ్యంతరం లేదు. అందజేస్తాము అధ్యక్షా.

అంశకాలిక అధ్యాపకుల సర్వీసులను క్రమబద్ధం చేయుట

ప్ర. నం . 244(200)

సర్వశ్రీ జి. బాబూరావు, ఎస్. వెంకటేశ్వరరావు (తుంగతుర్తి) , ఎన్. ఆంజనేయులు (ఎల్లారెడ్డి) , సి. ముత్యంరెడ్డి, శ్రీమతి పి. వరలక్ష్మి, సర్వశ్రీ, పి. రఘునాథరెడ్డి, ఎ.వి. సూర్యనారాయణరాజు, డి. ఉమామహేశ్వరరావు (నందిగామ) : గౌరవనీయులైన ఉన్నత విద్యాశాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

(అ) 1998 మార్చి 31 నాటికి ఐదు సంవత్సరాల సర్వీసును పూర్తి చేసుకున్న పార్ట్ టైమ్ లెక్చరర్స్ అందరి సర్వీసులను క్రమబద్ధీకరించాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎయిడెడ్ పార్ట్‌టైమ్ లెక్చరర్స్ సంఘం ప్రభుత్వాన్ని కోరిన మాట వాస్తవమేనా?
(ఆ) అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

ఉన్నత విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు)

(అ) అవునండీ.
(ఆ) ప్రభుత్వం ఆమోదించిన పథకాన్ని అనుసరించి లేనందున ఈ విన్నపాన్ని అంగీకరించడం జరగలేదు.

శ్రీ గద్దె బాబూరావు: అధ్యక్షా, 1998 మార్చి 31 నాటికి ఐదు సంవత్సరాల సర్వీసును పూర్తి చేసిన పార్ట్ టైమ్ లెక్చరర్స్ సర్వీసులను క్రమబద్ధీకరించడం పూర్తయిందా అని అడుగుతే ' అవునండీ ' అన్నారు. మీ ద్వారా మంత్రిగారిని ఒక విషయం అడుగుతున్నాను. రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలలు కానీయండి, ఎయిడెడ్ కళాశాలలు కానీయండి ఎన్ని వున్నాయి? రెండు, 1998లో ఐదు సంవత్సరాల సర్వీసును పూర్తి చేసిన పార్ట్ టైమ్ లెక్చరర్స్‌ను పర్మినెంట్ చేస్తామని సూచనప్రాయంగా ప్రభుత్వం అంగీకరించిందా? మూడు, కొన్ని కళాశాలల్లో అవసరానికి మించి అధ్యాపకులు వున్నారా? వుంటే ఎంతమంది వున్నారు? నాలుగు, పార్ట్‌టైమ్ లెక్చరర్స్ ట్రిబ్యునల్‌కు వెడితే , ట్రిబ్యునల్ వారికి అనుకూలంగా తీర్పు యిచ్చిన మాట వాస్తవమా? దానిపై ప్రభుత్వం హైకోర్టుకు పోయింది. దాన్ని ప్రభుత్వం విత్‌డ్రా చేసుకొని మానవతా దృక్పథంతో ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు: అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ఎయిడెడ్ కళాశాలల్లో పనిచేస్తున్న పార్ట్ టైమ్ లెక్చరర్స్ సర్వీసెస్‌ను రెగ్యులరైజ్ చేయాలనే వుద్దేశంతో జీవోయంయస్ నం . 328, తేదీ 5.10 .97 నాడు కొన్ని షరతులకు లోబడి అప్పుడు పని చేస్తున్న వారిని రెగ్యులరైజ్ చేయడం జరిగింది. అదేమాదిరిగా ప్రభుత్వ కళాశాలల్లో పనిచేస్తున్న , డిగ్రీ, జూనియర్ కళాశాలల్లో పనిచేస్తున్న లెక్చరర్స్‌ను జీవోయంయస్ నం . 221, తేదీ 20 .6. 95 ద్వారా రెగ్యులరైజ్ చేయడం జరిగింది. వారిలో 272 మంది డిగ్రీ కళాశాలల్లో పని చేస్తున్న లెక్చరర్స్, 278 మంది జూనియర్ కళాశాలల లెక్చరర్స్ వున్నారు. ఇందులో వున్న కండిషన్స్‌కు లోబడి లేని వారు కొంతమంది ట్రిబ్యునల్‌కు పోవడం జరిగింది. ట్రిబ్యునల్ వారిని రెగ్యులరైజ్ చేయమని తీర్పు యిచ్చింది. దానిపై ప్రభుత్వం హైకోర్టుకు అప్పీలుకు పోగా అది హైకోర్టులో పెండింగ్‌లో వుంది. హైకోర్టు ఆదేశాలకు అనుగుణంగా ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంటుంది. ప్రస్తుతం యిస్యూ కోర్టులో పెండింగ్‌లో వుంది.

శృంగవరపు కోట ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాలలో సైన్సు కోర్సును ప్రవేశపెట్టుట

స్వల్ప వ్యవధి ప్ర. నం . 2786 డబ్ల్యు (200 ఎ)

శ్రీమతి ఎస్. హైమవతీ దేవిః గౌరవనీయులైన ఉన్నత విద్యా శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

(అ) శృంగవరపు కోట వద్ద ప్రభుత్వ కళాశాలలో సైన్స్ కోర్సును ఇంకను ప్రారంభించని విషయం నిజమేనా?
(ఆ) అయితే అందుకుగల కారణాలు ఏమిటి?
(ఇ) ఆ కళాశాల స్థలం రిజిస్ట్రేషన్ విషయంలో అవకతవకలు జరిగిన విషయం నిజమేనా?
(ఈ) అయితే ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు

(అ) అవునండీ.
(ఆ) ఆ కళాశాల కమిటీ నిర్దేశించిన కార్పస్ నిధిని డిపాజిట్ చేయనందున గ్రంధాలయం, ఫర్నిచర్, అదనపు వసతి మొదలయిన అవసర సౌకర్యాలను కూడా సమకూర్చనందున ఈ కళాశాలలో సైన్సు కోర్సును ప్రారంభించడం జరగలేదు.
(ఇ) లేదండి.
(ఈ) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

శ్రీమతి హైమవతీ దేవి శోభా: అధ్యక్షా, మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానంగా మంత్రిగారు అవునండీ అని సమాధానం యిచ్చారు. నాది యస్‌టి కాన్‌స్టిట్యుయెన్సీ. శృంగవరపుకోట, ఉత్తరాపల్లి నియోజకవర్గాలు రెండింటికి కలిపి ఒకే కళాశాల వుంది. పది సంవత్సరాలక్రితం ప్రారంభించినప్పటికీ ఇప్పటికీ ఆ కళాశాల ఎటువంటి అభివృద్ధికి నోచుకోలేదు. కార్పస్‌ఫండ్ కట్టలేదని మంత్రిగారు చెప్పడం జరిగింది. అది యస్‌టి కాన్‌స్టిట్యుయెన్సీ అయినందున ఎవరూ కార్పస్ ఫండ్ కట్టే పరిస్థితి లేనందున , వారు కార్పస్ ఫండ్‌కట్టే అవసరం లేకుండానే సైన్స్ కోర్స్ చదివే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ డిగ్రీ కాలేజ్ శృంగవరపు కోటకు రెండు కిలోమీటర్ల దూరంలో వుంది. 15 కిలోమీటర్ల దూరంలో స్థలం కొనడం జరిగింది కాలేజ్ కొరకు. కానీ యింతవరకు రిజిస్ట్రేషన్ కాకపోవడం వల్ల యుజిసి గ్రాంట్స్ రు. 25 లక్షలు లాస్ అయిన విషయం వాస్తవమా? ఈ సమస్యల విషయంలో పరిశీలించండని కోరుతున్నాను.
ఉ.10.10

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు : అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఉన్న విధానం ప్రకారం, బి.ఎస్.సి. డిగ్రీలో మ్యాథ్స్ కోర్సు ప్రవేశపెట్టాలంటే 4 లక్షల 40 వేల రూ.లు, కెమిస్ట్రీ, ఫిజిక్స్ కోర్సులు ప్రవేశపెట్టాలంటే 6 లక్షల 75 వేల రూ.ల కార్పస్ ఫండ్ కట్టాలి. అయితే గౌరవ సభ్యురాలు తమ ప్రాంతం గిరిజన ప్రాంతం అని, వెనుకబడిన ప్రాంతం కాబట్టి కార్పస్ ఫండ్ కట్టలేరని అంటున్నారు. ప్రభుత్వం దానిని పరిశీలిస్తుంది. ల్యాండ్ విషయం చెప్పారు-- ఇప్పటికే అక్కడ 15 ఎకరాలు కొనడం జరిగింది. ఎకరానికి 2 వేల రూ.ల చొప్పున వారికి చెల్లించడం జరిగింది. డిగ్రీ కాలేజ్ ప్రిన్సిపాల్ గారు రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు ఎగ్జంప్షన్ కోసం ప్రభుత్వానికి వ్రాశారు. దానిని పరిశీలించి, నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. రిజిస్ట్రేషన్ అయిన తరువాత బిల్డింగ్ విషయం ఆలోచించడం జరుగుతుంది.

పోలీసు స్టేషను మున్నగువాటి నిర్మాణానికై ఉస్మానియా జనరల్ హాస్పిటల్‌లో ఉన్న పార్కు ప్రాంతాన్ని కేటాయించుట

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నం 200 బి (2786-ఐ)

శ్రీ ప్రేమ్‌సింగ్ రాథోడ్ (మహరాజ్‌గంజ్) , శ్రీ ఎన్.ఇంద్రసేనారెడ్డి (మలక్‌పేట) : వైద్య, ఆరోగ్య, శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా?

(అ) ఉస్మానియా జనరలు ఆసుపత్రి పార్కు భూమిని పోలీసు స్టేషను, సబ్ స్టేషన్, మార్చురీ, ఒక అదనపు గేటు వంటి వాటిని నిర్మించడానికి కేటాయించిన విషయం నిజమేనా?
(ఆ) అయితే, ఆ వివరాలు ఏమిటి?

డా.ఎస్.అరుణ

(అ) అవునండీ
(ఆ)ఆ భూమిని పోలీసు స్టేషన్, మార్చురీ, సబ్-స్టేషన్ , క్యాంటీను, ఒక మేయిన్ గేటు కోసం కేటాయించడమయింది.

డా. కె. లక్ష్మణ్ (ముషీరాబాద్) : మేడమ్ స్పీకర్, ఉస్మానియా హాస్పిటల్ యొక్క మార్చురీ ఆధునీకరణకు అందరూ అంగీకరిస్తాం . ఇప్పుడు ఉన్న ప్రాంతం నుండి షిఫ్ట్ చేసి, ఆధునీకరించడం అందరి కోరిక అయినప్పటికీ, ఉస్మానియా హాస్పిటల్‌లోగల పార్కు స్థలంలో దాని కోసం స్థలం కేటాయించవచ్చును కాని, పోలీసు స్టేషన్, విద్యుత్ సబ్ స్టేషన్, క్యాంటీను మరియు ఒక మేయిన్ గేటు నిర్మించడం కొరకు పార్కు స్థలాన్ని కేటాయించడం ఏ మాత్రం సమంజసం కాదు. ఎందుకంటే సుప్రీంకోర్టు యొక్క గైడ్‌లైన్స్ ప్రకారం, ఓపెన్ ప్లేసెస్‌గాని, లాన్స్ కాని, ప్లే గ్రౌండ్స్ కాని అక్కడ ఎటువంటి స్ట్రక్చర్స్ నిర్మించకూడదని ఉంది. అది ఏమైన మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా? లేదా? మీరు కనుక పార్క్ స్థలాన్ని కేటాయించినట్లయితే, సుప్రీంకోర్టు గైడ్‌లైన్స్ ప్రకారం, భవిష్యత్‌లో మీరు చెప్పినట్లుగా సబ్ స్టేషన్, పోలీసు స్టేషన్ నిర్మించే విషయంలో చిక్కులు రావా? అది ఆచరణసాధ్యమవుతుందా? కాబట్టి పార్క్ స్థలం కాకుండా ఇతరత్రా ఏదైనా స్థలాన్ని హాస్పిటల్ కల్పించలేకపోతున్నదా? మంత్రిగారు స్పష్టమైన సమాధానం చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

డా.ఎస్.అరుణ : ఉస్మానియా హాస్పిటల్‌ను నిర్మిస్తున్న సమయంలోనే ఈ పార్క్ స్థలాన్ని దానికి కేటాయించడం జరిగింది. పార్క్ నిర్వహణను ప్రస్తుతం హాస్పిటలే చూస్తున్నది. కాకపోతే హాస్పిటల్‌కు అనుబంధంగా ఉన్న మార్చురీ నిర్వహణలో ప్రస్తుతం చాల ఇబ్బంది కల్గుతున్నది. కాబట్టి దానిని పార్క్ స్థలంలోకి షిఫ్ట్ చేయాలని ప్రతిపాదించాం . అదే విధంగా రోడ్ వైడనింగ్ సందర్భంగా అఫ్జల్‌గంజ్ పోలీసు స్టేషన్‌ను తొలగించడం జరిగింది. ఉస్మానియా హాస్పిటల్‌కు వచ్చే మెడికో లీగల్ కేసులు నమోదు చేసుకోవడానికి ఇతరత్రా ఉపయోగాల కోసం హాస్పిటల్‌కు దగ్గరగా పోలీసు స్టేషన్ ఉండవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. అందుకని పార్క్ స్థలంలో కొంత స్థ లాన్ని పోలీసు స్టేషన్ భవన నిర్మాణానికి కేటాయించడం జరిగింది. అదే విధంగా కొందరు మహిళలు తమ జీవనోపాధి కోసం క్యాంటీను నడుపుకొంటామంటే, 1957వ సంవత్సరంలో క్యాంటీన్ కొరకు స్థలం ఇవ్వడం జరిగింది. ప్రస్తుతం దానిని కూడ ఈ పార్క్ స్థలంలోకి మార్చాలని ప్రతిపాదించాం . హాస్పిటల్‌కు అన్‌ఇంటరెప్టెడ్ కరెంట్ సప్లయ్‌ను ఇప్పటివరకు ఇవ్వలేకపోయాం . కాబట్టి ఉస్మానియా హాస్పిటల్‌కంటూ ప్రత్యేకంగా ఒక విద్యుత్ సబ్ స్టేషన్ ఉంటే బాగుంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో దానికి కూడ పార్క్ స్థలాన్ని ఇయర్‌మార్క్ చేయడం అయింది. మిగిలిన ప్రదేశాన్ని ఎవరికి

ఇవ్వకుండా దానిని ఖచ్చితంగా మరింత అందమైన పార్క్‌గా తీర్చిదిద్దాలనుకొంటున్నాం . కాబట్టి వీటి వల్ల ప్రజలకు ఇతరత్రా ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా చర్యలు తీసుకొంటున్నాం .

డా.కె. లక్ష్మణ్ : సుప్రీంకోర్టు గైడ్‌లైన్స్ ఉన్నాయి. ఎట్టి అనుమతి ఇవ్వడానికి అవకాశం లేదు. అది తెలిసి కూడ మీరు అనుమతి ఇచ్చారా? మున్సిపల్ కార్పోరేషన్ నుండి అనుమతి పొందాలి. Without permission of the Municipal Corporation, they cannot go for construction of mortuary or canteen or any other structure.

డా.ఎస్.అరుణ : పార్క్, ఉస్మానియా హాస్పిటల్‌కు చెందినది. దానిని హాస్పిటల్ తనకు అనుకూలంగా యుటిలైజ్ చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంది.

నక్షత్రపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు – వ్రాతపూర్వక సమాధానములు

(అనుబంధము - 1)

జీ రో అ వ ర్

శ్రీమతి వి.సునీత లక్ష్మారెడ్డి : మేడమ్ గాంధీ హాస్పిటల్ పరిస్థితి చాల దయనీయంగా ఉంది. హాస్పిటల్‌లో కనీస వసతులు లేవు. మందులు ఉండవు. యాక్సిడెంట్ కేసుల్ని అక్కడ త్వరగా ట్రీట్‌మెంట్ ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. గవర్నమెంట్ సప్లయ్ చేయడం లేదా, లేక సప్లయ్ చేసినా, సిబ్బంది వాటిని మిస్‌యూజ్ చేస్తున్నారా తెలియడం లేదు. దీని మీద ప్రభుత్వం దృష్టి సారించాలి. మార్చి 10వ తేదీన నర్సాపూర్‌కు చెందిన ఒక పెళ్లి బృందం లారీలో వెళ్లుతుండగా, యాక్సిడెంట్ జరిగింది. అందులో 80 మందికి తీవ్రగాయాలయ్యాయి. వారిని సంగారెడ్డి హాస్పిటల్‌కు తీసుకొని వెళ్లితే, గాయాలతో ఉన్న వారిని చూచి ఆ హాస్పిటల్ బృందం దొడ్డిదారి నుండి పారిపోయారు. ఇది చూసి చాల మంది ఆశ్చర్యపోయారు. ఆ తరువాత వాళ్లను గాంధీ హాస్పిటల్‌కు తీసుకొని వస్తే, ఆ రోజు ఆదివారం కావడం వల్ల కేవలం ఇద్దరు ముగ్గురు డాక్టర్లు మాత్రమే ఉన్నారు. నాకు సాయంత్రం ఆరు గంటలకు తెలియగానే నేను హాస్పిటల్‌కు వెళ్లాను. గాయ పడిన వారు ఎంతో నరకయాతన అనుభవిస్తూ ఉన్నారు. అక్కడ ఆర్.ఎం.ఓ. గాని, సూపరింటెండెంట్ గాని లేరు. నేను వెంటనే ముఖ్యమంత్రిగారికి కూడ ఫోన్ చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా మెడికల్ అండ్ హెల్త్ మినిస్టర్‌గారికి తెలపడం జరిగింది. మినిస్టర్‌గారు కూడ వచ్చి పరిస్థితిని కళ్లారా చూశారు. వారు వచ్చాకే సరైన ట్రీట్‌మెంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. ముగ్గురు నల్గురు ఈ యాక్సిడెంట్‌లో చనిపోవడం జరిగింది. 60 మంది వరకు ఒకే కులానికి చెందిన వారికి తీవ్ర గాయలయ్యాయి. వారికి ఆర్థిక సహాయం అందించాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి నేను రిప్రజెంటేషన్ కూడ ఇవ్వడం జరిగింది. వారి యొక్క దయనీయమైన పరిస్థితిని గమనించి వారికి వెంటనే తగు ఆర్థిక సహాయం అందచేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

డా.ఎస్.అరుణ : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యురాలు చెప్పింది నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. తగు చర్యలు తీసుకొంటాం .

శ్రీ ఎం. ధర్మారావు : అధ్యక్షా, నేను ఇప్పుడు చెప్పబోయే అంశం భారీ నీటిపారుదల శాఖ మంత్రిగారికి సంబంధించిన విషయం . వరంగల్ చుట్టుప్రకల 58 వేల ఎకరాలకు నీటి వసతి కల్పించడంతబాటు, వరంగల్ సిటీలోని ఏడు లక్షల మంది జనాభాకు మంచినీటిని అందించేందుకు గాను కాకతీయ కెనాల్ నిర్మించడం జరిగింది. వీటితోబాటు, ధర్మసాగర్, భద్రకాళి, వడ్డేపల్లి చెరువుల ద్వారా కూడ నీటి సరఫరా జరుగుతూ ఉంటుంది. అయితే వీటి యొక్క నీటి మట్టాలు గణనీయంగా తగ్గిపోయి, ప్రజలు మంచినీటికి ఇబ్బంది పడుతున్నారు. వీటిలో ఉన్న నీరు మరో 90 రోజులకు మాత్రమే సరిపోతుంది. కాబట్టి

కాకతీయ కెనాల్‌ను ఇప్పుడు మూసివేయకుండా , కనీసం ఏప్రెల్ 15వ తేదీ వరకు దాని ద్వారా నీటిని సరఫరా చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం . వేంకటేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన అంశం డ్రికింగ్ వాటర్‌తో ముడిపడిన సమస్య. తప్పకుండా దాని మీద చర్యలు తీసుకొంటాం .

SRI ASADUDDIN OWAISI (Charminar) : Madam Speaker, on the intervening night of 4th/5th October,2000, a 12-month old tigress was killed in the Nehru Zoological Park, Hyderabad. More than five months have passed since then. The employees of the Zoo Park have themselves announced a reward of Rs.50,000/- to those who caught the culprits. On the intervening night of 4th/5th October,2000, when this incident was brought to the notice of the Assistant Curator, he immediately informed the then Curator, who on the next day,i..e, on 5th October visited the scene of offence between 2.00 p.m. and 3.00 p.m. and took the photographs of carcass of the tigress and got the entire blood-stained area cleaned and after post-mortem he even disposed the carcass. Madam Speaker, the killing of the said tigress is not a job of professional hunters. This can be said in view of the fact that they have left the valuable nails of the tigress, they slitted open the throat of the tigress and moreover at the same place some bigger tigresses were available. They did not touch them. Before the incident took place the Curator took photographs of empty cages before shifting the tigress to Safari enclosure. Why were the photographs taken? This is a clear case of connivance of higher-ups. Madam Speaker, one important thing is that it it was not killed for the monetary benefit for the simple reason that the throat was slitted upon and moreover the skin of tiger was easily available to the culprits to steal. This is a fist case for the appointment of a House Committee to go into the affairs of not only Nehru Zoological Park but also all other zoo parks. Madam, a period of five months has passed. I want to know from the Hon'ble Minister as to who are the real culprits. This was done precisely to take the blood of the tigress who was 12 months old. Why is the Government not able to catch the culprits? Why have they not booked a case against the Curator? What right has he got to clean the sence of offence to smash away all the blood-stains. The act of killing was done only for the purpose of performing some religious ritual. Unfortunately four employees have been suspended. Why did the Government not suspend the Curator? Let the Government answer. Madam, this is a fit case for appointment of a House Committee to look into all the corrupt practices that have been taking place in the Nehru Zoological Park, Hyderabad.

SRI K.VIDYADHARA RAO: Madam Speaker, the Hon'ble Member knows very well that the case is under investigation. The other points raised by him will be passed on to the Minister concerned for necessary action.

SRI ASADUDDIN OWAISI: Madam, five months have passed. Let them appoint a House Committee to go into this. This is a very important issue.
ఉ 10.20.

మేడమ్ స్పీకర్ ః- రాజశేఖర్ రెడ్డి గారూ, జీరో అవర్‌లో ఒక సభ్యుడు మెన్షన్ చేసి, మాట్లాడటం జరుగుతోంది. మళ్లీ ఇంకొక సభ్యుడు మాట్లాడటం చేయకూడదు. అలాంటపుడు మనం బులిటెన్స్ అన్ని ఇష్యూ చేసుకోవడం ఎందుకు? రూల్స్ ఎందుకు? Everything must be important. బిఎసిలో మనం అనుకుంటున్నాము. జీరో అవర్‌లో సభ్యుడు రెయిజ్ చేసిన తరువాత మరొక సభ్యుడు తిరిగి స్టార్ట్ చేయడం మంచిది కాదు.

డా వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి ః-అధ్యక్షా, పాయింటాఫ్ ఆర్డర్. గౌరవ సభ్యులు ఇపుడు అడుగుతున్నది , పులికి సంబంధించిన చర్మం కోసం, గోళ్ల కోసం తీసుకుపోయింది కాదని, నూటికి నూరు పాళ్లూ పులి రక్తం కోసం చేసినట్లూ

కనిపిస్తున్నదని, ఇది రెలీజియస్‌గా చేసినట్లున్నదనీను. కాబట్టి ఆ యాంగిల్‌లో తప్పని సరిగా చూడవలసిన అవసరం వున్నది. ఇన్వెస్టిగేషన్ అలా చేస్తునట్లు కనిపించడం లేదు. పెద్ద అధికారులకు గాని , రాజకీయ వాదులకు గానీ దీనితో సంబంధం వుందని అనిపిస్తున్నది. కాబట్టి ఒక హౌస్ కమిటీని అపాయింట్ చేయవలసిన అవసరం వుందని తెలియజేస్తున్నాను.

SRI K.VIDYADHARA RAO: Madam Speaker, the Leader of the Opposition very well knows about zero hour, how it is tackled and how we have been answering. Definitely I will assure the Hon'ble Leader of the Opposition and the Hon'ble Member also that all the issues raised by the latter, i.e., that the killing of the tigress was not done by professionals but by people who wanted its blood for some sort of religious rituals and also that the demand for House Committee, will be passed on to the concerned Minister for necessary action.

SRI ASADUDDIN OWAISI: The Government have suspended four officials. Why don't they reinstate them?

శ్రీ నోముల నరసింహయ్య :- అధ్యక్షా, ఇది గౌరవ మంత్రి వర్యులు సుబ్బారాయుడు గారికి సంబంధించిన సమస్య. గ్రామాలలో టిస్కామ్‌లో పనిచేస్తున్న సుమారు 3000 మంది విలేజ్ ఎలక్ట్రిసిటీ ఉద్యోగులకు కనీస భద్రత లేదు. 1966లో మనం వేతన చట్టం చేశాము. అందులో కనీస వేతనం రూ.300 , ఆపైన చేశాము. ఇప్పుడు ఈ ఉద్యోగులకు కనీస వేతనం లేదు. సంవత్సరాల తరబడి పనిచేస్తున్నప్పటికీ వారికి కనీస వేతనం లేదు. పని మాత్రం పూర్తిగా బోర్డు కోసం చేస్తున్నారు. వేతనం యివ్వడం లేదు. అక్కడున్నటువంటి హెల్పర్స్, ఎ.ఇ.లు వాళ్ల పరిధిలో ఇంకో నలుగురిని అపాయింట్ చేసుకోవడానికి వాళ్లకు ఏదో విధంగా వెసులుబాటు కల్పించారు. వీరికి వేతనం పెంచడానికి సిద్ధపడటం లేదు. ఇక రెవిన్యూకు సంబంధించి, ప్రైవేటు ఉద్యోగులతో రెవిన్యూ కలెక్ట్ చేయించుకుంటారు. కానీ వారికి ఎటువంటి గుర్తింపు ఇవ్వడం లేదు. వీళ్లందరూ కూడా పేదరికంలో మ్రగ్గుతున్న వారే. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో, పట్టణ ప్రాంతాలలో పని చేస్తున్న ఈ పేదల గురించి ప్రభుత్వానికి అనేకసార్లు విజ్ఞప్తి చేశారు. ప్రభుత్వానికి తెలియజేశారు. అయినా ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదు. చీమ కుట్టినట్లుగా కూడా అనిపించడం లేదు. కాబట్టి వీరిని గూర్చి ఆలోచించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది. గ్రామీణ స్థాయిలో హెల్పర్స్ విద్యుత్ షాకు కొట్టి చనిపోతున్నారు. వారిని చూసే దిక్కే లేదు. అలా చనిపోయిన వారిని ఈడ్చి వేస్తున్నా ప్రభుత్వం వారిని గురించి ఏమీ ఆలోచించడం లేదు. వారు ప్రమాదాలకు గురి అవుతున్నారు. అలాంటి వారికోసం ప్రభుత్వం బాధపడటం లేదు. సర్వీసెస్ చూసినట్లయితే ఇంతకంటే వెట్టి చాకిరీ ఏముంటుందో ఆలోచించవలసిందిగా తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాము. తప్పకుండా పరిశీలన చేస్తాము.

శ్రీ పల్లె రఘునాథ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఇది మధ్యతరహా నీటి పారుదలకు సంబంధించిన విషయం . దక్షిణ భారత దేశంలో మా నల్లమడ నియోజక వర్గం అత్యంత వెనుకబడిన ప్రాంతం . ఇక్కడ ప్రజలు తినడానికి తిండి, త్రాగడానికి నీరు లేక తీవ్రయిన దుర్భిక్షంలో వున్నారు. ముఖ్యమయిన విషయం తనకల్లు, నల్లచెరువు, కదిరి, రూరల్ మండలాలలో త్రాగునీరు, సాగునీరు సమస్య శాశ్వత పరిష్కారం కొరకు తనకల్లు మండలంలో వరాలపురం దగ్గర వందమానేరుకు అడంగా ఒక ప్రాజెక్టు నిర్మించాలని అక్కడ సర్వే జరిపారు. రూ. 18 కోట్ల వ్యయంతో అంచనా తయారు చేసి 1996లో ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదన పంపారు. ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం జరిగితే ఈ మూడు మండలాలలో దాదాపు 12 చెరువులు నిండడమే కాకుండా 2000 ఎకరాలు భూమి ప్రత్యక్షంగాను, 3 వేల ఎకరాల భూమి పరోక్షంగాను వ్యవసాయం చేసుకోవడానికి అవకాశం వుంది. అంతేకాకుండా 1700 బోర్లలో నీటి మట్టం పెరిగి త్రాగునీరు సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది. గౌ. ముఖ్య మంత్రి గారు నల్లమడ నియోజక వర్గం పర్యటించినపుడు వందమానేరు నిర్మాణానికి హామీ యిచ్చారు. ఈ ప్రాజెక్టుకు రూ.100 కోట్ల అవసరం లేదు. రూ. 18 కోట్లు మాత్రమే అవుతుంది . అతి తక్కువ ఖర్చు మాత్రమే. దీని వల్ల 3 మండలాలకు దాదాపు లక్షమందికి శాశ్వతంగా త్రాగు, సాగు

నీటి సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది. ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని చేపట్టి కరువు పీడిత ప్రజలను ఆదుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని ముకుళిత హస్తాలతో ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకటేశ్వరరావు :– గౌరవ సభ్యులు సూచించిన మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు విషయం నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. తగు విధంగా చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ పి. రాజ్యలక్ష్మి (సిర్పూరు) :– అధ్యక్షా, ఇది రహదారులు వంతెనలకు సంబంధించిన విషయం. మా నియోజకవర్గంలో రెండు వంతెనల నిర్మాణం గురించి మంత్రి గారికి మీ ద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాను. సిర్పూరు – బెజ్జూరు రోడ్డుపై చీరాకు 51 కిలోమీటర్ల మధ్య వంతెన నిర్మాణం చేపట్టవలసిన అవసరం ఉంది. మండల ముఖ్య పట్టణమైన బెజ్జూరుకు వెళ్లడానికి వాహనాలు వెళ్లడానికి అధిక కాలం అంతరాయం కలుగుతోంది. ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. వెంటనే దీనిని నిర్మించి అక్కడున్న ప్రజల ఇబ్బందులను తొలగించాలని తెలియజేసుకుంటున్నాను. కాగజ్‌నగర్, పెంచికలపేట రోడ్డు పైన ఉన్నటువంటి వంతెన నిర్మాణం గురించి అడుగుతున్నాను. ఈ రోడ్ల మధ్యలో ఈ వంతెనలను నిర్మించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రెండు రహదారులు నా నియోజకవర్గంలో చాలా ముఖ్యమైన రహదారులు.

ఉ. 10 . 30

ఈ రెండు వంతెనలు త్వరగా చేపట్టి ప్రజలకు రవాణా సౌకర్యాలు కలిగించేవిధంగా చూడాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను .

శ్రీ కె విజయ రామారావు : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యురాలు రెండు వంతెనల గురించి చెప్పిన విషయం నోట్ చేసుకున్నాను . దాని మీద తగినచర్య తీసుకోబడుతుంది .

అర్జీల సమర్పణ

డా . ఎం తిప్పేస్వామి : అధ్యక్షా, నా నియోజక వర్గంలో రూల్స్‌కు విరుద్ధంగా ఇన్‌డిస్‌క్రిమినేట్‌గా గ్రౌండ్ వాటర్ ట్యాప్ చేయడం జరుగుతుంది . దానిపై వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను .

(పిటీషన్‌ను గౌ. సభాపతికి అందజేయడం జరిగింది)

ఆర్ శ్రీనివాసు (మిర్యాలగూడ) : మిర్యాలగూడ లోని కెవిన్‌ఎం డిగ్రీ కళాశాలను ప్రభుత్వపరం చేయడం గురించి ఈ పిటీషన్‌ను సమర్పిస్తున్నాను .

(పిటీషన్‌ను గౌ.సభాపతికి అందజేయడం జరిగింది)

శ్రీ ఆనం వివేకానంద రెడ్డి (నెల్లూరు) : అధ్యక్షా, నెల్లూరు తూర్పు ప్రాంతానికి రు 9 కోట్లతో మంచినీటి ప్రాజెక్టును చేపట్టడం జరిగింది . దానిని వెంటనే ప్రారంభించాలని ఈ పిటీషన్ ఇస్తున్నాను .

(పిటీషన్‌ను గౌ. సభాపతికి అందజేయడం జరిగింది)

డా . కె లక్ష్మణ్ : స్పీకర్ మేడమ్, ఏ వి డిగ్రీ కాలేజి మూడవ సంవత్సరం ప్రశ్నాపత్రం తారుమారు కావడం వలన వారికి ఈ సంవత్సరం వృధా అయ్యే పరిస్థితి ఉంది . దీనిని నివారించేందుకు ఈ పిటీషన్ ఇస్తున్నారు .

(పిటీషన్‌ను గౌ.సభాపతికి అందజేయడం జరిగింది)

డా . ఎం వి మైసూరా రెడ్డి : అధ్యక్షా, జడ్ పి హైస్కూలుకు ఎయిడ్ రాని కారణంగా బాధపడుతున్నారు . అందువలన పిటీషన్‌ను అందజేస్తున్నాను .

(పిటీషన్‌ను గౌ.సభాపతికి అందజేయడం జరిగింది)

శ్రీ పి సారయ్య (వరంగల్) : అధ్యక్షా, స్పెషల్ పోలీసు రిక్రూట్‌మెంట్‌కు సంబంధించి పరీక్ష నిర్వహించి ఇప్పటికి 15 మాసాలయినా ఇంతవరకు రిజల్ట్సు కాలేదు . దీనిని హోంమంత్రిగారు పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను .

(పిటీషన్‌ను గౌ.సభాపతికి అందజేయడం జరిగింది)

శ్రీ కె . సత్యనారాయణ (సంగారెడ్డి) : అధ్యక్షా, హైదరాబాదు నగరంలో చాలా సిక్ కంపెనీలు కాలుష్యం పేరుమీద షిఫ్ట్ చేయడం జరుగుతోంది .

(పిటీషన్‌ను గౌ.సభాపతికి అందజేయడం జరిగింది)

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య : కంప్యాషనేట్ గ్రౌండ్స్‌లో అపాయింట్ చేసుకునే సమయంలో వేరు వేరు లిస్టులు కాకుండా ఒకేలిస్ట్ విడుదల చేసే అక్రమాలు జరగకుండా వుంటాయని కోరుతూ ఈ పిటీషన్‌ను సమర్పిస్తున్నాను .

(పిటీషన్‌ను గౌ.సభాపతికి అందజేయడం జరిగింది)

శ్రీ డి గోపాల్ (సూర్యాపేట) : అధ్యక్షా, ఎయిడెడ్ కాలేజీలలో గత మూడు సంవత్సరాలుగా బిసి విద్యార్థులకు స్కాలర్‌షిప్స్ ఇవ్వనందుకు ఈ పిటీషన్ సమర్పిస్తున్నాను .

(పిటీషన్‌ను గౌ.సభాపతికి అందజేయడం జరిగింది)

శ్రీ ఎన్ రఘువీరా రెడ్డి : అధ్యక్షా, 60 లక్షల మంది వాల్మీకి ' బోయ ' కులానికి చెందినవారు తనను ఎస్‌టిల జాబితాలో చేర్చవలసిందిగా పిటీషన్ ఇచ్చారు . వారి విజ్ఞప్తిని ప్రభుత్వం ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను .

(పిటీషన్‌ను గౌ.సభాపతికి అందజేయడం జరిగింది)

శ్రీ గద్దె బాబూ రావు : అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గంలో దారుణమయిన సం ఘటన జరిగింది . విజయనగరం జిల్లాలో ఇంతవరకు జరుగని సంఘటన . చీపురుపల్లి నియోజకవర్గంలోని గరివిడి మండలం, గడ్డపువలస గ్రామంలో బమ్మిడిమర్రి రవికుమార్ అలియాస్ రవి 24 సంవత్సరాల వయసు, గడ్డపు వలస ఉపసర్పంచిగా ఎన్నికయి ఉన్నారు . ఆయనను నిన్న మధ్యాహ్నం 12 . 00 గంటల సమయంలో గరివిడి రైల్వేగేటు సెంటరు వద్ద ఆ సమయంలో రెండు మూడు వందల వరకు అక్కడ వుంటారు . అటువంటి చోట ఎటువంటి ఘర్షణ లేకుండా పప్పల సూర్యనారాయణ, డమరసింగి లక్ష్మయ్య అతి దారుణంగా మర్డర్ చేశారు . కత్తులతో పొడిచి దారుణంగా చంపడం జరిగింది . నేను మీకు మనవి చేసేది ఏమిటంటే ఈ లక్ష్మయ్య విజయవాడలో లారి డ్రైవర్‌గా ఉంటే అతనిని ఈ కుర్రవాడిని చంపేందుకే అక్కడకు తేవడం జరిగింది . అతను తెలుగుదేశం పార్టీ మండల కన్వీనరు, చాలా యాక్టివ్‌గా అన్ని కార్యక్రమాలలో ఉంబాడు . దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని అతనిని మర్డర్ చేయడం జరిగింది . అక్కడ వున్న ప్రజలు వారిని పట్టుకుని పోలీసుస్టేషన్‌లో అప్పగించారు . ఈ వివరాలు చెప్పడంలేదు . దీనికి మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరేది ఏమిటంటే దీనిలో వున్న వాస్తవాలు ఏదయితే ఉందో ఇంతవరకు విజయనగరం, శ్రీకాకుళం వంటి వెనుకబడిన జిల్లాల్లో ఇటువంటి సం ఘటనలు జరగలేదు . ఈ కేసు పూర్వాపరాలను పరిశీలించి తగిన న్యాయం చేయాలని మీద్వారా హోంమంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను .

శ్రీ టి దేవేందర్ గౌడ్ : అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు తెలియజేసింది రాసుకున్నాను . నాకు కూడా ముందు చెప్పారు. దీనిపై చర్య తీసుకుంటాను .

సంతాప ప్రతిపాదన
మాజీ సభ్యులు శ్రీ చిట్టినేని వెంకటరావు మృతిపట్ల

ఆంధ్రప్రదేశ మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ చిట్టినేని వెంకట రావుగారి మృతిపట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన కుటుంబసభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతి వ్యక్తం చేస్తుంది .

శ్రీ చిట్టినేని వెంకట రావుగారు 1989 – 94 సంవత్సరంలో గుంటూరు జిల్లా పొన్నూరు నియోజకవర్గం శాసనసభ్యునిగా ప్రాతినిధ్యం వహించారు . వారు తమ నియోజకవర్గ అభివృద్ధికి ఎంతో కృషిచేశారు . వారు గుండెపోటుతో 21 . 3 . 2001 న మరణించారు . వారి వయస్సు 62 సంవత్సరాలు . వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని రెండు నిముషాలు మౌనం పాటించవలసిందిగా సభను కోరుతున్నాను .

(సంతాపసూచకంగా సభ రెండు నిముషాలు మౌనం పాటించడం జరిగింది)

MADAM SPEAKER: The papers to be laid on the Table of the House are deemed to have been laid. The reports of the Committee on Public Accounts are deemed to have been presented.

సభా సమాక్షంలో ఉంచిన పత్రములు

1. A copy of the 23rd Annual Report of the Andhra Pradesh State Seeds Development Corporation Limited for the year 1999-2000, in compliance with Section 619-A (2) of the Companies Act, 1956.

2. A copy in each of the following Notifications with which certain Rules have been made as required under Section 268(4) of the Andhra Pradesh Panchayat Raj Act, 1994.

S.No. G.O.Ms.No. & Date

1. G.O.Ms.No.190, P.R.&R.D. (Pts.I) Dept., dt. 23-05-1997
2. G.O.Ms.No.387, P.R.&R.D. (Pts.II) Dept., dt. 17-09-1998
3. G.O.Ms.No.440, P.R.&R.D. (Pts.III) Dept., dt. 17-07-1999
4. G.O.Ms.No.555, P.R &R.D. (Rules) Dept., dt. 03-12-1999
5. G.O.Ms.No.556, P.R.&R.D. (Rules) Dept., dt.,03-12-1999
6. G.O.Ms.No. 58, P.R.&R.D. (Rules) Dept., dt. 18-02-2000
7. G.O.Ms.No. 68, P.R.&R.D. (Rules) Dept., dt. 29-02-2000
8. G.O.Ms.No.69, P.R.&R.D. (Rules) Dept., dt. 29-02-2000
9. G.O.Ms.No.70, P.R.&R.D.(Rules) Dept., dt. 29-02-2000
10. G.O.Ms.No.72, P.R.&R.D. (Rules) Dept., dt.29-02-2000
11. G.O.Ms.No.73, PR & R.D. (Rules) Dept., dt. 29-02-2000
12. G.O.Ms.No.74, PR & RD (Rules) Dept., dt. 29-02-2000
13. G.O.Ms.No.71, PR & RD (Rules) Dept., dt. 29-02-2000
14. G.O.Ms.No.87, PR & RD (Rules) Dept., dt., 13-03-2000
15. G.O.Ms.No.88, PR & RD (Rules) Dept., dt.13-03-2000
16. G.O.Ms.No.138, PR & RD (Rules) Dept., dt., 18-04-2000
17. G.O.Ms.No.139, PR & RD (Rules) Dept., dt., 18-04-2000
18. G.O.Ms.No.140, PR & RD (Rules) Dept., dt., 18-04-2000
19. G.O.Ms.No.141, PR & RD (Rules) Dept., dt., 18-04-2000
20. G.O.Ms.No.142, PR & RD (Rules) Dept., dt., 18-04-2000
21. G.O.Ms.No.156 PR & RD (Rules) Dept., dt., 03-05-2000
22. G.O.Ms.No.189, PR & RD (Rules) Dept., dt., 06-06-2000
23. G.O.Ms.No.205, PR & RD (Rules) Dept., dt., 28-06-2000
24. G.O.Ms.No.266, PR & RD (Rules) Dept., dt., 16-08-2000

3. A copy of the Notification issued in G.O.Rt.No.98, Industries and Commerce (Tex.) Department, dt.03-02-2001, as required under Section 3 of the A.P.Relief Undertakings (Special Provision) Act, 1971.

ప్రభుత్వ లెక్కల సమితి నివేదికల సమర్పణ

SRI P.SAMBASIVA RAJU: Madam Speaker, I beg to present the following Reports of the Committee on Public Accounts (2000-2001):

1. Second Report on the Report of the Comptroller & Auditor General of India (Civil) and Appropriation Accounts for the year 1992-93 pertaining to Municipal Administration and Urban Development Department.

2. Third Report on the Report of the Comptroller & Auditor General of India (Civil) for the year 1993-94 pertaining to Municipal Administration & Urban Development Department.

3. Fourth Report on the Report of the Comptroller & Auditor General of India (Civil) for the year 1994-95 pertaining to Irrigation & Command Area Development Department.

4. Fifth Report on the Report of the Comptroller & Auditor General of India (Civil) and Appropriation Accounts for the year 1995-96 pertaining to Agriculture & Cooperation, Backward Classes Welfare, Health, Medial & Family Welfare and Panchayat Raj and Rural Development Departments.

5. Sixth Report on the Report of the Comptroller & Auditor General of India (Civil) for the year 1996-97 pertaining to Agriculture and Cooperation, Backward Classes Welfare and Health, Medical and Family Welfare Departments.

6. Seventh Report (Special) on King George Hospital, Visakhapatnam.

MADAM SPEAKER: The reports presented.

ప్రకటన

MADAM SPEAKER: I am to announce to the House that working lunch has been arranged for the Members of the Assembly in the lobbies of Assembly at 12.00 noon. The Press is also invited.

ప్రభుత్వ బిల్లులు

2001, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సహకార (రెండవ సవరణ) బిల్లు

SRI CHIKKALA RAMACHANDER RAO: Madam Speaker, I beg to move:

" That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Cooperative Societies (Second Amendment) Bill, 2001."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The quest ion is:

" That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Cooperative Societies (Second Amendment) Bill, 2001."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

MADAM SPEAKER: The House is adjourned for ten minutes "Tea Break".

(Then the House adjourned at 10.38 A.M., for tea break)

(సభ ఉదయం 11.00 గంటలకు తిరిగి సమావేశమైనది)
(గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో వున్నారు)

మేడమ్ స్పీకర్ : మినిస్టర్ ఫర్ హోమ్

హోమ్ శాఖమంత్రి స్టేట్‌మెంటు
చేవెళ్లలో క్రైస్తవ సభకు ఆటంకం కలిగించిన సంఘటన గురించి

శ్రీ టి.దేవేందర్ గౌడ్ : మేడమ్ స్పీకర్, చేవెళ్లలో డా.షారీలు అనే క్రైస్తవ బోధకుడి ఇంటి వద్ద 22-3-2001 వ తేదీన సుమారు వంద మంది క్రైస్తవులు ప్రార్థన చేయుచుండగా రాత్రి 10.30 గంటలకు కొంత మంది యువకులు హఠాత్తుగా జొరబడి, షామియానాను తొలగించి, కుర్చీలను చెల్లాచెదురు చెసి, స్టేజ్ మీద వున్న బోధకులను క్రిందకు దింపి, దౌర్జన్యం చేసారన్న సమాచారం అందిన వెంటనే దగ్గరలోనే డ్యూటీలో వున్న పోలీసులు సంఘటనా స్థలానికి చేరుకుని వారికి రక్షణ కల్పించారు.

డా. షారీలు ఫిర్యాదుపై చేవెళ్ల పోలీసులు ఒక కేసును క్రైమ్ నెం.50/2001 అండర్ సెక్షన్ 147, 323, 435, 427, 295, 295(ఎ), 296 మరియు 149 ఐ.పి.సి. గా నమోదు చేసారు. ఈ సంఘటనకు బాధ్యులైన వారిని 15 మందిని గుర్తించడం జరిగింది. అందులో నలుగురిని అరెస్టు చేయడం జరిగింది. ఇంతకు ముందే నాకు ఇన్‌ఫర్మేషన్ వచ్చింది. మిగతా వారిలో 10 మంది మెంబర్లను కూడా అరెస్టు చేయడం జరిగింది. ఇంకా ఒకరిని అరెస్ట్ చేయాల్సి వుంది. నాకు సమాచారం అందగానే, 23-3-2001 నాడు సంఘటనా స్థలాన్ని నేను సందర్శించాను. ప్రభుత్వం ఈ చర్యను తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నది.

ప్రభుత్వ తీర్మానము
ప్రార్థన స్థలాలవద్ద హింసాత్మక సంఘటనలు మరియు పవిత్ర గ్రంధాల దహనాన్ని ఖండిస్తూ

SRI N. CHANDRABABU NAIDU: Madam, I beg to move;

"That this House unanimously condemns the acts of violence at places of worship and burning of holy books and that this House appeals to the public to maintain communal peace and harmony."

MADAM SPEAKER: Motion moved.

DR. Y.S.RAJASEKHAR REDDY: Madam Speaker, on behalf of our Party I support this Resolution. This is a very sensitive issue. Let us stand above Party lines and try to do everything that is possible to maintain communal harmony in the State.

SRI ASADUDDIN OWAISI: Madam Speaker, on behalf of my Party, I support the Resolution.

డా.ఆర్.రవీంద్ర నాథ రెడ్డి (అలంపూర్) : గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానానికి బి.జె.పి. మద్దతును తెలుపుతోంది.

శ్రీ నోముల నరసింహాయ్య : మత సామరస్యాన్ని కాపాడడం కోసం ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన రిజల్యూషన్‌ను సి.పి.ఐ.(ఎం) బలపరుస్తోంది.

Ms. DELLA GODFREY: Madam Speaker, on behalf of Christian community who have been affected by the recent incident which has erupted, I unanimously support, appreciate and thank the House for bringing in this Resolution.

MADAM SPEAKER: I shall now put the Resolution to vote.

Now, the question is:

"That this House unanimously condemns the acts of violence at places of worship and burning of holy books and that this House appeals to the public to maintain communal peace and harmony."

(PAUSE)

The Resolution was adopted.

శ్రీ ఎన్.రఘువీరా రెడ్డి : చూడండి, మేము ఎంత చక్కగా కోపరేట్ చేసామో.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు : రఘువీరా రెడ్డిగారూ, చాలా సంతోషం. ఇదే విధంగా అన్ని విషయాలలో కోపరేట్ చేస్తే చాలా బాగుంటుంది, రాష్ట్రం చాలా అభివృద్ధి చెందుతుంది.

శ్రీ ఎన్.రఘువీరా రెడ్డి : ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు ఉపయోగం కలిగించే ఏ చర్య తీసుకున్నా మీకు మా సంపూర్ణ సహకారం వుంటుంది. ఇబ్బంది కలిగించినపుడు, దానిని రెక్టిఫై చేయడానికి మా బాధ్యతను మేము నెరవేరుస్తాము.

మేడమ్ స్పీకర్ : నౌ కాలింగ్ అటెన్షన్ ....

ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొనిరాబడిన అత్యవసర ప్రజప్రాముఖ్యంగల విషయం
ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి క్రింద నిర్వాసితులైన వ్యక్తులకు నష్టపరిహారం చెల్లించుట గురించి

శ్రీ ఎం.వెంకటేశ్వర రావు : అధ్యక్షా, 1964 వ సంవత్సరం నవంబరు 26వ తేదీన జారీ చేసిన 361 ఎం.ఎస్.సంఖ్య ఉత్తర్వులో ఐదు లక్షల ఏడు వేల ఎకరాలకు నీటి పారుదల అందించే పథకంగా మొదట్లో మంజూరు అయింది. కరీంనగర్ దగ్గర మానేరు నదిపై పికప్ డామ్ నిర్మించడం వల్ల 10 లక్షల 27 వేల ఎకరాలకు నీటిని అందించేదిగా అయింది......

శ్రీ కె.ఆర్.సురేష్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఆ స్టేట్‌మెంట్ మా దగ్గర వుంది, మంత్రిగారు మళ్లీ దానిని చదవనక్కర లేదు. ఓన్లీ క్లారిఫికేషన్స్ ఇస్తే సరిపోతుంది.

మేడమ్ స్పీకర్ : (శ్రీ ఎం.వెంకటేశ్వరరావును ఉద్దేశించి) వారు స్టేట్‌మెంట్ చదవనక్కరలేదంటున్నారు.

శ్రీ కె.ఆర్. సురేష్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, మీద్వారా అడుగుతున్నాను. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజక్ట్ క్రింద ముంపుకు గురైన గ్రామాల సమస్యపై ఇచ్చిన ఈ కాల్ అటెన్షన్‌లో మంత్రిగారు ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్‌లో చాలా విషయాలు తెలుపవలసిన అవసరం వుంది. ఈ రోజు శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజక్ట్‌ను గోదావరి నదిపై నిర్మించడం జరిగింది. గోదావరి నది భారతదేశంలో రెండవ పెద్ద నది. అంత పెద్ద నదిపై, ఈ భారత దేశంలోనే ఒక పెద్ద డామ్‌ను, పోచంపాడు గ్రామం వద్ద నిర్మించబడింది. ఈ ప్రాజక్ట్ నిర్మాణం వల్ల 3 జిల్లాలకు సంబంధించి సుమారు 118 గ్రామాలు ముంపుకు గురైన విషయాన్ని గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పారు. వారు ముంపుకు గురయ్యారని చెప్పారు కాని, ఏదైతే ఈ 118 గ్రామాలు ముంపుకు గురయ్యాయో, అవి ఆ రోజులలో చాలా అభివృద్ధి చెందిన గ్రామాలు. ఆ రోజున ఆ గ్రామాలు, సోషియో ఎకనామిక్ ఇండికేటర్స్‌నుబట్టి చూస్తే, వేరే ప్రాంతాల కంటె ఎక్కువ అభివృద్ధి చెందిన గ్రామాలనే విషయాన్ని కూడా వారికి తెలియజేస్తున్నాను.

అటువంటి సందర్భంలో 118 గ్రామాలు ముంపుకు గురైతే, 7 లైన్లలోనే మినిస్టర్‌గారు వారికి చెల్లించే నష్టపరిహారం గురించి చెప్పారు. అంతే కాకుండా ఇప్పటికి ఆ గ్రామాలను తీసుకుని, 30 సంవత్సరాలైంది. It has been almost thirty years since these villages have submerged. 30 సంవత్సరాలైనా వారిపై చాలా నిర్లక్ష్యం జరుగుతోంది. ఈ నిర్లక్ష్యం, మా అభిప్రాయంలో, డెలిబరేట్ నిర్లక్ష్యం. వేరే ప్రాంతాలు ముంపుకు గురైతే ఏ విధంగా నష్టపరిహారం చెల్లించారో అందరికీ తెలుసు. ఈ శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజక్ట్ ముంపుకు గురైతే, దానిని నిర్లక్ష్యం చేయడానికి గల కారణమేమిటి? ఈ రోజు తెలంగాణా నిర్లక్ష్యం అవుతోందనే భావన కలుగుతోందంటే, ఇటువంటి సంఘటనల వలనే అటువంటి అభిప్రాయాలకు రావలసివస్తోంది.

రీహాబిలిటేషన్ విషయానికి వస్తే, రెండు ప్రధానమైన విషయాలున్నాయి. ఒకటి, రిలీఫ్ అండ్ రీహాబిలిటేషన్‌లో, నష్టపరిహారం విషయంలో నష్టపోయిన గ్రామస్తులకు చేపట్టే సౌకర్యాలు ఏమిటి? నష్టపోయిన వారికి చెల్లించే నష్ట పరిహారం ఏమిటి అనే రెండు ఇష్యూస్‌ను ఒకసారి మనం గమనిస్తే, రిలీఫ్ అండ్ రీహాబిలిటేషన్ మెజర్స్‌లో, ఏదైతే సౌకర్యాలు ఆ ప్రాంతంలో కల్పించాలని, వసతులు ఆ గ్రామస్థులకు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం ప్రకారం కూడా ఈ రోజు వరకు కూడా ఆ రిహాబిలిటేషన్ సెంటర్స్‌లో కల్పించలేదు. పోచంపాడులో ముంపుకు గురైనపుడు ఆ రోజులలో ఆ గ్రామానికి వెళ్లడానికి బి.టి.రోడ్డు వుంటే, 30 సంవత్సరాల తరువాత ఆ గ్రామానికి వెళ్లాలంటే, కనీసం ఒక రోడ్డు కూడా లేని పరిస్థితులు వున్నాయి. మీరు రీహాబిలిటేషన్ ప్యాకేజ్‌లో రోడ్లు, సివిక్ అమెనిటీస్, మంచినీటి సౌకర్యం, ధోబి ఘాట్స్ వంటి వసతులను కల్పిస్తామని చెప్పారు. ఆ ప్రాంత రైతులకు ఎత్తిపోతల పథకాలు ఇప్పిస్తామనే మాట కూడా ఈ రీహాబిలిటేషన్ ప్యాకేజ్‌లో ప్రభుత్వం ఇచ్చిన హామీ.

ఉ.11.10

ఈ రోజు సివిక్ ఎమినిటీస్ లేవు. రోడ్లు పూర్తిస్థాయిలో పూర్తి కాలేదు. లిఫ్ట్ఇరిగేషన్‌కి సంబంధించి అక్కడ పెద్ద కుంభకోణాలు జరుగుతున్నాయి. 8 సంవత్సరాల క్రితం ప్రారంభమయిన లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ ఇప్పటివరకూ పూర్తి కానివి ఇంకా ఉన్నాయంటే, ఒక జాతీయ ప్రాజెక్ట్ కోసం త్యాగం చేసిన వారి పరిస్థితి ఈవిధంగా ఉంది. వారిని స్టేట్‌మెంట్ చదవ వద్దని చెప్పాము. ఎందుకంటే సమయం వృధా కాకుండా ఉండడంకోసం అలా చెప్పాము. ఈనాడు అక్కడ కాంపెన్‌సేషన్ విషయం గురించి చూసినట్లయితే, అక్కడ నష్టపరిహారంకి సంబంధించి రెండు రకాల వారు ఉన్నారు. కోర్ట్‌కి వెళ్లినవారు, అక్కడి నుండి ఆదేశాలు తీసుకువచ్చారు. డిక్రీలు పాస్ అయినాయి. అటువంటి వారికి ఈనాటివరకూ పేమెంట్ జరగలేదు. ఆ విషయంలో మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానం ఏ మాత్రమూ సరయినది కాదు. ఈ విషయంలో డిటైల్‌గా సమాచారాన్ని ఈ సభకు అందచేయాలి.

ఇక క్యాష్ గ్రాంట్ గురించి వివరించదలచాను. నష్టపోయిన వారికి భూములు ఇవ్వలేదు. వారికి క్యాష్‌గ్రాంట్ ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో జీ.వో.1030 ప్రకారంగా వారికి నష్టపరిహారం చెల్లించాలని అన్నారు., మధ్యలో దానిని రద్దు చేశారు. ఎక్కడో అవినీతి జరిగిందని ఈ నష్టపరిహారాన్ని నిలిపివేశారు. దానిని రివైవ్ చేయాలి. ఈనాడు ఎవరయితే కోర్ట్‌కి వెళ్లలేదో ఒక్కసారి వారి పరిస్థితి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. కోర్ట్‌కి వెళ్లని వారికి ప్రత్యేకమయిన కోర్ట్ ఏర్పాటు చేసి నష్టపరిహారాన్ని చెల్లించే విధంగా ఈ ప్రభుత్వం కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకొనవలసిన అవసరం ఉంది. ఉదాహరణ తీసుకొన్నట్లయితే, 1997 హైకోర్ట్ జడ్జ్‌మెంట్ ఒక్క నిమిషం చదువుతాను. అందులో జడ్జ్ ఇచ్చిన తీర్పు ఇలా ఉంది. 'I am of the considered opinion that the matter requires serious attention and consideration at the higher level of the State Government. It is necessary that the State should consider the desirability of constituting a high level committee so as to lay the guidelines and issue suitable instructions to the land acquisition officers. ' అని వారు ఆదేశాలు ఇచ్చినప్పటికీ కూడా దాని మీద ఈనాటి వరకూ ప్రభుత్వం తరఫున ఎటువంటి స్పందన లేదు.

ఈ పరిస్థితిలో ఈ రోజు గోదావరి జలాల ఉపయోగం కోసం అన్ని రాజకీయ పార్టీలు ఒకవైపు పోరాటం చేస్తూ ఉంటే, గోదావరి నదిని అడ్డుకుని ముంపుకు గురయిన గ్రామస్థులకు 25 సంవత్సరాల తరువాత కూడా మూడు జిల్లాలకు సంబంధించిన ఆ గ్రామస్థులకు ఈనాటివరకూ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన హామీ నెరవేర్చలేని పరిస్థితిని ఈనాడు చూస్తున్నాము అంటే ఇది చాలా దారుణమయిన పరిస్థితి. కాబట్టిదీనికి సంబంధించి నేను 4 డిమాండ్స్ వారి ముందు ఉంచుతున్నాను. వాటిని మంత్రిగారు గుర్తించాలని తమద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. 1) ముంపుకు గురయిన గ్రామాలవారి సమస్యలను పరిష్కరించడానికిగాను ఒక హైపవర్ రిహ్యాబిలిటేషన్ కమిటిని ఏర్పాటు చేస్తారా? గతంలో పెద్ద ప్రాజెక్ట్‌కి సంబంధించి గ్రామాలు ముంపుకు గురయితే సంబంధించిన యంయల్ఏలతో హైపవర్ రిహ్యాబిలిటేషన్ కమిటి ఉండింది. దానిని రివైవ్ చేసి మళ్లీ ఆస్పెక్ట్స్‌ని ఎగ్జామిన్ చేయడానికి సంబంధించిన శాసనసభ్యులతో ఏర్పాటు చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా?

2) అక్కడ జరిగే ఎత్తిపోతల పథకం దాదాపు 8 , 10 సంవత్సరాల నుండి పూర్తి చేయని పరిస్థితి ఉంది. దానిని ఎప్పటివరకూ పూర్తి చేస్తారు? కొనుగోలు విషయంలో నిర్లక్ష్యం జరిగింది, అవినీతి జరిగిందని ఎంక్వయిరీ పెట్టిరిపోర్ట్ వచ్చిన తరువాత దాని మీద చర్య తీసుకోమనండి. ఈ స్కీమ్స్‌నన్నింటిని ఎప్పటికి పూర్తి చేస్తారు. 3) హైకోర్ట్ తీర్పు ఇచ్చిన కేసులను ఇంతవరకూ డిస్‌పోజ్ చేయలేదు. వాటిని టైమ్ ప్రకారంగా ఎప్పటివరకూ క్లియర్ చేస్తారో చెప్పాలని తమద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఎవరయితే ప్రాజెక్ట్ ముంపుకు గురయినారో వారికీ, వారి పిల్లలకు ఉద్యోగాలు ఇస్తామని ఉత్తర్వు ఉంది. ఇంతవరకూ ఎవరికి ఇవ్వలేదు. కాబట్టి ప్రాజెక్ట్‌కి సంబంధించి ఖాళీలు ఏర్పడినప్పుడు ప్రత్యేకంగా వీరికి ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలని తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. 4) ప్రత్యేకంగా చాలా గ్రామస్థులు అమాయకులు. అప్పుడు వారు కోర్ట్‌కి వెళ్లలేదు. వారికి కావలసిన నష్టపరిహారం రాలేదు. ఈనాడు ఒక ప్రత్యేకమయిన కోర్ట్‌ని ఏర్పాటు చేసి ఈ లీగల్ కేసులు, పెండింగ్‌కేసులు అన్నీ కూడా ఆ కోర్ట్‌కి అందించి వారికి న్యాయం చేస్తారని తమద్వారా మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను.

ఈనాటి వరకూ, ఫైనలీ శెక్రటరి, ఇరిగేషన్‌కానీ, ప్రిన్సిపల్ శెక్రటరి ఇరిగేషన్‌కానీ ఎవరూ కూడా ఈ మూడు జిల్లాల్లో ఉన్న రీహ్యాబిలిటెషన్ సెంటర్స్‌ని విజిట్ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నా చేయలేదు. వారిని మూడు నెలలకు ఒకసారో, 6 నెలలకు ఒకసారో ఈ రిహ్యాబిలిటేషన్ ప్యాకేజ్ పూర్తయ్యేవరకు విజిట్ చేసి, వారికి న్యాయం చేకూర్చే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని తమద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ యం .వి .కృష్ణారావు అధ్యక్షస్థానంలో ఉన్నారు)

శ్రీ జి. గడ్డన్న (ముధోల్) : అధ్యక్షా, నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు మొదలు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను. కానీ బెల్ త్వరగా కొట్టకండి......

ఛైర్మన్: కె.ఆర్.సురేష్‌రెడ్డిగారు అన్నీ చెప్పారు. ఇంకా ఏమైనా అడిషనల్‌గా ఉంటే చెప్పండి. అదే చెప్పకుండా ఉంటే మీకు సమయం ఇస్తాను.

శ్రీ జి.గడ్డన్న: నేను ఆర్గ్యుమెంట్ చేస్తే సమయం వృధా అవుతుంది. తమరు చెప్పింది పాటిస్తాను. ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి, పోచంపాడు, శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్ట్‌లవల్ల చాలా వందికి లాభం జరిగింది. మాకు సంతోషమే. మేము మునిగినా, నష్టపడినా, కష్టపడినా, క్రింద మా అన్నదమ్ములు తెలంగాణా, ఆంధ్ర, రాయలసీమలో లాభపడుతున్నారు. చాలా సంతోషం . మాకు మండవ వెంకటేశ్వరరావు అంటే గౌరవం ఉంది. వారు పని చేసే రకము. మాకు కనబడుతోంది. వారిని నిందించడం లేదు. మాకున్న అవసరాలు వారు పూర్తి చేయాలి. అవి వారి సమయంలో పూర్తియితే, ప్రజలు ఆశీర్వాదాలు వారికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి ఉంటాయని వారిని ప్రార్థిస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచాను.

మేము ఎంత కష్టనష్టాలను ఎదుర్కున్నామంటే, మా తల్లిదండ్రులు, తాతముత్తాతలు చనిపోయినా, వారి ఘోరీల దగ్గర సంవత్సరానికి ఒక్కసారి దీపం పెట్టి, మొక్కి వచ్చేఅవకాశాలు కూడా లేవు. ఎందుకంటే అక్కడంతా నీరు ఉంది. అంతా మునిగిపోయింది. మాకు కావలసింది ఏమంటే, ఎన్ని గ్రామాలు నష్టపోయాయో, వారిని అన్ని విధాలా ఆదుకోవాలి. వారికి బ్రతుకుతెరువు కల్పించాలి. ఇప్పుడు అన్నీ చెప్పడానికి సమయం లేదు. మొదటి కోరిక ఏమంటే, నిజామాబాద్, ఆదిలాబాద్‌కి సంబంధించి ముంపుకు గురయిన వారిని పిలిచి సమయం అడిగారు. టోటల్‌గా ఒకటిరెండుఅని సీరియల్‌గా, సీరియస్‌గా ఒక్కోపాయింట్ పైన ఆలోచించి అన్నీ పూర్తి చేసే ఏర్పాట్లు గౌరవ మంత్రిగారు చేయాలని కోరుతున్నాను. చదువుకొన్న వారు కోర్ట్‌ని ఆశ్రయించి న్యాయం పొందారు. వారు ఇందులోకి రారు. కానీ ఎవరయితే చదువుకోలేదో , బీదవారు ఉన్నారో , వారికి సరయిన పద్ధతిలో ఖాయిదాఖానూన్, రూల్స్ తెలియక వారు కోర్ట్‌కి పోలేదు. ప్రభుత్వం కళ్లులేని, చదువులేని, రూల్స్ తెలియని వారికోసం ఉంది. అడిగినవారికి ప్రభుత్వం చేస్తుంది. ఇలా అడగని వారికి అన్యాయం జరగడం బాగాలేదు. కాబట్టి ఈ విషయంలో పూర్తిగా సర్వే చేయించి ఒక కోర్ట్‌కానీ, కమిటి కానీ కొంచెం మంచివారు, ప్రజల మీద అభిమానం, సానుభూతి ఉన్నవారిని వేసి సర్వే చేయిస్తే బాగుంటుంది.

ఉ. 11.20

సాంక్షన్ అయిన క్యాష్ గ్రాంట్ కూడా ఆగిపోయింది. అది ఇస్తే బాగుంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. 60, 70 శాతం భూములు కోల్పోయి, మిగిలిన 30,40 శాతం భూముల పై బ్రతకాలంటే, నీరు లేకుండా బ్రతుకలేరు. కాబట్టి, మా గ్రామాలు మునిగి క్రిందకు నీరు పోతున్నాయి. కళ్లలో నీరు చూస్తున్నారు. మాకు ఒక్క ఇంచ్ కూడా నీరు పారడం లేదు. గోదావరి నది

ఉంది. కాబట్టి లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ ద్వారా అక్కడ మునిగిపోయిన భూములు వారికి సేద్యం చేయడానికి , అగ్రికల్చర్ పర్పస్‌కి నీరు ఇస్తే బాగుంటుంది. అంతేకాకుండా, ప్రాజక్టు బ్యాక్ వాటర్ పైన మేమున్నాము. కాబట్టి, ఇళ్లల్లోకి నీరు వస్తోంది. 1983లో 1989 సంవత్సరాల్లో ఎన్నో ఇళ్లలోకి నీళ్లు వచ్చాయి. అక్కడున్న మా సోదరులు, బిడ్డల ఇళ్లలోకి నీరు వస్తోంది. అక్కడ పూర్తిగా సర్వే చేయించి, వారి ఇళ్లలోకి నీరు రాకుండా రిహాబిలిటేషన్ సెంటర్లు పెట్టి, ఆదుకోవాలని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. మా ప్రాంతములో రోడ్లు డ్రెయిన్స్ ఆల్‌రెడీ సాంక్షన్ అయ్యాయి, కాబట్టి, వాటి విషయంలో తొందరగా పరిశీలిస్తే బాగుంటుంది. ముఖ్యమంత్రి గారు నీరు – మీరు కార్యక్రమాన్ని చేపట్టినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. బాగుంది. అది ఎవ్విధంగా చేస్తే సక్సెస్ అవుతాయో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. సిల్ట్ అరెస్ట్ ట్యాంక్స్ విషయమై స్వర్గీయ ఎన్.టి.రామారావు గారు ముఖ్యమంత్రి గా ఉన్నప్పుడు జి.ఓ. జారీ చేశారు. కొన్ని ట్యాంకుల కట్టారు. ఇంతవరకు కాంపెన్సేషన్ లేదు. మొన్న మీరు కాంపెన్సేషన్ ఇప్పిస్తామని అన్నారు. ఉన్న చెరువులు పూర్తి చేసి, క్రింద కాలువలు తీసి, ఇరిగేషన్ చేస్తే బాగుంటుంది. మా ప్రాంతములో చదువుకొన్న పిల్లలు ఉన్నారు. కాబట్టి వారికి ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. మీరు మాకు మాట్లాడడానికి ఎక్కువగా సమయం ఇవ్వడం లేదు. కాబట్టి మంత్రి గారు మిటింగ్ పెట్టి మమ్మల్ని పిలిస్తే అన్ని విషయాలు చెపుతాము. మీరు సానుభూతితో పరిశీలించి శాశ్వత పరిష్కారం చేస్తే ప్రజలు మీ పేరుని జీవితాంతం వరకు గుర్తుంచుకొంటారు. నమస్కారం. జైహింద్.

శ్రీ ఎ.ఇంద్రకరణ్‌రెడ్డి (నిర్మల్) :– అధ్యక్షా, ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. నిజామాబాద్, అదిలాబాద్, కరీంనగర్ మూడు జిల్లాలకు సంబంధించిన ప్రాజక్టు. దీని వల్ల 118 గ్రామాలు ముంపుకు గురైనాయి. మూడు జిల్లాలకూ ఎంతో నష్టం జరిగింది. పోచంపాడు అనే గ్రామం వారు నా నియోజకవర్గం అయిన నిర్మల్ సమీపములో స్థిరనివాసం ఏర్పాటు చేసుకొన్నారు. ఒక ప్రాజక్టు నిర్మిస్తుంటే ఇన్ని గ్రామాలు ముంపుకి గురికావడమన్నది ప్రపంచములోనే ఎక్కడా జరుగలేదు. ఈ మూడు జిల్లాల వారు రికార్డు స్థాయిలో భూములను నీటి ముంపు వల్ల కోల్పోవడం జరిగింది. వారికి గత 34 సంవత్సరముల నుండి నష్టపరిహారము రాక ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నారు. సంబంధిత విషయాలపై సురేష్‌రెడ్డి గారు స్పష్టముగా చెప్పడం జరిగింది. కోర్టు డిక్రీ ఉన్నా పేమెంట్స్ సక్రమంగా జరగడం లేదు. నష్ట పరిహారము గురించి సక్రమమైన ఏర్పాట్లు చేయాలని ఇరిగేషన్ మంత్రిగార్ని, ముఖ్యమంత్రి గార్ని కోరుతున్నాను. ఆంధ్రా ప్రాంతములో ఇటువంటి సందర్భాలో కాంపెన్సేషన్ సత్వరమే చెల్లించడం జరుగుతుంది. కానీ, వెనుకబడ్డ మా తెలంగాణా ప్రాంతం వారికి కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వడంలో పూర్తిగా ఆలస్యం, నిర్లక్ష్యం జరుగుతోందన్న విషయాన్ని గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. వల్ల ఇళ్లు కోల్పోయిన కొంత మందికి భూములు ఇవ్వడం జరిగింది. చాలా మందికి ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వలేదు. కాబట్టి బెనిఫిషరీస్ లిస్ట్ తయారుచేసి ఎవరెవరికి ఇళ్లు ఇవ్వడం జరిగింది, ఎవరెవరికి ఇవ్వలేదు సంబంధిత వివరాల లిస్ట్ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎవరికైతే ఇళ్ల పట్టాలు ఇవ్వలేదో వారికి సత్వరమే ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి.తో సంబంధం ఉన్న ఎమ్.ఎల్.ఏ లందరితో ఒక రౌన్డ్ టేబుల్ సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి అక్కడున్న సమస్యలను తీర్చడానికి హై పవర్ కమిటీని ఏర్పాటు చేసి పరిష్కరిస్తే బాగుంటుంది. మంత్రి గారిది కూడా నిజామాబాద్ జిల్లానే కాబట్టి ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. చాలా సెంటర్లలో ఎంతో మంది ఇల్లీగల్‌గా స్థలాలను అక్కడ ఆక్యుపై చేసుకొన్నారు. ఎవరికైతే ఆక్చువల్‌గా పట్టాలు ఇచ్చారో వారక్కడ లేరు. ఇల్లీగల్‌గా ఆక్యుపై చేసుకొన్న వారిని తొలగించి, న్యాయముగా ఎవరికైతే పట్టాలు ఇచ్చారో, వారికి స్థలాలు ఇప్పించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎవరికైతే భూములు ఇవ్వలేదో వారికి క్యాష్ గ్రాంట్ ఇప్పించడానికి గతంలో 1030 జి.ఓ.ని జారీ చేయడం జరిగింది. ఎక్కడో అవకతవకలు జరిగినట్లు తెలిసి దానిని ఆపేశారు. నర్సాపురం– జి గ్రామములో, క్యాష్ గ్రాంట్ గురించి సర్పంచ్‌గా 5,6 రోజులు నిరాహారదీక్ష చేయడం జరిగింది. క్యాష్ గ్రాంట్ ఇవ్వడానికి ఒప్పుకోవడం జరిగింది. తక్షణమే దీన్ని రెవ్యూ చేయాలని కోరుతున్నాను. పోచంపాడులో మునిగిపోయిన గ్రామాలకు రెవెన్యూ విలేజీలుగా గుర్తింపు లేదు. అది లేకపోవడం వల్ల బ్యాంకుల్లో కానీ ఇతరత్రా కానీ అప్పులు దొరకడం లేదు. రెవెన్యూ మరియు ఇరిగేషన్ శాఖల మంత్రులు సభలో ఉన్నారు. కాబట్టి రెవెన్యూ విలేజీగా గుర్తించడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. స్పెషల్ డెప్యూటీ కలెక్టర్ ఆఫీసు హైదరాబాద్‌లో ఉంది. వీరు తరచుగా అక్కడకి వచ్చి

సందర్శించకపోవడం వల్ల రిహాబిలిటేషన్‌లో ఉన్న సమస్యలు పెండింగ్‌లో ఉంటున్నాయి. ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. స్పెషల్ కలెక్టర్ ప్రతి జిల్లా లోని రిహాబిలిటేషన్ సెంటర్లకి రెండు మాసాలకొకసారి వెళ్లి వారి సమస్యల పరిష్కారానికి ప్రయత్నం చేయాలి. గ్రామాల్లో చాలా డిస్‌ప్యూట్స్ ఉన్నాయి. విలేజీ సర్వెంట్స్ సక్రమంగా లేరు. ఒక్కో ఊరు రెండు ఊళ్లుగా డివైడ్ అయినప్పుడు వారు ఒకే ఊరులో ఉంటున్నారు. అలా విలేజీ సర్వెంట్స్ ఉండం లేదు. ఇటువంటి వాటిని మీ దృష్టికి తీసుకొస్తాము. వారిపైన మీరు తక్షణమే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి లో మునిగిపోయిన గ్రామాలు బ్యాక్ వాటర్ ద్వారా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్‌తో నీరు ఇవ్వడానికి గత సంవత్సరంలో మంజూరైనాయి. అవి నేటివరకు ఒక్కటీ పూర్తి కాలేదు. నిర్మల్ లో ఒక్కటి కూడా పూర్తి కాలేదు. ఇప్పటికీ జాప్యం జరుగుతోంది కాబట్టి మీరు ఒక మీటింగ్ పెట్టి ఖచ్చితంగా ఫలానా తేదీలోపు పపూర్తి చేస్తామని చెప్పి రైతులకు హామీ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఈ పోచంపాడు ద్వారా మునిగిపోయిన గ్రామాలకు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా ఏదైతే నిర్వర్తిస్తున్నామో వాటికి విద్యుత్ ఛార్జీలు కలెక్టు చేయకుండా చేస్తే బాగుంటుంది. పోచంపాడు లో మునిగిపోయిన భూములను ఎవరైతే శాక్రిఫైజ్ చేశారో ఆ రైతులకు ఉచితముగా కరెంటు ఇవ్వడంలో ఇబ్బంది లేదు. ప్రభుత్వం ఉచితముగా కరెంటు ఇచ్చి ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎవరైతే కోర్టుకి వెళ్లి కాంపెన్సేషన్ విషయమై ఆర్డర్లు తెచ్చుకొన్నారో వారికీ మీరు ఇవ్వడం లేదు. కొంత మంది అమాయకులు కోర్టుకి వెళ్లలేదు. అటువంటి వారికి ప్రత్యేకముగా కోర్టుని ఏర్పాటు చేసి తగిన సమయంలో నిర్ణయం తీసుకొని, రైతులను ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. భూములు కోల్పోయిన వారికి ఉద్యోగాలు ఇప్పించడానికి గాను జి.ఓ. ఉంది. చాలా మంది కోర్టు నుండి ఆదేశాలు తెచ్చుకొన్నారు. వీటి విషయంలో మా జిల్లా కలెక్టర్ పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు.

ఉ.11 .30

ఆ జీఓ ప్రకారం భూములు పోయిన వారికి, ఎవరైతే శాక్రిఫైజ్ చేశారో వారి కుటుంబాలలోని యువకులకు, చదువుకున్నవారికి ఉద్యోగాలు ప్రభుత్వం కల్పించాలి. అలాగేఇంటర్నల్ రోడ్సు గ్రామాలలో లేవు. డ్రింకింగ్ వాటర్ లేదు. స్కూల్సు భవనాలు, మందిరాలు, మసీదులు అన్నీ మునిగిపోయాయి. వాటిని టేకప్ చేయలేదు. వీటిని పూర్తి చేయాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. పోచంపాడు ప్రాజెక్టు కింద మునిగిపోయిన గ్రామాలకు ఎన్నో సమస్యలు ఉన్నాయి, కాబట్టి మంత్రి గారిని, ముఖ్యమంత్రి గారిని డిమాండు చేసేదేమిటంటే, హై పవర్ కమిటీని ఒకదానిని వేస్తే చిన్న చిన్న సమస్యలన్నీ పరిష్కారం చేయడానికి వీలుంటుందని, కాబట్టి స్పీకరు గారు ఆదేశం ఇచ్చి ప్రభుత్వాన్ని వెంటనే చర్య తీసుకోమని చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

మొన్న కూడా సిల్ట్ ట్యాంక్సు కింద ఎఐబిపి ప్లానులో రూ.ఒక కోటీ 41 లక్షలకు ఎల్‌ఓసి ఇవ్వడం జరిగింది. మా నిర్మల్ వద్ద మద్హోల్ తాలూకాలో ఎన్నో గ్రామాలు సిల్ట్ అరెస్ట్ కింద భూములను పోగొట్టుకున్నాయి. వారికి ఎల్‌ఓసి ఇచ్చేక ఇంత వరకూ డబ్బు పే చేయలేదు. మంత్రి గారికి సబ్జెక్టు తెలుసు. వెంటనే పేమెంటు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఇదే కాకుండా కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్సు వారు వీళ్ల ఇంటి దర్వాజాలు పీకేసి, ఇంట్లోని గిన్నెలు, పాత్రలూ తీసుకుపోతున్నారు. ఆ రకంగా ఎన్నో ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. డబ్బు ఇస్తే వారు వారికి పేమెంటు చేయగలుగుతారు.

శ్రీ టి. వెంకటరమణారెడ్డి (మెట్‌పల్లి) :- అధ్యక్షా, శ్రీరాంసాగరు ద్వారా ముంపుకు గురైన గ్రామాలు మా మెట్‌పల్లి నియోజకవర్గంలో 8 ఉన్నాయి. ఈ రోజుకు కూడా ఆ గ్రామాలలోని ప్రజలు, రైతుల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంది. గతంలో ప్రభుత్వం, వారిని అన్ని విధాలా ఆదుకుంటామని చెప్పి, ఆదుకోకుండా ఆ రైతులను, ప్రజలను చిన్నబుచ్చడం విచారకరం. ఇక్కడున్న రైతుల పరిస్థితి ఎట్లా ఉందంటే , వారు సరిహద్దులు కూడా చూపించుకోలేని స్థితిలో ఉన్నారు. ఈ మధ్య ఫ్లడ్‌ఫ్లో కెనాల్ ఫౌండేషను స్టోను వేయడానికి మంత్రి గారు వచ్చినపుడు వారు కూడా వచ్చారు. వారు చిన్న పిల్లల్లాగా ప్రాజెక్టులో ఉన్న భూమిని ' ఈ సరిహద్దు వరకూ నాభూమి ' అని చూపిస్తున్నారు. గ్రామాలలో సరిహద్దులు చూపించుకోలేని పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి మంత్రి గారు దీర్ఘంగా ఆలోచించి వీరిని ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. అక్కడున్న సమస్యలను గుర్తించాలి. ప్రత్యేకించి ఇక్కడి గ్రామాలలో

పంచాయతీ బిల్డింగ్సు లేవు. పురాతన మైన గ్రామాలలో ఈమధ్యనే కొన్ని మందిరాలు మంజూరు చేయడం జరిగింది. దోభీఘాట్సు లేవు. సాగునీటి జలాల విషయంలో గోదావరి వల్ల కరీంనగరు జిల్లా అభివృద్ధి చెందింది. ఇక్కడున్న గ్రామాలను మాత్రం చిన్న చూపు చూస్తున్నారు. వారికి నీరందించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది. అధికారులైతే గుర్తించడం లేదు. ఇక్కడ డి-29, డి-24 లకు లైనింగు వర్క్సు చేసి గ్రామాలకు నీరందించే చర్యలు చేపట్టాలి. నిజామాబాదు గురించి మంత్రి గారికి వాస్తవాలు తెలుసు. తప్పకుండా అక్కడి వారి బాధలు తీర్చాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ప్రత్యేకించి కోరేది, వారికి ఇంతవరకూ నష్టపరిహారం రాలేదు. ఎవరైనా కోర్టుకు వెడితే వారికి వస్తున్నది. కోర్టుకు వెళ్లని అమాయకులకు రావడం లేదు. కాబట్టి డిపార్టుమెంటు వారు వారికి పేమెంటు చేయాలి.

ఇప్పటివరకూ అక్కడ 3ఫేజ్ కరెంటు లేదు. 3ఫేజ్ కరెంటు, డ్రైనేజి వర్క్సు, రోడ్లు వంటి వాటి విషయంలో ప్రత్యేకమైన ప్యాకేజీ ఆ గ్రామాల కోసం ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. గోదావరి జలాలు పోచంపాడు, ఎస్ఆర్ఎస్పి రూపకంగా ఇస్తున్నారు. వారికి కూడా నీరందించి ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ 8 గ్రామాలలో ఉన్న ప్రజలలో 50 శాతం రైతు కూలీలుగా ప్రక్క గ్రామాలకు పని నిమిత్తం పోతున్నారంటే, ఇదెంత సిగ్గు చేటో గమనించాలని కోరుతున్నాను. కాబట్టి తక్షణమే వీరిని ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. దేవేందర్‌రావు (కరీంనగర్) :- అధ్యక్షా, నేను తమ ద్వారా మేజర్ ఇరిగేషను మంత్రి గారిని, ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరేది, తిమ్మాపురం మండలంలో ముంపుకు గురైన గ్రామాలు లోయర్ మానేరు డ్యాం కింద ఉన్నాయి. వారికి కావలసిన సౌకర్యాలు -- రీహేబిలిటేషన్, రీసెటిల్‌మెంట్, కమ్యూనిటీ హాల్సు, రోడ్లు, డ్రైనేజి, స్కూల్సు, పంచాయతీ భవనాలు మొదలైనవి చేపట్టవలసిన అవసరం ఉంది. బహుళార్థసాధక ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేశాక చాలా వరకూ భూములు సస్యశ్యామలం చేయడం జరుగుతోంది. లోయరు మానేరు ద్వారా వరంగల్లుకు నీరు పోవడం జరుగుతోంది. సభ్యులు సురేష్‌రెడ్డి గారు, గడ్డెన్న గారు, వెంకటరమణారెడ్డి గారు చెప్పారు. దీనిపై హై పవర్ కమిటీని వేసి, అక్కడి వారి సాధక బాధకాలు, ఇబ్బందులు తీర్చడానికి, విద్యాపరంగానూ, ఆరోగ్యపరంగానూ అభివృద్ధి చేయడం తోబాటు, కమేండ్ ఏరియాస్‌లో రోడ్లు, కల్వర్టుల నిర్మాణం చేపట్టడం అవసరం. దేవాలయాల పునర్నిర్మాణం చేయడానికి కృషి చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇది వరకు రిప్రజెంట్ చేయడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి గారికి చెప్పడం జరిగింది. కరీంనగరు ప్రాంతం మెట్ట ప్రాంతం, మిట్ట ప్రాంతం. వచ్చునూరు, బిగుండ్ల, రాంహనుమాన్‌నగర్, వర్లపల్లి, పోలంపల్లి వరకూ లిఫ్ట్ ఇరిగేషను స్కీము చేపట్టవలసిన అవసరం వుంది. బ్యాక్ వాటర్ నీళ్లు వాళ్ల ఇంటి ముందు, వెనుక ఉంటున్నాయి. ముంపుకు గురై ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కాబట్టి మంత్రి గారు, ముఖ్యమంత్రి గారు శ్రద్ధ వహించి, తగు చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. 'కాడా' మీటింగ్సు లో చర్చించడం జరిగింది. నిర్మాణ కార్యక్రమాలన్నీ చేపట్టి, పునరావాసం కల్పించి, వారికి మేలు చేయడానికి యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ బైరెడ్డి రాజశేఖరరెడ్డి (నందికోట్కూరు) :- అధ్యక్షా, ఈ రీహేబిలిటేషను అనేది, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉన్న సమస్య. సోమశిల, శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుల కింద అనేక గ్రామాలు మునిగిపోయాయి. పోయిన సెషన్‌లో మేము మేజర్ ఇరిగేషన్ మంత్రి గారితో ఒక మీటింగు పెట్టించాము. పెట్టిస్తే, రీహేబిలిటేషను విషయంలో మాకు ఇంతవరకూ న్యాయం జరగలేదు. మీ ద్వారా కోరేది, రీహేబిలిటేషను, డిఫరెంట్, డిఫరెంట్ ప్రాజెక్టుల కింద సబ్ మెర్జి అయ్యాయో వాటన్నింటినీ కలిపి, ఒక మీటింగు పెట్టి, చర్చించాలని కోరుతున్నాను. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు, సోమశిల, శ్రీరాంసాగర్‌ల కింద సబ్‌మెర్జి ప్రాబ్లెమ్సును ఒక మీటింగు పెట్టి త్వరలోనే వీటి మీద పూర్తిగా డిస్కస్ చేస్తే న్యాయం జరుగుతుందని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బొమ్మా వెంకటేశ్వర్ (ఇందుర్తి) :- అధ్యక్షా, చూశారా మేము మాట్లాడక మాట్లాడక తెలంగాణా ప్రాజెక్టుల గురించి మాట్లాడుతూ వుంటే శ్రీశైలం గురించి చెప్పి, డైల్యూట్ చేస్తున్నారు. ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్, సబ్‌మెర్షన్ సబ్జెక్టు ఎట్లా వుందంటే, '' కోయలేకే దందేమే హాత్ కాలా'' అంటే, ''బొగ్గు వ్యాపారం చేసే వారి చేతులు నల్లబడతాయి''. మంత్రి గారు, అధికారులు వెనకా ముందూ అవుతున్నారెందుకంటే క్యాష్ డీలింగ్సు ఉంటాయి దీనిలో. కాంపెన్సేషన్ ఇన్‌వాల్వుమెంటు ఉంటుంది. గతంలో ఏం జరిగిందో గాని.

ఉ.11-40

అధ్యక్షా, కరీంనగర్ జిల్లా కలెక్టరేట్‌కు 1.5 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న హస్నాపురం గ్రామంలో 1320 రూపాయలకు ఎకరా భూమిని సేకరించడం జరిగింది. గజానికి లెక్క కడితే 12 అణాల కంటే ఎక్కువ పడడం లేదు. చనిపోయిన శవం మీద కప్పడానికి ఉపయోగించే బట్ట ధర గజానికి 4,5 రూపాయల కంటే తక్కువ లేదు. దురదృష్టకరమైన విషయం ఏమంటే రైతులు భూములు పోగొట్టుకున్నా ఇవాళ ఎకరం 10,20 లక్షలు పెట్టిన భూమి దొరకని పరిస్థితులు ఉన్నాయి 1320 రూపాయలు 30 సంవత్సరాల నుంచి ఇవ్వడం లేదు. దానికి మంత్రిగారిని తప్పుపట్టడం లేదు. మంత్రిగారు చాలా యోగ్యుడు, అనుభవజ్ఞుడు, అందరి కంటే ఆమోదయోగ్యుడు. ఒకటే భయపడుతున్నాడు. నేను నిజామాబాద్‌లో ఉంటిని ఈ ప్రాంతానికి సహాయం చేస్తే నాకు మోటివస్ ఎట్రిబ్యూట్ చేస్తారని భయంతో ఉన్నారు. వారిని భయాన్ని పోగొట్టుకోమనండి. ప్రపంచ బ్యాంక్ నుంచి 9, 10 శాతానికి వడ్డికి తీసుకొచ్చామని చాలా గొప్పలు చేస్తున్నామని ప్రభుత్వం అనుకొని పరిస్థితులలో ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ క్రింద 15 శాతం వడ్డీ ఇస్తున్నారు. ప్రభుత్వానికి పెద్ద గండి పడుతుంది. అదే విధంగా 30 శాతం కొన్ని సందర్భాలలో 15 శాతం ఇస్తారు. నేను ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడం లేదు. సలహాలు ఇస్తున్నాను. ఆర్ .ఆర్. ఆఫీస్ ఉన్నదని ఈ మధ్యనే మాకు తెలిసింది. ఈ ఆఫీస్ స్థాపించి 15,20 సంవత్సరాలు అయినది. అది వరంగల్‌లో పనిచేస్తావున్నది. ఈ మూడు జిల్లాలు కరీంనగర్, నిజామాబాద్, అదిలాబాదు జిల్లా రైతులు భూములు పోగొట్టుకొని రైతులు వుంటే ఆఫీస్ మాత్రం వరంగల్‌లో ఉన్నది. హైద్రాబాదు నుంచి వరంగల్‌కు రైల్వే సదుపాయం ఉన్నదని ఆఫీస్ వరంగల్‌లో పెట్టుకొని చేస్తు న్నారు. అక్కడ ఆఫీస్ పనిచేయడం లేదు. ఒక్క ప్రపోజలు కూడా చేయడం లేదు. ప్రపంచ బ్యాంకు రిహ్యాబిలిటేషన్ రిసెటిల్‌మెంటు క్రింద 27 కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఎపి 11 స్కీమ్ క్రింద ఇచ్చారు. ల్యాప్సు అయినది. 27 కోట్ల రూపాయలు మంజూరు అయితే అది ఈ సంవత్సరం వాడకపోయినట్లయితే 16 కోట్ల రూపాయలు అయినది . రైతుల తప్పు అంటారా? నాయకులు తప్పు అంటారా? అధికారులది తప్పు అంటారా? ఎవరి మీద చర్య తీసుకుంటారు? దయచేసి గమనించాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఫ్లడ్‌ఫ్లో కెనాల్ గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇచ్చారు. ఏ్చ ౹ఇఖ్ఖుటట్టౌ ఛ్ఝ ఝౌట్ఛ జొ్ఛుట్టఙ్ఛు జొ్ఛుట్ట పొయిన అగస్టులో మీటింగ్ పెట్టారు . ప్రతి నెలలో ఒక రెవ్యూ మీటింగ్ పెడతామని అన్నారు. వారికి వీలు కాకపోతే మేజర్ ఇరిగే షన్ మంత్రిగారు తీసుకుంటామని అన్నారు. ఇప్పటికి 8 నెలలు గడిచింది. ఒక కోఆర్డినేటర్‌గా సి.ఇ., ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. మారితీగారిని పెట్టారు. వారిని అడిగితే మీటింగ్‌కు పిలుస్తామని అంటారు. మంత్రిగారికి సమయం లేకపోతే చిన్న మంత్రిగారితో అయినా లేకుంటే అధికారులతో అయినా చెప్పి మీటింగ్ ఎప్పుడు పెట్టిస్తారు. ఫ్లడ్‌ఫ్లో కెనాల్ రాకపోయినట్లయితే ప్రత్యేకంగా వరంగల్, నల్గొండ, కరీంనగర్, అదిలాబాదు జిల్లాలో మునిగిపోయే మెట్ట ప్రాంతాలు ,లోయర్ మానేర్ డ్యామ్ క్రింద మునిగిపోయేటటువంటి గ్రామాలు ఇందుర్తి నియోజకవర్గంలో ఉన్నాయి. అప్‌ల్యాండ్ ఏరియా సబ్‌మెర్జ్ అయిపోయిన భూములు మా నియోజకవర్గంలో ఉన్నాయి. త్రాగునీటి సౌకర్యంలేదు. ఫ్లోరైడ్ బ్రాకిష్ కంటెంటుతో ఎఫెక్టు అయిన ప్రాంతాలకు మాదగ్గర నీరు తీసుకొని పోతున్నారు. మాదగ్గర సోర్సు ఉన్నది పైపులైను మా నియోజక వర్గంనుంచే సిద్దిపేట నియాజకవర్గానికి పోతుంది. చాలా సంతోషం . సిద్దిపేట వాళ్లకి వాటర్ ప్రాబ్లమ్ ఉన్నది వాళ్లకి నీరు ఇవ్వండి. కాని మేము ఏమి పాపం చేశాము మా దగ్గర నుంచి పైప్‌లైను పోతావున్నది. ఆ పైప్‌లైన్ గట్టిగా వెల్డింగ్ చేసి ఒక్క చుక్క కూడా ఆ ప్రాంతంలో పడుతుందేమో అని మేము ఏదో పాపాత్ములు అన్నట్టు చేశారు. దయచేసి నీరు సప్లయి ఇవ్వమనండి. మేము సేమ్ బ్రాకిష్ ఫ్లోరైడ్ కంటెంటులో ఉన్నాము.

శ్రీ పి .కిష్టారెడ్డి (నారాయణ్‌ఖేడ్) : అధ్యక్షా, నిన్న శాసనసభా పక్షనాయకులు ఒక 25 మంది ఎంఎల్‌ఎలు కలసి సింగూర్ ప్రాజెక్టుకు పోవడం జరిగింది. ముంపుకు గురైన వారికి ప్రభుత్వం నష్టపరిహారం చెల్లించనందున 10 వేల మంది రైతులు నిరసన తెలపడం జరిగింది. మార్చి చివరికి మొత్తం కాంపెన్‌జేషన్ ఇస్తామని మంత్రిగారు శాసన సభలో చెప్పడం జరిగింది. మార్చి నెల చివరకు వచ్చింది ఇంతవరకు ఒక్క రూపాయి కూడా చెల్లించలేదు. హైకోర్టులో క్లియర్ చేసినా ఇంతవరకు డబ్బు చెల్లించలేదు. ఎంతో మంది రైతులు భూములు ఇళ్లు ,కోల్పోయి ఈ రోజున బజారునపడ్డ పరిస్థితి ఏర్పడింది. మంత్రిగారు హౌస్‌లో ఎస్యూరెన్సు ఇచ్చిన విధంగా డబ్బులు చెల్లించి వారు ఇచ్చిన ఎస్యూరెన్సును పూర్తి చేస్తారా? తెల్లాపూర్ గ్రామం వారికి ఇంతవరకు పునరావాసం కల్పించలేదు. ఇంకా మిగిలిపోయి భూములు , ఇళ్లు కోల్పోయిన వారందరికి పునరావాసం కల్పి ంచేందుకు హామీ ఇచ్చిన విధంగా అమలు చేస్తారా అని మీద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. బ్రాకిష్ వాటర్ సర్వే లోపంవల్ల సంవత్సరానికి, సంవత్సరానికి మరో వేల ఎకరాలు ముంపుకు గురైపోతుంది. దాని గురించి ఎన్నోసార్లు రిక్వెస్టు చేసినప్పటికి ప్రభుత్వం చెవిటి వాని మాదిరిగా ఉన్నది. సర్వే చేయించినప్పుడు ఎక్కువ భూములు పోయాయి. వీటికి ఎప్పుడు కాంపెన్‌జేషన్ ఇస్తారో చెప్పాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఆ రోజున ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు 15 రోజుల్లో లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్టార్టు చేస్తామన్నారు. నా నియోజకవర్గంలో ఉన్నటువంటి పులకుర్తి,హనీరాబాదు, తొర్నాల , కారముంగి నుంచి స్టార్ట్ చేస్తామని చెప్పారు. ఇంతవరకు జరగలేదు ఎప్పుడు చేస్తారు? చాలా నష్ట పోయింది. 34 వేల ఎకరాలు ముంపుకు గురైనది . కోట్లాది రూపాయలు ప్రభుత్వం కాంపెన్‌జేషన్ ఇవ్వాలి. ఇంకో పైప్ లైన్ వేసే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి . దానికి ప్రజలు నిరసన తెలిపారు. దానిని ఆపివేయాలి. సాగు నీరు త్రాగు నీరు ఇవ్వాలి.

శ్రీ ఎం . వెంకటేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, ఎస్ఆర్ఎస్‌పి ప్రాజెక్టు క్రింద ముంపుకు గురైన భూములకు కాంపెన్‌జేషన్ గురించి కాలింగ్ అటెన్షన్ ఇచ్చారు. గౌరవ సభ్యుల ఆవేదనను అర్థం చేసుకున్నాను. స్టెప్ బై స్టెప్ సింగూర్ ప్రాజెక్టు నుంచి మహబూబ్‌నగర్ దాకా సబ్జెక్టు వెళ్లింది. నాకు రూల్ 74 అయిపోయింది. సభ్యులకు రూల్ 304 అయిపోయింది. ప్రత్యేకంగా ఉన్నటువంటి రిహ్యాబిలిటేషన్ గురించి ప్రాజెక్టు క్రింద ఉన్నటువంటి రైతులు పడుతున్న ఇబ్బందుల గురించి చాలా విషయాలు సభ దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. ప్రత్యేకంగా ముంపుకు గురైన సందర్భంలో 11 గ్రామాలో ముంపుకు గురైనటువంటి అప్‌ల్యాండ్స్ అటువంటివి తీసుకొన్న కాని మొత్తం 40 రిహ్యాబిలిటేషన్ సెంటర్సు తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ 40 సెంటర్సు క్రింద ప్రభుత్వం నుంచి కార్యక్రమాలు చేయడం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా వీరికి స్కూల్సు, టెంపుల్స్, చౌడీస్, బోర్‌వెల్సు, అప్రోచ్ రోడ్సు, ఇంటర్నల్ రోడ్సు, లింక్ రోడ్సు, బిటి రోడ్సు తీసుకోవడం జరిగింది. స్కూల్సు విషయానికి వస్తే అదిలాబాద్ జిల్లాలో 7,05,313/- రూపాయలు, నిజామాబాద్ జిల్లాలో 4,07,051/- రూపాయలు, కరీంమ్‌నగర్ జిల్లాలో 91,750/- రూపాయలు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది.

ఉ.11.50

టెంపుల్స్ విషయానికొస్తే ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో రూ.2,74,000, నిజామాబాద్ జిల్లాలో రూ.1,30,000, కరీంనగర్‌లో రూ.31,000 ఖర్చుచేయటం జరిగింది. చావిడి విషయానికొస్తే ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో రూ.2,02,919, నిజామాబాద్ జిల్లాలో రూ.97,776, కరీంనగర్‌లో రూ.26,850 ఖర్చుచేయటం జరిగింది. డీటెయిల్డ్‌గా అడిగారు కాబట్టి నేను ఇంత డీటెయిల్డ్‌గా సమాచారం ఇస్తున్నాను. హేబిటేషన్స్‌లో లింకు రోడ్లు, ఇంటర్నల్ రోడ్లు కొరకు ఈనాడు రూ.20 కోట్లు ఖర్చుచేయటం జరిగింది. ఈ విషయం గౌరవసభ్యులకు తెలియంది కాదు. ప్రాజెక్ట్ టేకప్ చేసి ఎక్కువ సంవత్సరాలైనప్పటికీ పూర్తికాలేదని కొందరు గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. 1995 వరకు మొత్తం రూ.3,84,00,000 ఖర్చుచేసిన విషయం ఈ సందర్భంగా గౌరవసభ్యుల దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఈ 3, 4 సంవత్సరాలనుండి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా ఎ.ఐ.వి.పి. క్రింద తీసుకుని రూ.16,61,00,000 ఖర్చుచేసిన విషయాన్ని గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను. రిహబిలిటేషన్ సెంటర్స్‌లో స్కూల్స్, టెంపుల్స్ మరియు మిగిలిన

కార్యక్రమాలు తీసుకున్నాము. కొన్నింటిని క్యాష్ గ్రాంట్ క్రింద కూడా పే చేయటం జరుగుతోంది. ఆదిలాబాద్, కరీంనగర్, నిజామాబాద్ జిల్లాల్లో రెహాబిలిటేషన్ సెంటర్స్ పెట్టటం జరిగింది. అక్కడ ఇబ్బందులు వస్తున్నాయని, అవినీతి జరుగుతుందని, కొన్ని సమస్యలు ఉత్పన్నమౌతున్నాయని తెలుసుకుని 1980లోనే క్యాష్ గ్రాంట్ క్రింద తీసుకుని ఎల్.ఎమ్.డి. క్రింద అన్ని గ్రామాలలో ఆ స్కీమ్ పెట్టటం జరిగింది. ఎ.ఐ.వి.పి. క్రింద తీసుకున్న రూ.16,61,00,000లతో చేపట్టిన కార్యక్రమాల్లో భాగంగా ఫస్ట్‌టైమ్ లింక్‌రోడ్లతోపాటు బి.టి. రోడ్లు కూడా వేసిన విషయం గౌరవసభ్యులకు తెలుసు. అయినప్పటికీ ఇంకా కొన్ని కార్యక్రమాలు చేపట్టవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఆయా గ్రామాల్లో అన్ని సమస్యలు తీరిపోయాయని చెప్పటంలేదు. ప్రభుత్వం కూడా సౌకర్యాల కల్పనలో శ్రద్ధ తీసుకుని నిధులు సమకూర్చుకుని వివిధ కార్యక్రమాలు ఎ.ఐ.వి.పి. క్రింద చేపడుతుంది. వెంకటేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు ఎ.పి.3లో ఎట్లాగూ ఇబ్బంది ఉంది కాబట్టి ఎ.పి.2లో ఉన్న స్కీమ్స్ రీవైటలైజ్ చేసుకుని తెచ్చాము. ఎ.ఐ.వి.పి. క్రింద కూడా కొన్ని సేవింగ్స్ వచ్చే పరిస్థితి ఉన్నది. అవి అయిపోయిన తరువాత వచ్చే నెల 15వ తేది ప్రాంతంలో మిగిలి ఉన్నవారిని పిలిపించి రెండు స్కీముల క్రింద ఏయే గ్రామాలు తీసుకోవాలో మీ సలహాలు కూడా తీసుకుని ఆ కార్యక్రమం చేపడతామని తెలియచేస్తున్నాను. ఎ.పి.3కు సంవత్సరం టైమ్ పడుతుంది. అవి కూడా లాప్స్ కాకుండా ఉన్న నిధులను సద్వినియోగం చేసుకుందామనే విషయాన్ని తమరిద్వారా గౌరవసభ్యుల దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

లిఫ్ట్ స్కీమ్స్ విషయం చెప్పారు. గతంలో ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. క్రింద ఉన్న ఏరియాలో 20,000 వరకు లిఫ్ట్ స్కీమ్స్ ఇస్తామని చెప్పటం జరిగింది. లక్ష్మయ్య కెనాల్‌ద్వారా, బ్యాక్‌షోర్ ద్వారా లిఫ్ట్ స్కీమ్స్ ఇవ్వాలనుకున్నా అవి ఆచరణలో జరగలేదు. 1994నుండి గవర్నమెంట్ ఈ స్కీమ్స్‌ను ఆలోచించటం జరిగిందిగాని రైతులను కూడా ఇందులో భాగస్వాములను చేసి, లోన్స్ ఇచ్చి చేయాలని ఆలోచించలేదు. కాని నేడు ఆవిధంగా ఆలోచించటం జరుగుతోంది. సోషల్ వెల్ఫేర్ స్కీమ్స్ మరియు 25% జిల్లాలో ఉన్నటువంటి స్కీమ్స్ అన్నీ కలిపి ఒక స్కీమ్‌గా ఫార్ములేట్ చేయటం జరుగుతోంది. రైతులవద్దనుండి ఎమౌంట్ తీసుకోవటం న్యాయంకాదని ప్రభుత్వమే ఇటువంటివి 11 స్కీమ్స్ తీసుకుని గ్రౌండ్ చేసిన విషయం మీద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.

కాంట్రాక్టర్స్, టెండర్స్ పద్ధతి అనుసరిస్తే అవినీతి జరుగుతుందని, సరిగ్గా జరగదనే ఉద్దేశ్యంతో మొదటిసారిగా ఆయకట్టుదారులతో ఒక కమిటీని వేయటం జరిగింది. ఆవిధంగా వారితో కమిటీని ఏర్పాటుచేసినట్లయితే వారు ఉత్సాహంగా నడిపించుతారనే ఉద్దేశ్యంతో ఈవిధంగా చేయటం జరిగింది. రెండు, మూడు కమిటీలో మిస్‌యూజ్ అయినదని, అవినీతి జరిగిందని తెలిసినవెంటనే వాటన్నింటిపై విచారణ జరిపించి సరిచేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నాము. మరో రెండు, మూడు స్కీమ్ ఎ.ఐ.వి.పి. క్రింద తీసుకోవాలని అడుగుతున్నారు. ఎ.ఐ.వి.పి.లో అన్ని స్కీమ్స్‌కు అప్రూవల్ ఇవ్వలేదు. అయినప్పటికీ మిగిలిపోయిన మూడు, నాలుగు స్కీమ్‌లు ఎ.ఐ.వి.పి. క్రిందగాని, మరో స్కీమ్ క్రిందగాని తీసుకుని ఆ ప్రాజెక్ట్ క్రింద ప్లాన్ చేసిన అన్ని లిఫ్ట్ స్కీమ్‌లను పూర్తిచేయటం జరుగుతుందని మీద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను. రిహాబిలిటేషన్ సెంటర్స్‌కు అధికారులను పంపించి చూడాలని సలహా ఇచ్చారు. రిహాబిలిటేషన్ సెంటర్స్ తరచు సీనియర్ అధికారులను పంపి తనిఖీలు జరిపించే కార్యక్రమం తీసుకుంటామని గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.

హైపవర్ కమిటి గురించి చెప్పారు. ఎస్.ఆర్.ఎస్.సి. ప్రాజెక్ట్ క్రింద బ్యాక్‌వాటర్‌వల్ల కొన్ని గ్రామాల్లోకి నీరు వస్తుంది, పాములు కూడా వస్తున్నాయి. ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. క్రింద, ఎల్.ఎమ్.డి. క్రింద కొన్ని గ్రామాల లిస్ట్ మాకు ఇవ్వటం జరిగింది. దానిని పరిశీలన చేయటానికి సీనియర్ ఆఫీసర్స్‌తో ఒక కమిటి వేశాము. గౌరవసభ్యులు ప్రస్తావించిన క్యాష్ గ్రాంట్ మొదలగు విషయాలు కూడా పరిశీలించాలని ఆ కమిటి సభ్యులకు చెప్పటం జరుగుతుంది. గతంలో దానిపై అవినీతి ఆరోపణలు వచ్చాయని చెప్పారు. 1985 ప్రాంతంలో ఒక కమిటి వేయగా ఆ కమిటి రిపోర్ట్‌ను సబ్‌మిట్ చేయటం జరిగింది. వారు ఇచ్చిన రిపోర్ట్‌ను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని చర్యలు తీసుకుంటాము. స్కీమ్స్ మిగిలిపోయిన 20 గ్రామాల్లో ఇప్పటికే 10 గ్రామాలనుండి ప్రపోజల్స్ తెప్పించాము,

రెండు గ్రామాలకు పేమెంట్ చేశాము. మిగిలిన 10 గ్రామాలను కూడా తొందరలో ఐడెంటిఫైచేసి, బెనిఫిషరీస్ ఐడెంటిఫై చేసి త్వరలో ఆయా గ్రామాల వారికి కూడా పేమెంట్ ఇప్పించే ప్రయత్నం చేస్తామని తెలియచేస్తున్నాను. సిల్ట్ అరెస్ట్ ట్యాంక్స్‌గురించి గడ్డన్నగారు చెప్పారు. ఫోర్‌షోర్ కేచిమెంట్ ఏరియా ట్రీట్‌మెంట్‌లో చర్యలుతీసుకోవాలి. ఇది ప్రాజెక్ట్‌లోనే అంతర్భాగంగా ఉన్నప్పటికీ గతంలో దీనిపై చర్యలు తీసుకోలేకపోయారు. ఈమధ్య కాలంలో ఎ.పి.3 క్రింద, ఎ.ఐ.డి.పి. క్రింద ఆ స్కీమ్ ఫార్ములేట్ చేసి దాని క్రింద ఉన్నటువంటి 188 ట్యాంక్‌లలో సుమారు 50 ట్యాంకులకుపైనే తీసుకుని వాటని గట్లు పూర్తిచేయటం జరిగింది. ఈ లోపల కొన్ని ఆరోపణలు రావటంవల్ల వాటిని చెక్‌చేసుకుని కాంపెన్‌సేషన్ పే చెయ్యటం జరుగుతుంది. గడ్డన్నగారు ఒక సూచన చేశారు. ట్యాంకులను ఇరిగేషన్‌కు కూడా ఉపయోగిస్తే బాగుంటుందనే సూచన వారు చేశారు. దీనిని పరిశీలిస్తాము. మిగిలిపోయిన ట్యాంకుల నిర్మాణం కూడా తొందరలోనే పూర్తిచేస్తాము. త్వరలోనే ఆ కార్యక్రమం కూడా జరుగుతుందని తెలియచేస్తున్నాము.

ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్‌లో పేమెంట్ గురించి చెప్పారు. ఒరిజినల్‌గా ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ క్రింద ఏవైతే ఉన్నాయో వాటన్నింటికీ పేమెంట్ చేయటం జరిగిందని మీ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను. చాలా కేసులు హైకోర్టులోను, సుప్రీంకోర్టులోను పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు అక్కడక్కడ డేట్స్‌తో సంబంధం లేకుండా, సీనియారిటీతో సంబంధం లేకుండా కొంతమందికి ఇర్రెగ్యులర్‌గా పేమెంట్స్ చేస్తున్నారనే విషయం వాస్తవమే. దానిని కూడా స్ట్రీమ్‌లైన్ చేసి కోర్టులో పెండింగ్‌లో లేనటువంటి కేసులలో సీనియారిటీ, డేట్స్ ప్రకారం సక్రమంగా చేస్తామని తెలియచేస్తున్నాను. వచ్చే రోజుల్లో ఎటువంటి ఇబ్బంది రాదని, ఎటువంటి అవకతవకలు లేకుండా సక్రమంగా పేమెంట్స్ జరుపుతామని గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను. ఇంద్రకరణ్‌రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ రెవెన్యూ గ్రామాలుగా గుర్తించాలనే విషయం చెప్పారు. ఇవి ఏవిధంగా మిస్ అయ్యాయో నాకు తెలియదు. రెవెన్యూ మంత్రిగారితో మాట్లాడి ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. క్రింద తీసుకున్న రిహాబిలిటేషన్ సెంటర్స్ అన్నింటికీ రెవెన్యూ గ్రామాలకు ఇచ్చే గుర్తింపు తీసుకురావటానికి మా డిపార్ట్‌మెంట్ తరపున పూర్తి చర్యలు తీసుకుంటామని గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.
మ.12-00

అలాగే కొంతమంది గౌ.సభ్యులు కరెంట్ ఛార్జీల విషయం చెప్పారు. లిఫ్ట్ విషయం చెప్పారు.వాటి మీద నిర్ణయం తీసుకోవలసి ఉంది. మీరు కూడా చూస్తున్నారు. లిఫ్ట్ స్కీమ్స్‌కు పేమెంట్ గురించిన ఇబ్బందులను చూస్తున్నాము. ఎస్సారెస్పీ లిఫ్ట్ విషయంలో కూడా పరిశీలించి నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అవసరముంది. ఇప్పటికే రైతులు మోల్డ్ ఐపోయారు. స్కీములు కూడా రన్ చేసుకోవడానికిసిద్దపడి వాటి మెయింటెనెన్స్‌కు కావలసిన ఐదారు వందల రూపాయలు కూడా పెట్టుకోవడం జరిగింది. ఐడీసీ క్రింద ఉన్న లిఫ్టు స్కీమ్స్ రద్దు ఐన సందర్భంలో ఇది ఒక కొత్త కాన్సెప్ట్ అవుతుంది కాబట్టి దీనిని గురించి పరిశీలించవలసివుంది. వరంగల్‌లో ఆఫీసు ఉందని చెప్పారు. ఎస్సారెస్పీ స్టేజ్-టు కూడా ఉంది కాబట్టి దానిని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని సెంట్రల్ ప్లేస్‌లో ఉంటుందని పెట్టారేమో.

(కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

అధ్యక్షా, గౌ.సభ్యులు రెడ్యానాయక్ గారు చెప్పిన విషయం గురించి దాని యొక్క పూర్వాపరాలను పరిశీలించి చెబుతానని చెప్పడం జరిగింది కాని వారు ఈ విధంగా రియాక్ట్ అయితే ఎట్లా?

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, గౌ.సభ్యులకు ఎంత ఎంబరాసింగ్‌గా ఉంటుందో గవర్నమెంటుకు కూడా అంతే ఎంబరాసింగ్‌గా ఉంటుందని అర్థం చేసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి గౌ.సభ్యులు ఏదైనా సమస్య గురించి లేవనెత్తినప్పుడు దాని యొక్క పూర్వాపరాలను పరిశీలించి చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుందే తప్ప వెంటనే పని జరగాలని పట్టుపట్టడం సమంజసం కాదు. ఈ విషయంలో గౌ.సభ్యులు వెలిబుచ్చిన ఆందోళనలను ప్రభుత్వం గుర్తించింది. తప్పకుండా వాటినిపరిగణనలోకి తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

అలాగే ఫ్లడ్ ఫ్లో కెనాల్ గురించి కూడా గౌరవసభ్యులు తెలిపారు. వారు చెప్పినట్లు ఈ మంతెండింగ్ లోపల మీటింగ్ పెట్టమని అధికారులకు చెప్పడం జరిగింది. మీరు లోక్‌అదాలత్‌గురించి చెప్పారు. దానిగురించి కూడా చర్చలు జరిగాయి. ఆ వివరాలు కూడా తెలుసుకుని మీకు చెబితే బాగుంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో లేట్ చేయటం జరిగింది. ఒక 10, 15 రోజుల్లో ఈ ఫ్లడ్ ఫ్లో కెనాల్ గురించి సంబంధిత శాసనసభ్యులతో మీటింగ్ పెట్టటం జరుగుతుందని మీ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను. అలాగే లిఫ్ట్ స్కీమ్ పెట్టమని అక్కడ ఉన్నటువంటి గౌరవసభ్యులు తమ భూములు కూడా పోయాయని చెప్పారు. దాని గురించి పరిశీలించి చర్యలు తీసుకోవటం జరుగుతుంది.

చైర్మన్: కాల్ ఎటెన్షన్ నంబర్.2

(అంతరాయం)

శ్రీ కె.ఆర్. సురేష్‌రెడ్డి: అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారు రిప్లై ఇస్తూ మాట్లాడిన మాటలు కొన్ని బాధాకరంగా ఉన్నాయి. 118 గ్రామాలు ముంపుకు గురై 30 సంవత్సరాలు దాటిన తరువాత కూడా స్కూల్స్ ఏర్పాటుచేయటానికి రూ.4 లక్షలు, మందిరాల ఏర్పాటుచేయటానికి రూ.3 లక్షలు, చావిడి ఏర్పాటుచేయటానికి రూ.90,000 ఖర్చుపెట్టామని చెప్పారు. ఎంత బాధాకరమైన పరిస్థితులు అక్కడ ఉన్నాయో ఆలోచించాలి. మేము స్పెసిఫిక్‌గా మూడు రిక్వెస్ట్‌లు అడిగాము. వారు వాటిపైన స్పందించలేదు. దయచేసి ఆలోచించమని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాము. హై పవర్ కమిటీలు, ఇంకా ఏయే గ్రామాలు ఎఫెక్ట్ అవుతాయో వాటిని స్టడీచేయటానికి ఒక కమిటీని వేశామని అన్నారు. కమిటీ వేశాకే ఏయే గ్రామాలు ఎఫెక్ట్ అవుతాయో కూడా చెబుతామని అన్నారు, అది చాలా తప్పు. హైకోర్టు కూడా దీనిపైన తీర్పు ఇచ్చింది. ఆ తీర్పులో కమిటీని ఏర్పాటుచేయమని చెప్పింది. గతంలో కూడా ఈ కమిటి ఉండేది. కమిటీలో సంబంధిత శాసనసభ్యులు ఉండేవారు. కాబట్టి ఆ హైపవర్ కమిటీని మరలా సంబంధిత శాసనసభ్యులతో రీకాన్స్టిట్యూట్ చేయండి. ఈ రిహబిలిటేషన్ మెజర్స్ , లిఫ్ట్‌ఇరిగేషన్, ఆయా గ్రామాలకు రోడ్లు వగైరా సివిక్ ఎమినిటీస్ విషయంలో ఇంతవరకు మీరు ఎంత పూర్తిచేశారు, రేపు ఎంత పూర్తిచేయాలనేదానికి ఏదైనా టైమ్‌బౌండ్ ప్రోగ్రామ్ పెట్టుకుని పూర్తిచేస్తారా? చాలామంది గ్రామస్తులు తమ భూముల పరిహారం కోసం కోర్టుకు వెళ్లలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. కోర్టుకు వెళ్లినవారు కూడా తీర్పు వచ్చిన తరువాత డబ్బులు ఇచ్చే పరిస్థితిలో లేరు. కాబట్టి ఎవరెవరు కోర్టుకు వెళ్లలేకపోయారో వారికి న్యాయం జరిపించటానికి ప్రత్యేకమైన కోర్టు ఏదైనా ఏర్పాటుచేస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, అధికారులతో కూడిన హైపవర్ కమిటి గతంలో ఉండేదని గౌరవశాసనసభ్యులు చెప్పారు. మరలా ఇప్పుడు సంబంధిత శాసనసభ్యులతో హైపవర్ కమిటి ఉండేదని చెబుతున్నారు. ఏదేమైనా ఆ విషయంలో పరిశీలన చేసి తగు నిర్ణయం తీసుకోవటం జరుగుతుందని గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ టి. వెంకటరమణారెడ్డి: అధ్యక్షా, డి.24 కెనాల్ లైనింగ్ వర్క్స్ చేస్తామని చెప్పారు. కాని ఇంతవరకు చేయలేదు. మా బంతిపూర్ గ్రామానికి సాగునీరు అందించటానికి ఇందులో ఎటువంటి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నట్లు కన్పించటంలేదు. లైనింగ్ వర్క్స్ అయిపోయిన తరువాత ఈ గ్రామానికి నీరు ఇవ్వాలంటే చాలా కష్టం. ఈ గ్రామం క్రింద 1200 ఎకరాల నాన్ఆయకట్టు ఉన్నది. కనుక తక్షణమే ఈ లైనింగ్ వర్క్స్‌ను ఇందులో ఇన్‌క్లూడ్ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది.

(అంతరాయం)

డా. ఎమ్.వి. మైసూరారెడ్డి: అధ్యక్షా, ముందు 304 రావాలి. కాని మీరు కాల్ ఎటెన్షన్‌ను తీసుకున్నారు. దానిని నేను వ్యతిరేకించటంలేదు. కాని మరొక కాల్ ఎటెన్షన్ తీసుకోబోతున్నారు. కాల్ ఎటెన్షన్ అంటే మినిష్టర్‌గారు స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తారు, దానిపై సభ్యులు క్లారిఫికేషన్స్ అడుగుతారు, మరలా మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతారు. అదంతా ఎప్పటికి కావాలి? కాబట్టి మా 304 గురించి కూడా చూడాలి కదా?

మ. 12.10

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు: గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడుతూ, సీనియర్ అధికారులతో ఒక హైలెవెల్ కమిటీని వేయమన్నారు. ఇప్పటి కే చర్యలు తీసుకున్నట్లు చెప్పాను, అయితే మళ్లీ వాటిని రెవ్యూ చేసుకుని ఇంకా అవసరమైతే రిహాబిలిటేషన్ టేకప్ చేయడం జరుగుతుందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. గతంలో చేసిన కార్యక్రమాల గురించి సభ్యులకు చెప్పాను, మూడు సంవత్సరాల్లో దాదాపు రూ. 15కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. ఇంకా మిగిలిపోయిన కార్యక్రమాలను ఏవిధంగా చేయాలో వాటి గురించి చెప్పాను. గతంలో తీసుకున్న ప్యాకేజీ గురించి సమాధానం చెప్పాను. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత తీసుకున్న లింక్ రోడ్స్, ఇంటర్నల్ రోడ్స్ తదితర కార్యక్రమాల గురించి డిస్ట్రిక్ట్ వారీగా, అమౌంట్స్ వారిగా, ప్యాకేజీల వారీగా , సెంటర్స్ వారీగా వివరాలను గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ టి . వెంకటరమణారెడ్డి: అధ్యక్షా, డి–24 కెనాల్ వుంది, దాని ద్వారా బద్దిపూర్ గ్రామానికి సాగునీరు రావాలి, ఇది ముంపుకు గురైన ప్రాంతం . దాని గురించి చ ర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం వుంది.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు: ముంపుకు గురైన బద్దీపూర్ గ్రామం గురించి చెప్పారు. ఏమాత్రం అవకాశం వున్నా, ఆ ప్యాకేజీలో అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరగుతుందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె.ఆర్.సురేష్‌రెడ్డి: అధ్యక్షా, విషయాలన్నీ ముందే చెప్పాను అని మంత్రిగారు అన్నారు. ఈ విషయంలో ఈ ప్రభుత్వం మొండిగా ప్రవర్తించడం చాలా బాధాకరంగా వుంది. మూడు జిల్లాలకు సంబంధించిన ఇష్యూ ఇది. ముప్పై సంవత్సరాల నుంచి పెండింగులో వున్న విషయం ఇది . మినిష్టర్‌గారి జవాబులోనే ఈ ప్రాంతాలకు న్యాయం జరుగలేదనే విషయం అర్థం అవుతోంది. ఈ మూడు జిల్లాల రైతులకు, ముంపుకు గురైన గ్రామస్తులకు న్యాయం చేయడానికి, ప్రభుత్వం మీ వెంట వుందనే విశ్వాసం వాళ్లకు కలిగించడానికి ఆ ప్రాంతానికి చెందిన ప్రజాప్రతినిధులతో ఒక హై పవర్ కమిటీని ఏర్పాటు చేయాలని మేము కోరినా ప్రభుత్వం సరిగా రియాక్ట్ కాలేదు. ముంపుకు గురైన ప్రాంతాలకు న్యాయం చేసి, అవసరమైన సౌకర్యాలు కల్పించడానికి మంత్రిగారు స్పష్టమైన హామీ ఇవ్వనందుకు, ఈ ప్రభుత్వ నిర్లక్ష వైఖరికి కాంగ్రెస్ పార్టీ తరఫున మా నిరసన వ్యక్తం చేస్తున్నాం .

CHAIRMAN: Now Second matter under rule 74.

2. నల్లమడ మురుగు నీటిపారుదల వ్యవస్థ మరియు ఆ ప్రాంతములో సంభవించిన భారీ వరద నష్టాల గురించి

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, కృష్ణా పడమటి డెల్టాలో నల్లమడ డ్రైనేజీ బేసిన్ చాలా ప్రధానమైన బేసిన్. ఓగేరు వాగు దాని ఉపనదులైన కుప్పగంజి వాగు, నక్కవాగు వరద నీటిని పెద నందిపాడు వంతెన దగ్గర నల్లమడ వాగులో కలుపుతుంది. అక్కడ నుండే నల్లమడ మురుగు కాలువగా పిలువబడుతుంది. అది 35.63 కి.మీ . వరకు ప్రవహించి బంగాళాఖాతంలో కలుస్తుంది. 2000 సంవత్సరం ఆగస్టు మాసంలో గుంటూరు జిల్లాలో భారీ వర్షాలు కురిశాయి.

శ్రీ కె.ఆర్.సురేష్‌రెడ్డి: అధ్యక్షా, మంత్రిగారు స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చారు, సభ్యులందరికీ అది సర్క్యులేట్ అయింది, మళ్లీ చదువవలసిన అవసరం లేదు, హౌస్ టైమ్ కూడా సేవ్ అవుతుంది. సభ్యులు క్లారిఫికేషన్స్ అడుగుతారు, వాటికి మంత్రిగారు రిప్లై ఇస్తే సరిపోతుంది.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, స్టేట్‌మెంట్ చదువవలసిన అవసరం లేదు, క్లారిఫికేషన్స్ అడుగుతాము, సమాధానం చెప్పమంటే నాకు అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ వై . రామకృష్ణుడు: అధ్యక్షా, సురేష్‌రెడ్డిగారు చెప్పింది బాగానే చెబుతున్నారు. నోట్ ఇచ్చారు కాబట్టి మళ్లీ చదవ వలసిన, చెప్పవలసిన అవసరం లేదన్నారు. అయితే ఇంతకుముందు మినిష్టర్‌గారు కామ్‌గా కూర్చుంటే ఆయనగారు డిబేట్ చేశారు. 74 వ రూలు క్రింద క్లారిఫికేషన్స్ మాత్రమే అడిగితే బాగుంటుంది, ఆవిధంగా కాకుండా డిబేట్ చేస్తున్నారు వాళ్లు . క్లారిఫికేషన్స్ అడిగితే మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతారు.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు: ప్రభుత్వానికి రూల్ 74 అవుతోంది, మీకేమో 304 అవుతోంది. ఇంతకు ముందు మొత్తం హిస్టరీ అంతా చెప్పారు సురేష్‌రెడ్డిగారు. మూడు సంవత్సరాల్లో చేసిన కార్యక్రమాలకు సంబంధించి మొత్తం ఫిగర్స్ ఇచ్చినా వాళ్లు నిరసన వ్యక్తం చేస్తే ఇక ఏమి చెప్పాలో అర్థం కావడం లేదు.

శ్రీ కె.ఆర్ .సురేష్‌రెడ్డి: అది 30 సంవత్సరాల నుంచి పెండింగులో వున్న ఇష్యూ సార్.

ఛైర్మన్: సురేష్‌రెడ్డిగారూ, 30 సంవత్సరాల్లో 13 సంవత్సరాలు మీరు అధికారంలో వున్నారు.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, వాళ్లు చేసిన దానికంటె మేము పది రెట్లు ఎక్కువ చేసినా సంతృప్తి చెందడం లేదు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా క్లారిఫికేషన్స్ అడిగితే నేను రిప్లై ఇస్తాను.

ఛైర్మన్: మినిష్టర్‌గారూ, మీరు నోట్ చదవడం పూర్తి చేయండి .

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, ఆగస్టు 23వ తేదీన ఒక్క రోజునే 230 మిల్లీ మీటర్ల వర్షపాతం కొమ్మనూరు కాలువ నల్లమడ సర్‌ప్లస్ దగ్గర నమోదు అయింది. ఈభారీ వర్షాల వల్ల నల్లమడ బేసిన్‌లో తీవ్ర నష్టాలు సంభవించాయి. మురుగు కాలువకు 94 చోట్ల గండ్లు పడ్డాయి. కొమ్మనూరు కాలువపై నల్లమడ యుటి కాంప్లెక్స్ దగ్గర వరద నీరు పొంగి పొర్లింది. కొమ్మనూరు కాలువపై 111 చోట్ల గండ్లు పడ్డాయి. రూ. 74,69,500 ల ఖర్చుతో యుద్ధ ప్రాతిపదికపై పునర్నిర్మాణ పనులను, గండ్లు పూడిక పనులను అమలు చేయడం జరిగింది.

కృష్ణా పశ్చిమ డెల్టా మురుగు నీటి సమస్యలను అధ్యయనం చేసి నివారణ చర్యలను సూచించడానికిగాను ప్రభుత్వం 2000 సంవత్సరం సెప్టెంబర్ 22 వ తేదీన జారీ చేసిన 788 సంఖ్య ఉత్తర్వు ద్వారా ఒక నిపుణుల సంఘాన్ని నియమించింది. వర్షాల వల్ల నష్టపడిన ప్రాంతాల్లో ఆ సంఘం 2000 సంవత్సరం, అక్టోబర్ 2, 3, 14, 16 తేదీలలో వరదల వల్ల దెబ్బతిన్న ప్రాంతాలను సందర్శించింది. ఆ సంఘం రైతులతో, అధికారులతో , ప్రజాప్రతినిధుతో చర్చించింది. 2000 సంవత్సరం, డిసెంబర్ 13 వ తేదీన నివేదికను సమర్పించింది. నిపుణుల సంఘం నివేదికను ప్రభుత్వం చురుకుగా పరిశీలిస్తోంది.

శ్రీ ఎం .అనంతవర్మ (బాపట్ల) : అధ్యక్షా, ఈనల్లమడ డ్రెయిన్ సమస్య రెండు జిల్లాలకు సంబంధించినది. భారీ వర్షాలు, వరదలు వచ్చినప్పుడెల్లా నల్లమడ డ్రెయిన్ వరద దాటికి గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాల్లో లక్షలాది ఎకరాలు ముంపుకు గురవుతున్న విషయం తెలిసిందే . కొన్ని దశాబ్దాలుగా ఈ రెండు జిల్లాల రైతాంగం అంతా కూడా ఈవరదల దాటివల్ల గురవుతున్న పంట నష్టం, ఆస్తి నష్టం కొన్ని కోట్ల రూపాయల్లో వుంటున్న విషయం విదితమే.. 1962 నుంచి ఈరోజు వరకు ఈ రెండు జిల్లాల రైతాంగం 14 సార్లు పంటల నష్టాన్ని చవిచూడడం జరిగింది. మా బాపట్ల నియోజకవర్గంలో ఈ నల్లమడ డ్రెయిన్ వరద వచ్చినప్పుడెల్లా, సుమారు 30వేల ఎకరాలలో పంట నష్టపోవడం జరుగుతోంది. ప్రత్యేకంగా రహదారులు, అదేవిధంగా బ్రిడ్జీలు డ్యామేజ్ కావడం, రైతాంగానికి సంబంధించి 30వేల ఎకరాలలో పంట నష్ట పోతుండడం వల్ల, సకాలంలో పంటలు చేతికి రాకపోవడం వల్ల రైతులు తీవ్రమైన ఆర్థిక ఇబ్బందులను ఫేస్ చేస్తున్నారు. ప్రతి సంవత్సరమూ వరద దాటికి చాలా తీవ్రంగా నష్టపోతున్నారు.

ము. 12.20

అధ్యక్షా ఈ వరదలు వచ్చినపుడు బాపట్ల మండలంలో జిల్లలమూడి గ్రామంలో కట్టలు చాలా తక్కువ ఎత్తులో ఉండడం వల్ల , కట్టలు తెగి పంట పొలాలు ముంపుకు గురౌతున్నాయి. ప్రతీసారి గ్రామాలు ముంపుకు గురౌతున్న విషయం తెలిసిందే. బాపట్ల నియోజకవర్గం దిగువ ప్రాంతంలో, సముద్రతీరానికి దగ్గరగా ఉండడం వల్ల ఈ గ్రామాలు ఎక్కువగా ముంపుకు గురౌతున్నాయి. వచ్చే వరద నీరంతా బాపట్ల నుండి సముద్రంలోకి కలిసే అవకాశం ఉంది. ప్రపంచ బ్యాంకు నిధుల నుంచి సిఆర్‌పి నిధులు కేటాయించి కొంతవరకు పనులు చేపట్టడం జరిగింది. కొన్ని కారణాల వల్ల పనులు సక్రమంగా జరగడం లేదు. అందువల్ల వరద నీరు అంతా ఫ్రీగా సముద్రంలోకి పోకపోవడం వల్ల ప్రక్కన ఉన్న పొలాలన్నీ ముంపుకు గురౌతున్నాయి. ఇప్పటికి ప్రభుత్వం మూడు సార్లు కమిటీని వేయడం జరిగింది. బాపట్లకు దగ్గరలో అప్పికట్ల వద్ద ఉన్న బ్రిడ్జి శిధిలావస్థలో ఉంది. అక్కడ కొత్త బ్రిడ్జిని ఏర్పాటు చేసి, పై నుంచి వచ్చే వరద ఫ్రీగా ఫ్లో అయ్యే విధంగా బ్రిడ్జి నిర్మాణం చేపట్టాలని కోరుతున్నాను . అప్పికట్ల వద్ద ఉన్న బ్రిడ్జి ఇంప్రూవ్ చేసి చర్యలు చేపట్టవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఫీడింగ్ ఛానల్‌ను అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. బాపట్ల పట్టణం నుంచి ప్రవహించే భీమునిగుంట దగ్గర ఎంక్రోచ్‌మెంట్సు ఉన్నాయి. ఎంక్రోచ్‌మెంట్సును తొలగించి వాగును ఇంప్రూవ్ చేసినట్లయితే పై నుంచి వచ్చే మురుగు నీరు ప్రవహించి సముద్రంలోకి కలవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మా ప్రాంతంలో వరదలు వచ్చినపుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సందర్శించడం జరిగింది. ఛీఫ్ ఇంజనీర్ కృష్ణారావుగారి అధ్యక్షతన కమిటీ వేయడం జరిగింది. ఆ రిపోర్టు సబ్‌మిట్ చేయడం జరిగిందని మంత్రిగారు చెప్పారు. రెండు జిల్లాల రైతాంగానికి సంబంధించిన సమస్య ఇది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించారు. ఈ ప్రాంతాలకు సంబంధించిన ఎమ్.ఎల్.ఎలతో సమావేశం ఏర్పాటు చేసి రాబోయే బడ్జెట్‌లో అత్యధిక నిధులు కేటాయించి రెండు జిల్లాల ప్రజలను, రైతులను ఆదుకోవాలని మంత్రిగారికి, ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా.ఎమ్.పెద్ద రత్తయ్య (ప్రత్తిపాడు) : అధ్యక్షా, పొలాలకు సాగునీరు ఎంత అవసరమో, అదే విధంగా మురుగునీరు పోవడానికి అంతే ఇంపార్టెన్సు ఇవ్వాలి. నల్లమడ ప్రదేశంలో అధిక వర్షాలు ఉన్నప్పుడు, తుఫానుల వల్ల , డిజైన్ కెపాసిటీ కంటే

నీరు ఎక్కువ రావడం, గండ్లు పడడం, ప్రతి సంవత్సరం వరదలు రావడం వల్ల పంటలు నష్టపోవడం ఆనవాయితీగా మారిన విషయం మీకు కూడా తెలుసు. దీని చరిత్ర మొదటి నుంచి చూస్తే 1964లో విపరీతంగా వర్షాలు వచ్చి వరదలు రావడం జరిగింది. అది దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆనాడు ఉన్న భారత ప్రభుత్వం ఉత్తరప్రదేశ్ ఛీఫ్ ఇంజనీర్ ఎ.సి. మిత్రాతో ఒక కమిటీని వేయడం జరిగింది. 1965లో ఈ ప్రాంతాన్ని సందర్శించి రెండు దశలలో అమలు చేసే విధంగా రిపోర్టును సబ్‌మిట్ చేయడం జరిగింది. మొదట్లో రు.20కోట్లతో రిపోర్టు ఉంటే దానికి నిధులు లేక నెగ్లెక్ట్ చేస్తూ రావడం, ఆ పనులు చేయకపోవడం జరిగింది. ఆ తరువాత 1968లో ఈ డ్రెయినేజ్ తగిన నిధుల కోసం డ్రెయినేజ్ చట్టాన్ని ప్రవేశపెట్టి 1969లో డ్రెయినేజ్ బోర్డును ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. మిత్రా కమిటీ రిపోర్టును ఏ విధంగా అమలు చేయాలో రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్స్ రు.69 కోట్లతో చేయడం జరిగింది. ఆ పనులు అసంపూర్తిగా చేయడం జరిగింది. 1980లో మరల ఎస్టిమేట్సు వేస్తూ, కృష్ణా, గోదావరి డెల్టా ఏరియా అంతా ఎలా సరిచేయాలని రు.154కోట్లతో ఎస్టిమేట్సు వేయడం జరిగింది. అది అలాగే ఉండిపోవడం జరిగింది. తరువాత 1985లో కృష్ణా గోదావరి పెన్నా డెల్టా డ్రెయినేజ్ యాక్టు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. దానితోబాటు పెన్నా నది ఏరియా నెల్లూరు జిల్లా ప్రాంతం నాన్ డెల్టా ప్రాంతం కూడా ఈ పరిధిలోకి రావడం జరిగింది. ఆ సంవత్సరం రు.7కోట్లు ఖర్చు పెట్టి కొంతవరకు పనులు చేయడం జరిగింది. 1992-94 మధ్యలో సిఆర్‌పి ఆధ్వర్యంలో కొన్ని పనులు చేయడం జరిగింది. అవి కూడా అసంపూర్తిగా ఉండడం వల్ల వరదలు యథాస్థితిలో అస్తవ్యస్తంగా ఉండడం జరుగుతుంది. ఈ విధంగా ఈ ప్రభుత్వం తరువాత అవసరాన్ని బట్టి ప్రతి సంవత్సరం కొన్ని కోట్ల రూపాయలు కేటాయించి పనులు చేస్తున్నప్పటికీ, మొదటి నుంచి పకడ్బందీగా నిపుణులు తయారు చేసిన రిపోర్టును సరైన పద్ధతిలో ఇంప్లిమెంటు చేయకపోవం వల్ల ఈ పరిస్థితి రావడం జరిగిందని ప్రతి ఒక్కరికి తెలిసిన సత్యము. ఇది దృష్టిలో పెట్టుకొని గత సంవత్సరం ఆగస్టులో వచ్చిన వరదలలో ముఖ్యమంత్రిగారు రావడం, ఈ పరిస్థితి చూసి కమిటీని ఏర్పాటు చేయడం, ఆ కమిటీ రు.109కోట్లతో ఒ క రిపోర్టు ఇచ్చింది. అందులో నల్లమడ బేసిన్, తుంగభద్ర బేసిన్, రొంపేరు బేసిన్, భట్టిప్రోలు బేసిన్ రు.160కోట్లు. కొమ్ముమూరు కెనాల్‌లో కూడా తగిన విధంగా పనులు చేయడానికి రు. 30కోట్లు రికమండ్ చేసిందని చెబుతున్నారు. ఇప్పటికైనా ఈ రిపోర్టును ఇంప్లిమెంట్ చేస్తూ దీని గురించి క్షుణ్ణంగా చర్చించి చర్యలు చేపట్టడానికి ఆ ప్రాంతపు ప్రజాప్రతినిధులతో, రైతు ప్రతినిధులతో సమావేశం ఏర్పాటు చేయాలని మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇప్పటికైనా ఈ రిపోర్టును అమలుపరుస్తారా? దానికయ్యే నిధులు ఎంత? ఎప్పుడు అమలు పరుస్తారు? ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేస్తారని తెలియచేయవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి.నరేంద్ర కుమార్ (పొన్నూరు) : అధ్యక్షా ఇది ఎంతో ప్రధానమైన సమస్య. మా ప్రాంతానికి సంబంధించినంతవరకు గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాల పరిధిలో దాదాపు ఏడెనిమిది నియోజకవర్గాల రైతాంగానికి సంబంధించిన సమస్య. ఈ నల్లమడ బేసిన్‌లో ఉన్న మీడియమ్ డ్రెయిన్స్ ప్రధానమైన డ్రెయిన్స్, మైనర్ డ్రెయిన్స్ యొక్క వ్యవస్థ అస్తవ్యస్తంగా అవడం వల్ల ప్రతీసారి వచ్చే వర్షాల వల్ల ఆ ప్రాంతాల్లో జనజీవనం ఎన్నో ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటుందని మీద్వారా తెలియచేస్తున్నాను. ప్రతిసారి వరదలు వచ్చినప్పుడు కొన్ని కోట్ల రూపాయల పంటలు నష్టపోవడం , ప్రభుత్వం కంపెన్సేషన్ ఇచ్చినా రుణాలు రీషెడ్యూల్ చేసినా, ప్రతి మూడు సంవత్సరాలకొకసారి ఆ ప్రాంతంలో వరదలు వస్తున్నాయని మీదృష్టికి తెస్తున్నాను. దానివల్ల అక్కడున్న రైతులు అంతా రాను రాను అప్పుల ఊబిలోకి నెట్టబడుతున్నారు. అక్కడున్న రోడ్లు, భవనాలు, ఇరిగేషన్ వ్యవస్థ వరదల వల్ల, అధిక వర్షాల వల్ల చిన్నాభిన్నం అవుతున్నాయి. ప్రభుత్వం ద్వారా వచ్చే నిధుల వల్ల అవి పూర్తి స్థాయిలో ఏర్పాటు చేయాలంటే కొన్ని కోట్ల రూపాయలు అవసరమని తెలియచేస్తున్నాను. నల్లమడ డ్రెయిన్ గతంలో ఉన్న నాన్ డెల్టా డ్రెయిన్స్ అన్నిటిని అనుసంధానం చేసి నల్లమడ డ్రెయిన్‌లోకి సిఆర్‌పి ఏర్పాటు చేసినప్పుడు చేయడం జరిగింది.

మ. 12.30

సిఆర్‌పి కింద నల్లమడ డ్రేన్సు ఇంప్రూవ్‌మెంటు తీసుకున్నా ఆ ప్రాంతంలో వున్న రైతాంగం ఆందోళన చేసి, అభ్యంతరం తెలుపడం జరిగింది . ఏవి అయితే కొన్ని లోకల్ స్టాండ్సు తీసుకున్నవి ఉన్నాయో, వాటిని సరిగా

తీసుకోవడంలేదు . మార్చిలో నల్లబడ మీద వున్న స్టాండు తీసుకున్నది ఆనాడు 245 తీసుకోవాలని చెప్పితే సిఆర్‌పి పనులు 145 కు తీసుకోవడం వల్ల అప్పుడు కూ రైతాంగం అందరూ అభ్యంతరాలు తెలియచేశారని మీదృష్టికి తెస్తునాను . రైతుల అభ్యంతరాలను , పనిచేసే విధానాన్ని ప్రక్కకు పెట్టడం జరిగింది . ఏ పని చేయాలన్నా పై నుంచి కిందకు రావాలి . కాని ఇక్కడ కింద నుంచి పైకి వచ్చారు . ఎవరు అయితే కాంట్రాక్టర్సు, పనిచేసిన వ్యక్తులున్నారో, అధికారులు, వారితో ఒక అవగాహన ఏర్పరచుకొని వారికి అవసరమైన పనులు చేసి ఎక్కడ అయితే కొన్ని ఇబ్బంధులు ఎదురు అవుతున్నాయి . లాండు అక్విజిషన్ ఇతర సమస్యలు వున్నచోట ఆ పనులు నిలిపివేయడం జరిగింది . అలా నల్లమడ మీద అసంపూర్తిగా చాలా వున్నాయి . కొన్ని పూర్తి చేయించగలిగాము . కాని ఇంకా పూర్తిస్థాయిలో నల్లమడ మీద పనులు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది . ముఖ్యంగా, ఎప్పుడు వరదలు వచ్చినా, అక్కడ ఇరిగేషన్ కాలువ గుంటూరు జిల్లాలో దాదాపు 6 లక్షల ఎకరాలకు , ప్రకాశం జిల్లాలో 3 లక్షల ఎకరాలకు సుమారు 10 లక్షల ఎకరాలు కొంబమూరు ఇరిగేషన్ ద్వారా సాగు అవుతున్నది . వరదలు, వర్షాలు వచ్చేసరికి కాంటూరు కెనాల్ స్ట్రక్చర్స్ కొన్ని కొంబమూరు కెనాల్ మీద పడి గండ్లు పడి రైతాంగం సాగునీటికోసం ఆందోళన చెందే పరిస్థితులు చాలా వున్నాయి . ప్రతి సంవత్సరం కూడా ఎప్పుడు వరదలు వచ్చినాసరె, గత సంవత్సరం కొంబమూరు కాలువ మీద మా ప్రాంతానికి సబంధించి 33 గండ్లు పడ్డాయి . నల్లమడ డ్రేన్సు మీదా దాదాపు, 64 గండ్లు మా ప్రాంతానికి సంబంధించి పడ్డాయి . ఈ విధమైని వ్యవస్థ అక్కడ వుంది . దాని వల్ల గ్రామాలకు, గ్రామాలు వరదలు వచ్చినప్పుడు బయటకు వెళ్లడానికి గాని, వారికి కావలసిన కిరోసిన్‌గాని, మంచినీరుగాని, ఇతరత్రా సౌకర్యాలు తెచ్చుకోవడానికి వీలు వుండదు . చుట్టూ నీరు వుంటుంది . అధికారులుగాని, ఎవరు గాని వెళ్లలేని పరిస్థితులున్నాయి . కొన్ని రోజులపాటు ఆ గ్రామాలు నీటితో మునిగి వుంటాయి . ఇటువంటి పరిస్థితులను మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను . గతంలో వీటి మీద ఎక్సుపర్టు కమిటిలను వేయడం జరిగింది . ఆనాడు మిత్రా కమిటి – రాధాకృష్ణమూర్తి కమిటినిగాని,వేయడం జరిగింది . గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మా ప్రాంతానికి వచ్చిన ప్పుడు కొత్త ఎక్సుపర్టు కమిటి ని వేశారు . ఈ ఎక్సుపర్టు కమిటిలు గతంలో రెకమండేషన్స్ చేశాయి . ఎక్సుపర్టు కమిటిలు కూడా పర్యటించినప్పుడు రైతాంగం, రైతు సోదరులు అందరు కూడా వారి సమస్యలకు పరిష్కారం సూచించడం జరిగింది . ఈనాడు రైతాంగం కోరుతున్నది ఒక్కటే . ఈ సమస్యకు శాశ్వత పరిష్కారం కావాలని రైతాంగం యొక్క కోరిక . ఆ రకమైనశాశ్వత పరిష్కారం చేయడానికి కావలసిన సూచనలు రైతాంగం చేయడం జరిగింది . ఎక్సుపర్టు కమిటి వారు వచ్చినప్పుడు రేన్సు, వరదలకు సబంధించిన డీటేల్సు తీసుకున్నారు . అంచనాల ప్రాకారం దాదాపుగా నల్లమడ డ్రేన్సు వరదలు వచ్చినప్పుడు 27 వేల క్యూసెక్కుల నీరు ప్రవహించిందని తెలియచేశారు . మొత్తం కలుపుకుంటె, 30 – 32 వేల క్యూసెక్కుల వరకు వరద నీరు వచ్చి ఆ ప్రాంతంలో వున్న గ్రామాలను నల్లమడ డ్రేన్సులో ప్రవహించడం జరుగుతుంది . ఒకసారి ఆ డ్రేనుకు వున్న సమస్యలు ఆలోచిస్తే, సిఆర్‌పి కింద అభివృద్ధి చేసినా , ప్రక్కన వున్న డెల్టా ప్రాంతంలో మాత్రం వ ర్షం వచ్చినప్పుడు మా దగ్గర ఆగుతాయి . అక్కడ నుంచి సముద్రంలోకి కలువాలంటె అక్కడ వున్న డిమాండును బట్టి నీరు నూతనంగా వెళ్లడంతో కాలువకుగాని విపరీతమైన నష్టం జరుగుతా వుంది . నిల్లమడ డ్రేన్ సమస్యలు చూస్తే,10 – 12 వేల క్యూసెక్కుల వరద నీరును తీసుకెళ్లే సమస్య వుంది . 23 క్యూసెక్కుల నీటిని తీసుకెళ్లే సమస్యకు అంతం. లేది . ఎక్కడికి అక్కడ గండ్లు పడుతున్నాయి . గ్రామాలకు గ్రామాలు ముంపునకు గురి కావడం, వేలకు వేలు ఎకరాలు పంట నష్టపోవడం జరుగుతున్నది . ఇటువంటివి జరిగినప్పుడు ఎఫ్‌డి ఆర్ నిధులు ఇచ్చినప్పుడు ఎన్నో అంచనాలు వున్నాయి . ఈనాటికి కూడా పెంచడానికి అవకాశం లేక ప్రధానమైన గండ్లు అట్లాగే ఉన్నాయి . వాటిని కొన్ని పూడ్చారు . మిగతా గండ్లను పూడ్చడం లేదు . దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి . ఎన్ఎస్‌ఆర్‌సి వాటర్ వుందో దానిని డైవర్షన్ చేయడానికి కూడా అకాశాన్ని పరిశీలించాలని కోరడం జరిగింది . ఎక్సుపర్టు కమిటి కూడా దానిని దృష్టిలో పెట్టుకున్నది . ఏది అయితే ఎక్సుపర్టు కమిటి రిపోర్టు ఇచ్చిందో దానిని పరిశీలించి ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా చర్యలు తీసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను . నల్లమడలో పడే డ్రేన్సు ముఖ్యంగా వున్నాయి . వాటికి చేయకపోవడం వల్ల ఈ సమస్యలు వస్తున్నాయి . గౌరవ

ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా సార్లు వచ్చి అభివృద్ధిచేశారు . ప్రత్యేకంగా బాపట్లగాని, నా నియోజకవర్గం – రెండు నియోజకవర్గాలలో 13 వేల ఎకరాలు ముంపుకు గురి అవుతున్నది . తక్షణమే దానికి చర్యలు తీసుకుని అభివృద్ధి చేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను . అలాగే, నల్లమడలో కొన్ని యు .పి . స్ట్రక్చర్స్ వున్నాయి . వాటిని ఇరిగేషన్ పాసు అయ్యే స్ట్రకచ్చర్స్ డ్రేన్సుకు సంబంధించి పూర్తిస్థాయిలో అభివృద్ధి పర్చాల్సిందిగా కోరుతున్నాను . ఎక్సుపర్టు కమిటి ఏది అయితే ఇచ్చిందో దానిని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి . నా ప్రాంతం రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలని దానికి ఒక శాశ్వతమైన పరిష్కారం సూచించి, దానికి తగిన నిధులు ఇచ్చే విధంగా ముందుకు రావాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను . రైతాంగాన్ని అప్పుల ఊబి నుంచి పైకి లాగాలని, వారు సంతోషంగా వుండె విధంగా చేయాలని నేను గౌరవ మంత్రిగారితో కోరుతున్నాను . తప్పనిసరిగా వాటికి నిధులు కేటాయించవలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాను .

శ్రీ పి . రామారావు (చీరాల) ః నల్లమడ డ్రేన్సు మీద శాసనసభలో ప్రస్తావనకు రావడం ఇది నాలుగవసారి . ప్రతిసారి వరదలు రావడం జరుగుతున్నది . నల్లమడ డ్రేన్సు కాకుండా చుట్టుప్రక్కల వున్న ప్రాంతాలు – బేసిగాని, మిగతా మేజర్, మేడియం డ్రేన్సు మొత్తం కూడా నల్లమడ మీదకు రావడం – డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడం జరుగుతుంది . వరదలు అయిపోయిన తరువాత – నష్టం జరిగిన తరువాత ప్రభుత్వం ఎక్సుపర్టు కమిటిని వేయడం , ఎక్సుపర్టు కమిటి వచ్చి చూసి, ఎక్కడా నీరు లేదు, దీంట్లో ఇంత కెపాసిటి వస్తుంది,. డిస్చార్జి ఇంత వుంటుంది, సముద్రంలోకి ఇంత పోతుంది . అది బాగానే వుందని వెళ్లిపోవడం జరుగుతున్నది . బ్రీచ్ అయిన చోట ఎస్టిమేట్ చేసి, ఖర్చు చేస్తే సరిపోతుందని రిపోర్టు ఇవ్వడం సర్వసాధారణం అయిపోయింది . ఎన్నిసార్లు అసెంబ్లిలో నల్లమడ గురించి మాట్లాడాలో నిర్దేషిస్తే అన్ని సార్లు మాట్లాడడానికి సిద్ధపడతామని మీద్వారా మంత్రిగారికి తెలియచేస్తున్నాను . గత 10 సంవత్సరాల నుంచి – కొన్ని డికేడ్స్ నుంచి నల్లమడ డ్రేన్సు ఆ ప్రాంతంలో దుఖాన్ని ఇవ్వడం జరుగుతున్నది . మొత్తం జిల్లాలో 6 నియోజకవర్గాల్లో ప్రజానీకానికి దుఖాన్ని మిగిలిస్తుంటె, ప్రతిసారికూడా కోట్ల రూపాయలు, రిపేర్‌కు ఖర్చు చేస్తున్నారు .
మ.12.40

ఎన్ని కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నాము 50 సంవత్సరాల నుంచీ? ఇప్పటి వరకూ ఎంత ఖర్చు చేశాము అనేది ఒక్కసారి డిపార్ట్‌మెంట్ అంచనా వేసిందా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. సిమిలర్ డ్రెయిన్స్ నల్లమడ వంటిది పార్లర్‌గా రొంపేరు డ్రెయిన్ ఉంది– పర్చూరు వాగు. రెండూ పార్లర్‌గా ఉన్నాయి. 15, 20 కి.మి దూరంలో ఉంటాయి. కొమ్మమూరు కెనాల్ పైన ఉన్న పర్చూరు వాగు ఎందుకు తెగడం లేదు? కేవలం నల్లమడ డ్రెయిన్ మాత్రమే ఎందుకు తెగుతోంది? ఈ విషయాన్ని డిపార్ట్‌మెంట్ ఆలోచించిందా? రెండూ కూడా కొమ్మమూరు కెనాల్ అండర్ టన్నల్‌గా ఉన్నాయి. పర్చూరు కెనాల్ క్రాస్ చేసి పోతున్నాయి. పర్చూరు కెనాల్ తెగడం లేదు. కేవలం నల్లమడ మాత్రమే తెగుతోంది. తెగడమే కాకుండా అక్కడ నుంచి వచ్చే వాటర్ సాకీ డ్రెయిన్‌ని క్రాస్ చేసి, ప్రకాశం జిల్లా నుండి కప్పల వాగు క్రాస్ చేసి, పర్చూరు వాగు, కొమ్మమూరు కెనాల్‌లను క్రాస్ చేసి, రొంపేరు రైట్, లెఫ్ట్ ఆర్మ్‌లను దాటి, మాకున్న మొత్తం ప్రాంతాన్ని బ్రీచ్ చేస్తోందంటే, ఎంత ఫ్లడ్ వాటర్ డిశ్చార్జ్ అవుతోంది అనేది ఎప్పుడయినా డిపార్ట్‌మెంట్ దృష్టికి వచ్చిందా? రొంపేరు బేసిన్‌లో మాగ్జిమం ఫ్లడ్ లెవెల్ వచ్చి రొంపేరు వాటర్‌తోనే మాకు బ్రీచెస్ వస్తుంటే, సాకీని బ్రీచ్ చేసి, నల్లమడ వాగు బ్రీచ్ అయి, కప్పల వాగు, కొమ్మమూరు బ్రీచ్ అయి, మా చీరాల పట్టణం మీదుగా రావడం అంటే ఎంత వాటర్ డిస్చార్జ్ అవుతోందో డిపార్ట్‌మెంట్ గ్రహించిందా? డిపార్ట్‌మెంట్‌కి నల్లమడలో మాగ్జిమం ఫ్లడ్ లెవెల్‌లో ఎంత వాటర్ వస్తోందో తెలియదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎంత సేపూ, కొమ్మమూరు కెనాల్ పైన నల్లమడ డిస్చార్జ్ కెపాసిటీ ఎంత, బిలో కొమ్మమూరు డిస్చార్జ్ కెపాసిటీ ఎంత అని చూస్తున్నారే తప్ప, ఎంత వెలాసిటీ ఆఫ్ వాటర్ వస్తోందని, ఎంత వెలాసిటీ పడిపోతుంది అని చూడకుండా, వచ్చిన ఎక్స్‌పర్ట్స్ కమిటీ వారు మమ్మల్ని సమాధానపరచడానికే ప్రయత్నం చేస్తున్నారని తెలియచేస్తున్నాను. పర్చూరు వాగు తెగకుండా ఏ విధంగా ఉంది? లెఫ్ట్ ఆర్మ్, రైట్ ఆర్మ్‌గా డివైడ్ అయింది కనుకనే తెగడం లేదు? సిమిలర్‌గా నల్లమడ వాగు, కొమ్మమూరు కెనాల్ క్రాస్ చేసిన తరువాత, ఆర్మ్సుగా చెయ్యకపోతే, ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసినా, ఎన్ని కమిటీలు వేసినా, ఎన్ని

సంవత్సరాలయినా రైతాంగానికి శాశ్వత పరిష్కారం దొరకదు. మొన్న కమిటీ వచ్చినప్పుడు కూడా వారు అనడం, బిలో కొమ్మమూరు కెనాల్ కొంత వైడెన్ చేస్తాము, బ్యాంక్స్ రెయిజ్ చేస్తాము, ఎస్కవేషన్ చేస్తాము అని చెప్పడం జరిగింది. దాని వల్ల వచ్చే లాభం కేవలం 10 శాతం మాత్రమే అని మనవి చేస్తున్నాను. కాబట్టి ఆ ప్రాంతంలో బాపట్ల, పొన్నూరు, పర్చూరు, చీరాల నియోజక వర్గాలలోని ప్రజానీకాన్ని ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. నాకు తెలుసు, మన ప్రభుత్వానికి ఈ డ్రైనేజ్ సిస్టమ్ ఇంప్రూవ్ చేసి, రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలనే చిత్తశుద్ధి ఉందని, ఆ మేరకు కృషి చేస్తున్నారని తెలుసు. రొంపేరు బేసిన్ ఇంప్రూవ్‌మెంట్‌కు రు. 8 కోట్లను ప్రభుత్వం ప్రపంచ బ్యాంకు ద్వారా శాంక్షన్ చేయించడం జరిగింది. పనులు దాదాపు ప్రారంభమయినాయి. కొమ్మమూరు కెనాల్ నల్లమడ కెనాల్ గానీ బ్రీచెస్ ఎప్పటికప్పుడు క్లోజ్ చేస్తూ, రైతులకు ఉపయోగపడేట్లు చేస్తున్నారు. పోయిన సారి, 2000 వ సంవత్సరంలో వరదల గురించి మేము శాసన సభలో ప్రస్తావిస్తే, మంత్రి మండవ వెంకటేశ్వర రావుగారు మళ్లీ ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ వేశారు. దానిని బట్టి ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి ఉందని తెలుస్తోంది. కానీ ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ మాత్రం ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ కానీ, ఎక్స్‌ప్యాన్షన్ ఆఫ్ డ్రెయిన్స్ కానీ కాస్ట్లీ ఎఫైర్ అవుతుంది కనుక ఎక్కువ ఖర్చయ్యేది అయితే ప్రభుత్వం ఎట్లా తీసుకుంటుందో అనే భయంతో సరైన రిపోర్టు ఇవ్వడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. పంచాయతీరాజ్ డిపార్ట్‌మెంట్, ఆర్ అండ్ బి డిపార్ట్‌మెంట్ కొమ్మమూరు కెనాల్, నీటికి రిపైర్స్ చేసుకుంటూ, చేసుకుంటూ, జరిగిన పంట నష్టానికి కాంపెన్‌సేషన్ ఇచ్చుకుంటూ, కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నాయి. ఆ రకంగా కాకుండా ఒకేసారి నల్లమడ కెనాల్ క్రింద డ్రెయినేజ్ సిస్టమ్ గల ఏరియాలకు మంత్రిగారు విజిట్ చేసి, ఆ ప్రాంత ప్రజాప్రతినిధులను, రైతులను అందరినీ పిలిచి, ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేసి అక్కడికక్కడే కొన్ని నిర్ణయాలు చేయాలని కోరుతున్నాను. మంత్రిగారితో పాటు ఎక్స్‌పర్ట్స్ కమిటీని కూడా పిలిచి, అందరినీ కూర్చోబెట్టుకుని మాట్లాడి, తుది నిర్ణయం తీసుకుంటే బాగుంటుంది. ఇక్కడ మంత్రిగారు అర్థం చేసుకోవలసిన విషయం ఒకటి ఉంది. నల్లమడ ఒకటి మాత్రమే కాదు. నల్లమడ డ్రెయిన్ నుంచి ఓవర్ ఫ్లో అయ్యే వాటర్ నాలుగయిదు మేజర్ డ్రెయిన్స్‌ని, దాని క్రింద ఆయకట్టుని, ఆ బేసిన్స్ మొత్తాన్ని ముంచేసి దాదాపు 25 కి.మిల దూరంలో గల చీరాల పట్టణంలోకి వరద నీరు ప్రవేశిస్తోంది. దాదాపు నాలుగవ వంతు పట్టణం సబ్‌మర్జ్ అవుతోంది. వరద వచ్చిన ప్రతిసారి ఈ వాటర్ నల్లమడ డ్రెయిన్ నుంచి వస్తోంది. ఇంత తీవ్రమైన సమస్యను మంత్రిగారు అర్థం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ రిపోర్టును రీసెంట్‌గా ఇచ్చారు. అది సరిగ్గా లేదని నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయం. రిపోర్టులో ఏముందో మంత్రిగారు ఒకసారి చూడాలి. ఏ రకమైన రె మిడియల్ మెజర్స్ తీసుకుంటే ప్రయోజనం కలుగుతుందని నివేదికలో చెప్పారో మాకు తెలియచెయ్యాలని కోంతున్నాను.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరిః అధ్యక్షా, కృష్ణా పశ్చిమ డెల్టాలో ఆ ప్రాంత రైతాంగానికి దుఃఖదాయినిగా, ఆ ప్రాంత రైతాంగం సర్వనాశనం కావడానికి ప్రధాన కారణమయిన నల్లమడ, రొంపేరు, పూండ్ల డ్రెయిన్స్ అన్నీ కూడా రైతాంగాన్ని అనేక సంవత్సరాలుగా తీవ్ర నష్టాలకు గురి చెయ్యడం ప్రధాన కారణం. బ్రిటిష్ వారి కాలంలో 150 సంవత్సరాల క్రితం ఏర్పాటు చెయ్యబడిన డ్రయినేజి వ్యవస్థ. కేవలం 1,60,000 ఎకరాలకు మాత్రమే ఏర్పాటు చెయ్యబడిన వ్యవస్థ. కానీ ఆ తరువాత నాగార్జున సాగర్ వచ్చిన తరువాత నాగార్జున సాగర్ పంట కాలువలను ఏర్పాటు చేశారు కానీ డ్రెయినేజి వ్యవస్థను ఏర్పాటు చెయ్యకుండా, అక్కడ మిగులు నీరు కానీ, వరద నీరు కానీ అంతా క్రిందకు రావడం, క్రింద భాగంలో గల బాపట్ల ప్రాంతంలో సముద్రంలో కలవడం ద్వారా పర్చూరు వాగు,చీరాల ద్వారా రొంపేరు ద్వారా వెళ్లడం ఉంది. ఈ సందర్భంగా వ్యవస్థను పటిష్టం చెయ్యనందు వల్ల నాగార్జునసాగర్ భారత దేశంలో అత్యంత పెద్ద ప్రాజెక్టులో కూడా డ్రెయినేజి వ్యవస్థను ఏర్పాటు చెయ్యనందు వల్ల నీరు నల్లమడలో కలిసి, ఈ ప్రాంతాన్ని నాశనం చేస్తోంది. ఎన్నిసార్లు ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేసినా, సరైన చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. దురదృష్టం ఈ సభలో కూడా ఇదే విషయంలో మూడు, నాలుగు సార్లు చర్చకు వచ్చింది.

మ 12.50

ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీలు వేయడం వారు నివేదికలు ఇవ్వడం జరిగింది. కాని కన్‌స్ట్రక్టివ్‌గా ఈరోజు వరకు ఒక్క కార్యక్రమం కూడా అమలు కాలేదు. నేను కూడా ఒక బాధితుడినే. నాకు ఉన్న 20 ఎకరాల భూమి మొత్తం అమ్ముకుని బయటపడ్డాను. ప్రతి

సంవత్సరం వరదలు రావడం కాకపోతే సాగర్ రాక ముందు అక్కడ మెట్ట పంటలు వేయడం జరిగేది. పత్తి కాని, మిర్చి కాని, పొగాకు కాని వేసుకుని బ్రతికే వారు. ఈ నాగార్జున సాగర్ చివరిలో వచ్చిన తరువాత నిత్యమూ వరదలు రావడం కొట్టుకుపోవడం జరుగుతుంది. ఇప్పుడు మిత్రులు పాలేటి రామారావు గారు చెప్పారు. ఎంత డిస్చార్జి అవుతున్నది, ఎంత నీరు వస్తుంది అన్నది కూడా కనీసం అంచనాలు లేకుండా కాలువలు పటిష్టం లేకుండా పోతున్నాయి. ఎందుకంటే ఇక్కడ రెండు విధాలుగా నష్టం జరుగుతున్నది. నల్లమడ, రొంపేరు వల్ల వరద నీరు వల్ల మొత్తం గ్రామాలు మునక వేయడం పంటలు పోవడమే కాకుండా ఆ ప్రాంతానికి ప్రధానమైన నీటి వనరులైన ----

శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి:- ఒక్క నిముషం సార్. Second Call Attention Motion was given ample time. వారు మాట్లాడిన తరువాత You kindly take up first 304 and then we can close it.

శ్రీ జి.బుచ్చయ్య చౌదరి:- కొమ్మమూరు కాలువ ప్రధానమైన కాలువ.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు:- సురేష్ రెడ్డి గారి తీరు ఎట్లా ఉందీ అంటే ప్రొద్దుట నుంచీ వీరు మాత్రమే మాట్లాడాలి వారు మాట్లాడకూడదు అన్నట్లు ఉంది. మీరు అంతసేపు మాట్లాడారు. మా వాళ్లను కూడా మాట్లాడ నివ్వండి.

శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి:- చాలా టైమ్ తీసుకున్నారు.

శ్రీ జి.బుచ్చయ్య చౌదరి:- సురేష్ రెడ్డి గారూ, ఈ సందర్భంలో మా బాధ కూడా ఒకటి అధ్యక్షుల వారి ద్వారా చెప్పాలనుకుంటున్నాము. ఆనాడు కోస్తా ప్రాంతంలో బ్రిటిష్ వారి కాలంలో కట్టిన ప్రాజెక్టులు తప్ప ఈ మధ్య కాలంలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఏమి జరిగాయో అడగాలని కనీసం ప్రశ్నించాలని అనుకుంటున్నాము. ఒక్కసారి మా ఆవేదన చెప్పాలనుకుంటున్నాము. ఈ రొంపేరు, నల్లమడ క్రింద రు. 300 కోట్ల పంట నష్ట పోతున్నది. ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ ఇచ్చిన నివేదికలో రు.190 కోట్లు ఖర్చు పెడితే శాశ్వతంగా నివారణ చేయవచ్చు అని చెప్పినా చేయలేని పరిస్థితిలో ఉంది. మేము ఏదైనా ప్రశ్నించబోతే ఈ ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతం అక్కడ అంతా జరిగింది అంటున్నారు. ఏమీ చేశారని అడగకపోతే మాత్రం మేము ఆత్మద్రోహం చేసుకున్న వారం అవుతాము అని కూడా చెప్పడానికి వెనుకాడడం లేదు. కోస్తా ప్రాంతంలో ఆనాడు బ్రిటిష్ కాలంలో చేసిన కార్యక్రమాలు చూసి మురిసిపోవాలో, ఈనాడు ఏ కార్యక్రమాలు జరిగాయో తెలియని పరిస్థితికి సంతోషించాలో తెలియని పరిస్థితి మాకు ఉంది. ఇక్కడ ఏదైతే ఈ ప్రాంతంలో మేము కోరుతున్నామో మొత్తం కూడా స్ట్రక్చర్స్ అన్నీ కూడా దెబ్బ తిన్నాయి. వాగులు ఇష్టం వచ్చినట్లుగా పొర్లిపోయి డిస్చార్జ్ కెపాసిటీ అంతా కేవలం కొమ్మమూరు కెనాల్ మీద ఉన్న అండర్ టనెల్స్ ఆ పై భాగంలో ఎస్టిమేటెడ్ వాటర్ ఫ్లో మాక్జిమమ్ 20 అడుగుల ఎత్తున ఉంటుంది అని చెప్పినా ఈ రోజు 27 అడుగుల పైన అంటే 7 అడుగులు అదనంగా ప్రవహిస్తున్నది. కాలువలకు గట్లు లేక పూడికలు పేరుకు పోయి వాగులు వంకరగా ఉండడం వల్ల కొమ్మమూరు కాలువలో కూడా అదనంగా నీరు అంతా పడిపోతున్నది. మొత్తం కొమ్మమూరు కాలువ గళ్లు పడి పోయి సకాలంలో పంట నీరు అందించలేని దౌర్భాగ్య పరిస్థితి అక్కడ ఉంది.

ముఖ్యంగా దుగ్గిరాల దగ్గర నుంచి నర్సాయపాలెం లాకుల దగ్గర నుంచి స్వర్ణ వరకూ కూడా జనవరిలో కూడా నాట్లు వేసుకోలేని దౌర్భాగ్య పరిస్థితి ఉంది. ఒకే పంట వచ్చేది. కానీ జనవరిలో కూడా నాట్లు వేసుకోలేని అధ్వాన్న స్థితిలో ఉంటే అయిన కాడికి ఆస్థులు అమ్ముకునే పరిస్థితిలో రైతాంగం ఉంది. నల్లమడ బేసిన్ 7700 క్యూసెక్స్ కెపాసిటీ ఆ కాలువలో ఉందని చెప్పడం జరుగుతోంది. కానీ వరదల సమయంలో నల్లమడలో20 వేల క్యూసెక్స్ వాటర్ ఫ్లో ఉంది. అదే రొంపేరులో అయితే 17 వేల క్యూసెక్స్ కెపాసిటీ ఉంది అని అధికారులు చెబుతున్నా దాదాపు 60 వేల క్యూసెక్స్ వరద నీరు వచ్చి ఆ నీరు సముద్రానికి వెళ్లే

పరిస్థితి లేక గ్రామాలను అదే విధంగా చేరాల పట్టణాన్ని ముంపుకు గురి చేస్తున్నది. గత ఆగస్టులో వచ్చిన వరదలలో 20 రోజుల పాటు నీరు పోలేదు. ఎక్కడైనా వరద నీరు వస్తే 1, 2, 3 రోజులలో పోతుంది. 20 రోజులపాటు గ్రామాలలో, పంట పొలాల్లో వరద నీరు ఉంది అంటే అక్కడి పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉన్నదో ఆలోచన చేయమని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఈ రోజు మేము కూడా కోరేది స్పష్టమైన హామీ టైమ్ బౌండ్‌లో పోవాలి. మీరు ఏదైతే ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ, కృష్ణారావు కమిటీ నివేదిక ఇచ్చిందో రు.196 కోట్లు ఎస్టిమేషన్ వేయడం జరిగింది. దానిలో కొమ్మమూరు కాలువ ఆధునీకరణ చేయాలి. లాకు ఛాంబర్స్‌ను ఆధునీకరించాలి. అండర్ టనెల్స్ పూర్తిగా పూడిపోయి ఎక్కువ ఉన్న మురుగు నీరు క్రిందకు వెళ్లలేదు కనుక యుటి లను కాడా పెంచడానికి అక్కడ ఉన్న పూడికలను తీసి వేయడానికి ఏదైతే నల్లమడ కానీ రొంపేరు కాలువ గట్లు కానీ పటిష్టం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. గతంలో కృష్ణకు వరదలు వచ్చినప్పుడు మంగళగిరి దగ్గర తాడికొండ దగ్గర కృష్ణా గట్టులను పటిష్ట పరచి రోడ్లు వేసిన విధంగానే ఇక్కడ మొత్తం నల్లమడ రొంపేరు దగ్గర రోడ్లు వేయాలని అదే విధంగా నల్లమడకు సంబంధించిన వంకరలను తీయడానికి, వాటి పూడికలు తీయడానికి ఓల్డ్ స్ట్రక్చర్స్‌ను పునర్మిర్మాణం చేసే విధంగా కార్యక్రమాలు చేపట్టాలి. అదే విధంగా ఇన్‌లెట్స్ ఔట్‌లెట్స్ చేయాలి. సర్‌ప్లస్ ఎస్కేప్ ఛానల్స్ మీరు అదనంగా ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఒకవైపు మురుగునీటితో ఇబ్బంది పడుతున్న పెదనండిపాడు పై భాగంలో కూడా మంచినీటికి కటకటలాడుతున్నారు. మా పెదరత్తయ్య గారికి తెలుసు. ట్యాంకర్స్ ద్వారా నీరు సప్లయ్ చేస్తున్నారు. పెదనందిపాడు లాంటి పెద్ద గ్రామాలు కూడా మంచినీళ్లు లేక ఇబ్బంది కర పరిస్థితి ఉంది. ఏదైతే ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ చెప్పారో ఈ పాత మద్రాసు హైవే పై భాగంలో రిజర్వాయర్స్ కట్టి వరదలు వచ్చినప్పుడు నీరు నిలువ చేసి అక్కడ సాగు నీరు, మంచి నీరు అందించడానికి కార్యక్రమాలు చేపట్టవలసిన అవసరం ఉందని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. నల్లమడ పొంగినందువల్ల నక్కవాగు, సాకి వాగు అలాగే ఆలేరు, అప్పేరు, పరుచూరు పొంగిపోతున్నాయి. కనుక వాటి అన్నిటి సమస్య పరిష్కారం కోసం ఒక సమాంతర మురుగు కాలువ నల్లమడ నుంచి గుండ్లకమ్మ వాగు పాత హైవేకి ప్యారలల్‌గా ఒక సమాంతర వాగును నిర్మించవలసిన అవసరం ఉంది. మీరు రు.200 కోట్లు దీని కోసం 1, 2 సంవత్సరాలలో ఖర్చు పెడితే నష్టపోతున్న

శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీరేదైనా డైరెక్షన్ ఇవ్వండి. ఈ 74 ఎప్పటికి ఎండ్ చేస్తారు?

చైర్మన్:- డైరెక్షన్ ఇచ్చాము. లెట్ హిమ్ కంప్లీట్.

SRI K. VIDYADHARA RAO: Sir, in 74 Calling Attention Minister gives a Statement and those who are signatories seek clarification. In 304 the Members raise the issue. Then the Minister answers and thereafter gives clarification. However, we are treating the Calling Attention on par with 304. It is not correct. In the interest of completing the Agenda, let us close the issue quickly.

CHAIRMAN: Any way we are now in completing stage. శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్‌రెడ్డి:- మినిసర్ గారు చెప్పింది సభ్యులకు చెప్పండి.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి:- సురేష్‌రెడ్డి గారిని కోరుతున్నాను. ఒక్క సారి మా కోస్తా ప్రాంతం వచ్చి అక్కడి సమస్యలను పరికించమని కోరుతున్నాను. అక్కడి ప్రజల, రైతుల అభిప్రాయాలు ఏ విధంగా ఉన్నాయో, వారి మనోభావాలు ఏ విధంగా దెబ్బ తిన్నాయో తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మీరు కొన్ని అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాల గురించి చెబుతున్నారు. కొన్ని ప్రాంతాలు ఏ విధంగా నెగ్లెక్ట్ చేయబడుతున్నాయో చెప్పాలని కూడా మేము కోరుతున్నాము. మీరు కూడా ఒకసారి రండి. మాకున్న దయనీయమైన సమస్య తెలుస్తుంది. రైతు తన సర్వస్వం అమ్ముకుని పక్కకు వెళ్లిపోతున్నాడు. నాలా ఎంతోమంది రైతులు ఆస్థులు తెగనమ్ముకుని వెళ్లిపోయే పరిస్థితి ఆ ప్రాంతంలో ఉంది అని అధ్యక్షా నేను తమరి ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

చైర్మన్:- డైరెక్షన్ ఇచ్చాము. లెట్ హిమ్ కంప్లీట్.

SRI K. VIDYADHARA RAO: Sir, in 74 Calling Attention Minister gives a Statement and those

who are signatories seek clarification. In 304 the Members raise the issue. Then the Minister answers and thereafter gives clarification. However, we are treating the Calling Attention on par with 304. It is not correct. In the interest of completing the Agenda, let us close the issue quickly.

CHAIRMAN: Any way we are now in completing stage. శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి:- మినిసర్ గారు చెప్పింది సభ్యులకు చెప్పండి.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి:- సురేష్ రెడ్డి గారిని కోరుతున్నాను. ఒక్క సారి మా కోస్తా ప్రాంతం వచ్చి అక్కడి సమస్యలను పరికించమని కోరుతున్నాను. అక్కడి ప్రజల, రైతుల అభిప్రాయాలు ఏ విధంగా ఉన్నాయో, వారి మనోభావాలు ఏ విధంగా దెబ్బ తిన్నాయో తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మీరు కొన్ని అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాల గురించి చెబుతున్నారు. కొన్ని ప్రాంతాలు ఏ విధంగా నెగ్లెక్ట్ చేయబడుతున్నాయో చెప్పాలని కూడా మేము కోరుతున్నాము. మీరు కూడా ఒకసారి రండి. మాకున్న దయనీయమైన సమస్య తెలుస్తుంది. రైతు తన సర్వస్వం అమ్ముకుని పక్కకు వెళ్లిపోతున్నాడు. నాలా ఎంతోమంది రైతులు ఆస్థులు తెగనమ్ముకుని వెళ్లిపోయే పరిస్థితి ఆ ప్రాంతంలో ఉంది అని అధ్యక్షా నేను తమరి ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

SRI K. VIDYADHARA RAO: Sir, in 74 Calling Attention Minister gives a Statement and those
who are signatories seek clarification. In 304 the Members raise the issue. Then the Minister answers and thereafter gives clarification. However, we are treating the Calling Attention on par with 304. It is not correct. In the interest of completing the Agenda, let us close the issue quickly.

CHAIRMAN: Any way we are now in completing stage. శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి:- మినిసర్ గారు చెప్పింది సభ్యులకు చెప్పండి.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి:- సురేష్ రెడ్డి గారిని కోరుతున్నాను. ఒక్క సారి మా కోస్తా ప్రాంతం వచ్చి అక్కడి సమస్యలను పరికించమని కోరుతున్నాను. అక్కడి ప్రజల, రైతుల అభిప్రాయాలు ఏ విధంగా ఉన్నాయో, వారి మనోభావాలు ఏ విధంగా దెబ్బ తిన్నాయో తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మీరు కొన్ని అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాల గురించి చెబుతున్నారు. కొన్ని ప్రాంతాలు ఏ విధంగా నెగ్లెక్ట్ చేయబడుతున్నాయో చెప్పాలని కూడా మేము కోరుతున్నాము. మీరు కూడా ఒకసారి రండి. మాకున్న దయనీయమైన సమస్య తెలుస్తుంది. రైతు తన సర్వస్వం అమ్ముకుని పక్కకు వెళ్లిపోతున్నాడు. నాలా ఎంతోమంది రైతులు ఆస్థులు తెగనమ్ముకుని వెళ్లిపోయే పరిస్థితి ఆ ప్రాంతంలో ఉంది అని అధ్యక్షా నేను తమరి ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

CHAIRMAN: Any way we are now in completing stage. శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి:- మినిసర్ గారు చెప్పింది సభ్యులకు చెప్పండి.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి:- సురేష్ రెడ్డి గారిని కోరుతున్నాను. ఒక్క సారి మా కోస్తా ప్రాంతం వచ్చి అక్కడి సమస్యలను పరికించమని కోరుతున్నాను. అక్కడి ప్రజల, రైతుల అభిప్రాయాలు ఏ విధంగా ఉన్నాయో, వారి మనోభావాలు ఏ విధంగా దెబ్బ తిన్నాయో తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మీరు కొన్ని అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాల గురించి చెబుతున్నారు. కొన్ని ప్రాంతాలు ఏ విధంగా నెగ్లెక్ట్ చేయబడుతున్నాయో చెప్పాలని కూడా మేము కోరుతున్నాము. మీరు కూడా ఒకసారి రండి. మాకున్న దయనీయమైన సమస్య తెలుస్తుంది. రైతు తన సర్వస్వం అమ్ముకుని పక్కకు వెళ్లిపోతున్నాడు. నాలా ఎంతోమంది రైతులు ఆస్థులు తెగనమ్ముకుని వెళ్లిపోయే పరిస్థితి ఆ ప్రాంతంలో ఉంది అని అధ్యక్షా నేను తమరి ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

CHAIRMAN: Any way we are now in completing stage. శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి:- మినిసర్ గారు చెప్పింది సభ్యులకు చెప్పండి.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి:- సురేష్ రెడ్డి గారిని కోరుతున్నాను. ఒక్క సారి మా కోస్తా ప్రాంతం వచ్చి అక్కడి సమస్యలను

పరికించమని కోరుతున్నాను. అక్కడి ప్రజల, రైతుల అభిప్రాయాలు ఏ విధంగా ఉన్నాయో, వారి మనోభావాలు ఏ విధంగా దెబ్బ తిన్నాయో తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మీరు కొన్ని అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాల గురించి చెబుతున్నారు. కొన్ని ప్రాంతాలు ఏ విధంగా నెగ్లెక్ట్ చేయబడుతున్నాయో చెప్పాలని కూడా మేము కోరుతున్నాము. మీరు కూడా ఒకసారి రండి. మాకున్న దయనీయమైన సమస్య తెలుస్తుంది. రైతు తన సర్వస్వం అమ్ముకుని పక్కకు వెళ్లిపోతున్నాడు. నాలా ఎంతోమంది రైతులు ఆస్తులు తెగనమ్ముకుని వెళ్లిపోయే పరిస్థితి ఆ ప్రాంతంలో ఉంది అని అధ్యక్షా నేను తమరి ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్‌రెడ్డి:- మినిసర్ గారు చెప్పింది సభ్యులకు చెప్పండి.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి:- సురేష్ రెడ్డి గారిని కోరుతున్నాను. ఒక్క సారి మా కోస్తా ప్రాంతం వచ్చి అక్కడి సమస్యలను పరికించమని కోరుతున్నాను. అక్కడి ప్రజల, రైతుల అభిప్రాయాలు ఏ విధంగా ఉన్నాయో, వారి మనోభావాలు ఏ విధంగా దెబ్బ తిన్నాయో తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మీరు కొన్ని అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాల గురించి చెబుతున్నారు. కొన్ని ప్రాంతాలు ఏ విధంగా నెగ్లెక్ట్ చేయబడుతున్నాయో చెప్పాలని కూడా మేము కోరుతున్నాము. మీరు కూడా ఒకసారి రండి. మాకున్న దయనీయమైన సమస్య తెలుస్తుంది. రైతు తన సర్వస్వం అమ్ముకుని పక్కకు వెళ్లిపోతున్నాడు. నాలా ఎంతోమంది రైతులు ఆస్తులు తెగనమ్ముకుని వెళ్లిపోయే పరిస్థితి ఆ ప్రాంతంలో ఉంది అని అధ్యక్షా నేను తమరి ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్‌రెడ్డి:- మినిసర్ గారు చెప్పింది సభ్యులకు చెప్పండి.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి:- సురేష్ రెడ్డి గారిని కోరుతున్నాను. ఒక్క సారి మా కోస్తా ప్రాంతం వచ్చి అక్కడి సమస్యలను పరికించమని కోరుతున్నాను. అక్కడి ప్రజల, రైతుల అభిప్రాయాలు ఏ విధంగా ఉన్నాయో, వారి మనోభావాలు ఏ విధంగా దెబ్బ తిన్నాయో తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మీరు కొన్ని అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాల గురించి చెబుతున్నారు. కొన్ని ప్రాంతాలు ఏ విధంగా నెగ్లెక్ట్ చేయబడుతున్నాయో చెప్పాలని కూడా మేము కోరుతున్నాము. మీరు కూడా ఒకసారి రండి. మాకున్న దయనీయమైన సమస్య తెలుస్తుంది. రైతు తన సర్వస్వం అమ్ముకుని పక్కకు వెళ్లిపోతున్నాడు. నాలా ఎంతోమంది రైతులు ఆస్తులు తెగనమ్ముకుని వెళ్లిపోయే పరిస్థితి ఆ ప్రాంతంలో ఉంది అని అధ్యక్షా నేను తమరి ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి:- సురేష్ రెడ్డి గారిని కోరుతున్నాను. ఒక్క సారి మా కోస్తా ప్రాంతం వచ్చి అక్కడి సమస్యలను పరికించమని కోరుతున్నాను. అక్కడి ప్రజల, రైతుల అభిప్రాయాలు ఏ విధంగా ఉన్నాయో, వారి మనోభావాలు ఏ విధంగా దెబ్బ తిన్నాయో తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మీరు కొన్ని అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాల గురించి చెబుతున్నారు. కొన్ని ప్రాంతాలు ఏ విధంగా నెగ్లెక్ట్ చేయబడుతున్నాయో చెప్పాలని కూడా మేము కోరుతున్నాము. మీరు కూడా ఒకసారి రండి. మాకున్న దయనీయమైన సమస్య తెలుస్తుంది. రైతు తన సర్వస్వం అమ్ముకుని పక్కకు వెళ్లిపోతున్నాడు. నాలా ఎంతోమంది రైతులు ఆస్తులు తెగనమ్ముకుని వెళ్లిపోయే పరిస్థితి ఆ ప్రాంతంలో ఉంది అని అధ్యక్షా నేను తమరి ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ స్కీము ఇంప్లిమెంట్ చేయడం కోసం అవసరం అయితే రైతాంగం అడిషనల్‌గా సెస్ భరించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. వారికి ఉన్న కష్టాలు తొలగిపోతే చాలు. దీనిని అమలు చేయండి. ఏదైతే 150 సంవత్సరాల క్రితం బకింగ్‌హామ్ కెనాల్ కట్టారో ఈరోజుకీ చారెడు మట్టి తీయలేదు. ఒకప్పుడు పడవలతో మొత్తం వ్యాపారం సాగేది. ఈ విజయవాడ నుంచీ మద్రాసు వరకు బకింగ్‌హామ్ పైన ప్రయాణం జరిగేది. ఎంతో విలువైన వస్తువులు దాని ద్వారా రవాణా సాగేది. ఆ కాలువకు చిన్న మరమత్తు కూడా చేయలేదు.

మ. 1.00

ఈరోజు స్లూయిసెస్ కూలిపోతున్నాయి. నేను తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. రైతాంగం సిద్ధంగా వున్నారు. ఎకరానికి ఇంత అని అడిషనల్ సెస్ వేస్తే భరించడానికి వారంతా సిద్ధంగా వున్నారు. ఎంత ఖర్చయినా దీన్ని చేపట్టవలసిన అవసరం వుంది. రైతాంగం పోరాట పంథాలో పోతున్నారు. పెదనందిపాడు రైతులు ప్రజాప్రతినిధులను రప్పించి చెప్పారు. వారు అల్టిమేటం

యివ్వడం జరిగింది. '' వెంటనే ఈ కార్యక్రమం చేపట్టి మమ్మల్ని ఆదుకోకపోతే శిస్తు నిరాకరణ ఉద్యమం చేస్తాము '' అని వారు చెప్పడం జరిగింది. స్వాతంత్ర్య ఉద్యమ కాలంలో సహాయనిరాకరణోద్యమం, శిస్తు నిరాకరణోద్యమం చేసిన గ్రామం పెదనందిపాడు. వారు తమ సమస్యలు పరిష్కారం కాకపోతే పోరాటం తప్ప మరో మార్గం లేదని అంటున్నారు. అధ్యక్షా, బకింగ్‌హాం కెనాల్‌ను మోడ్రనైజ్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. అక్కడి పాత కట్టడాలను పూర్తిగా అధునీకరించవలసిన అవసరం వుంది. నల్లమడ డ్రైన్‌కు పార్లల్‌గా గుండ్లకమ్మకు పోవడం కోసం ఒక డ్రెయిన్ నిర్మాణం చేయబడాలి. అంతేకాకుండా గట్లను ఎత్తు చేయవలసిన అవసరం కూడా వుంది. మీరు తాత్కాలికంగా చేపట్టిన గండ్లు పూడ్చే పనులు వృధా అయినాయి. అక్కడ నాలుగు రోడ్లు వున్నాయి. చీరాల నుండి చిలకలూరిపేటకు వెళ్లే ప్రధాన రహదారి, గుంటూరు నుండి యింకొల్లుకు వెళ్లే రహదారి, బాపట్ల నుండి పర్చూర్‌కు వెళ్లే రహదారి, బాపట్ల నుండి పెదనందిపాడుకు వెళ్లే రహదారి, యివి ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోతున్నాయి. వరదల వల్ల రోడ్ల వ్యవస్థ చిన్నాభిన్నం అవుతోంది. 12 వేల పైచిలుకు జనాభా గల పెద్ద పెద్ద గ్రామాలకు ప్రయాణానికి అనుకూలం కాని రోడ్ల వల్ల యిబ్బందికరంగా వుంది. ఈ కార్యక్రమం చేస్తేనే రోడ్లు ఆధునీకరించడానికి వీలవుతుంది. ప్రజానీకం యొక్క సమస్యలను అర్థం చేసుకొని , కాలయాపన చేయకుండా , రైతులను ఆదుకోండి. రైతులు అదనపు సెస్ భరించడానికి సిద్ధంగా వున్నారని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఎప్పటిలోగా కార్యక్రమం చేపట్టి పూర్తి చేస్తారో తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యం . హనుమంతరావు (మంగళగిరి) : అధ్యక్షా, కొండవీటి వాగు విషయం తమ ద్వారా మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. ప్రతి సంవత్సరం కొన్ని వేల ఎకరాల భూమి ముంపుకు గురి అవుతోంది. కొండవీటి వాగు పరీవాహ ప్రాంతం పల్లపు ప్రాంతం . అందువల్ల నీరు కృష్ణా నదిలోకి రావడానికి వీలు లేక పంటభూములు ముంపుకు గురి అవుతున్నాయి. ఈ ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి పర్చవలసిన అవసరం వుంది. ప్రతి సంవత్సరం లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. దాని వల్ల డ్రెయిన్స్ రిపెయిర్స్ తప్ప మెయిన్ వర్క్స్ పూర్తి కావడం లేదు. కృష్ణానది తూర్పు ప్రాంతంలో ఆ వాగు కలిసే విధంగా ప్లాన్ చేస్తే తప్ప వేరేరకంగా ఉపయోగం వుండదు. కనుక దయచేసి ఎక్స్‌పర్ట్ ఇంజనీర్స్‌తో కమిటీ వేసి, కృష్ణానది తూర్పు ప్రాంతంలో కలిసే విధంగా ప్లాన్ చేయాలని తమ ద్వారా మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యం . వెంకటేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు ఎంతో వివరంగా డ్రైనేజ్ వల్ల కలుగుతున్న యిబ్బందులను, నష్టాలను గురించి చెప్పడం జరిగింది. మిత్రా కమిటీ సూచనలను అనుసరించి చేపట్టిన చర్యలను గురించి అడిగారు. 1969లో డెల్టా ప్రాంతం గురించి అధ్యయనం చేయవలసిందిగా మిత్రాగారిని కోరాము. వారి సూచనలకు అనుగుణంగా 1979లో వెడల్పు మరియు లోతు చేసే కార్య క్రమాలు, సామర్థ్యాన్ని పెంచే కార్యక్రమాలు చేయడం జరిగింది. అట్లాగే శ్రీ యం .యన్. స్వామి అధ్యక్షతన సిఇఆర్‌పి పనులు చేపట్టడం కోసం టెక్నికల్లీ మానిటరింగ్ కమిటీని వేయడం జరిగింది. వారి సూచనలకు అనుగుణంగా కూడా మరొకసారి సిఇఆర్‌పి పనులు చేయడం జరిగింది. సిఇఆర్‌పి క్రింద ఆరోజు సుమారు రు. 6,61,00,000 మంజూరు చేయడం జరిగింది. 1997లో భారీ వర్షాలు కురిసినప్పుడు మరలా రిటైర్డ్ ఇంజనీర్ ఇన్ ఛీఫ్ రాధాకృష్ణమూర్తి గారి అధ్యక్షతన కమిటీని వేయడం జరిగింది. వారు తీవ్ర పరిశీలన చేశారు. టెంపరరీగా కాకుండా శాశ్వత పరిష్కార మార్గం కోసం వారు కొన్ని సూచనలు చేశారు. అదే సందర్భంలో నాగార్జునసాగర్ నుండి వచ్చే సీపేజ్ వాటర్ కానీయండి, ఫ్లడ్ వాటర్‌కానీయండి, ఈ ఏరియా నుండి వచ్చే నీటితో కలిసి వచ్చినప్పుడు చాలా పెద్ద మొత్తంలో డిశ్చార్జ్ చేయవలసిన అవసరం ఏర్పడుతోంది. పైనుండి వచ్చే నీటిని విజయవాడ దగ్గర కృష్ణలో గాని ,లేదా గుండ్లకమ్మకు గానీ డైవర్ట్ చేయండని చెప్పడం జరిగింది. దానిగురించి వివరంగా పరిశిలన చేసిన సందర్భంలో మేజర్ డైవర్షన్ సాధ్యం కాదని, నిధులు ఎక్కువ మొత్తంలో ఖర్చు కావడమే కాకుండా డిశ్చార్జ్ చేసే సందర్భంలో నాగార్జునసాగర్ కెనాల్ దగ్గరున్న రైల్వే లైన్ కూడా మార్చవలసి వున్నందున, అది కష్టసాధ్యమనే అభిప్రాయానికి నిపుణులు వచ్చిన సంగతి గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా టెంపరరీగా కాకుండా శాశ్వతంగా అనువైన విధంగా చేయడానికి గాను సూచనలు చేయాలని, తద్వారా చేయాలని ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది.

రీసెంట్‌గా భారీ వర్షాలు కురిసిన సందర్భంగా రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సూచనలు కానీయండి, గతంలో వచ్చిన అభిప్రాయాలను కానివ్వండి క్రోడీకరించడం జరిగింది. ఇక్కడున్న డిశ్చార్జ్‌ని శాశ్వతంగా రెండు రెట్లకు పైన చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఉదాహరణకు ప్రస్థుతం వున్న డిశ్చార్జ్ 13,029 క్యూసెక్స్‌గా నిర్ణయిస్తే, దాన్ని ఫస్ట్ ఫేజ్ లోనే 28,373 క్యూసెక్స్‌కు పెంచవలసిన అవసరం వుందని, దాన్ని శాశ్వతంగా చేయాలంటే 38,015 క్యూసెక్స్‌కు రమారమి పెంచాలని చెప్పారు. అన్ని డ్రెయిన్స్‌కు కలిపి సుమారు రు. 189.89 కోట్లతో ఎస్టిమేషన్ వచ్చింది. నల్లమడ మీద 52.8 కోట్లతో , రొంపేరుకు సంబంధించి 45. 74 కోట్లు, కొమ్మమూరు కెనాల్‌కు సంబంధించి రు. 29. 64 కోట్లు, తుంగభద్ర డ్రెయిన్‌కు సంబంధించి రు. 20. 11 కోట్లు , రేపల్లె మెయిన్ డ్రెయిన్‌కు సంబంధించి రు . 18 కోట్ల 50 లక్షలు, భట్టిప్రోలు మెయిన్‌కు సంబంధించి రు. 22.48 కోట్లు, ఈ విధంగా మొత్తం కలిపి వారు ఎస్టిమేషన్ యివ్వడం జరిగింది.

మ.1.10

కొమ్మమూరు కెనాల్ క్రింద యు.టి.లను ఫస్ట్‌ఫేజ్ క్రింద డెవలప్ చేయడానికి 28 కోట్ల రూ.ల ప్రతిపాదనలు మా దగ్గరకు వచ్చాయి. త్వరలోనే వాటిని పరిశీలించి, పూర్తి చేయడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అట్లాగే రొంపేరు డ్రెయిన్ గురించి కూడ రామారావుగారు చెపుతూ, రైట్ ఆర్మ్, లెఫ్ట్ ఆర్మ్ మరియు స్ట్రేట్ కట్స్ యొక్క ఆవశ్యకత గురించి చెప్పారు. దాని గురించి వాళ్లు నిపుణుల కమిటీకి కూడ తెలిపారు. రొంపేరు డ్రెయిన్ యొక్క ప్రస్తుత డిస్‌ఛార్జ్ కెపాసిటీని సి.ఇ. వాల్యూ ప్రకారం 13950 క్యూసెక్కుల నుండి 23350 క్యూసెక్కులకు పెంచవలసిన ఆవశ్యకత ఉందని నిపుణుల కమిటీ కూడ నిర్ధారించిన విషయాన్ని గౌ.సభ్యులకు మీ ద్వారా తెలియచేస్తున్నాను. అట్లాగే శాశ్వత పరిష్కారం కోసం వారు చెప్పారు. సి.ఇ.వాల్యూని 500 వరకు తీసుకొని వెళ్లగల్గితేనే శాశ్వత పరిష్కారమవుతుంది. అట్లాగే యు.టి.ల క్రింద గాని, బ్రిడ్జిల క్రింద గాని, అక్విడక్టుల క్రింద గాని వాటన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఏదయితే సి.ఇ. వాల్యూ 500 ఉందో దానిని మొదటి దశలో చేసినప్పటికీ, ఫైనల్ స్థాయిలో ఉన్న డిస్‌ఛార్జ్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని నిపుణుల కమిటీ చెప్పింది. వీటన్నింటి గురించి 189 కోట్ల రు.ల ప్రపోజల్‌ను ప్రభుత్వం సీరియస్‌గా పరిశీలిస్తున్నది. ఇవన్నీ చేయడంతోబాటు, నిధుల విషయమై నాబార్డు నుండి కాని ప్లాన్ నుండి కూడ టై అప్ చేసేందుకు చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. ఇప్పటికే ప్రభుత్వం ఎ.పి.హెచ్.ఎం . క్రింద 9 కోట్ల 84 లక్షల రూ.ల దాకా తీసుకోవడం జరిగింది. ఎపిఈఆర్‌పి క్రింద 7 కోట్ల 66 లక్షల రూ.లు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. ప్లాన్ నిధుల నుండి కూడ సుమారు 2 కోట్ల రూ.లను ఈ డ్రెయిన్స్ అభివృద్ధి కొరకు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. శాశ్వత పరిష్కార మార్గం అయిన సి.ఇ. వాల్యూ 500 కు తీసుకొనివెళ్లేందుకు చర్యలన్నీ కూడ తీసుకొంటామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను. గౌ.సభ్యులు నరేంద్రకుమార్‌గారు పూండ్ల డ్రెయిన్ గురించి చెప్పారు. దానికి సుమారు 63 లక్షల రూ.ల అవుతుందనే ఒక ప్రతిపాదన ఉంది. అది మా దగ్గరకు వచ్చింది. దాని యొక్క ప్రాముఖ్యతను దృష్టిలో పెట్టుకొని మంజూరు చేయడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకుంటాం . ఆ ప్రాంత ప్రజాప్రతినిధులతో ఒక మీటింగ్ పెట్టుకుని వారి యొక్క సలహాలను తీసుకొని, అదే విధంగా నిపుణుల కమిటీ ఇచ్చిన ఫైనల్ రిపోర్టును ఆచరణసాధ్యం చేయడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అలాగే బుచ్చయ్య చౌధరీగారు మాట్లాడుతూ, ఆ ప్రాంతంలో రోడ్లుగాని, డ్రెయిన్స్ నుండి గాని వస్తున్న ఇబ్బందుల గురించి చెప్పారు. వాటన్నింటిని పరిశీలన చేసి, రోడ్లు అనే కాకుండా, డ్రెయిన్స్ యొక్క లోతును చేయడంతోపాటు, వెడల్పు చేసి, ముంపు నుండి శాశ్వతంగా బయట పడటానికి అన్ని చర్యలు తీసుకొంటామని వారికి కూడ మీ ద్వారా తెలియపరుస్తున్నాను.

శ్రీ డి.నరేంద్రకుమార్ : సార్, నేను గౌరవ మంత్రిగారిని కోరేదేమిటంటే......

శ్రీ కె.ఆర్‌సురేష్‌రెడ్డి : సార్ , ఒక చిన్న క్లారిఫికేషన్. అధ్యక్షా, ఈ రోజు వర్కింగ్ లంచ్ ఏమైన పెట్టారా? మరి మీరు అనౌన్స్ చేయలేదు. If the working lunch is arranged, we can sit upto 3.00 p.m. and finish the business.

సీవర్స్ సమస్య గురించి చర్చించాలి. రెండు రోజులు హౌజ్ జరగదు. Therefore, let the House transect business till 3.00 p.m. and complete the agenda.

CHAIRMAN: But, the House is not in that mood.

SRI K.R. SURESH REDDY: Kindly see that the today's agenda is completed today only.

CHAIRMAN: Let us.

శ్రీ డి.నరేంద్రకుమార్ : గౌరవ మంత్రిగారిని నేను మూడు విషయాల మీద క్లారిఫికేషన్ అడగదలచుకున్నాను. ఒకటి, ఆ ప్రాంత రైతాంగం నుండి ఇప్పుడు వసూలు చేస్తున్న వాటర్ ట్యాక్స్ కాకుండా ఈ డ్రెయిన్‌ను గాని, నల్లమడ బేసిన్‌లో ఉన్న మైనర్స్, మీడియమ్స్ కానివ్వండి, ప్రధానమైన డ్రెయిన్స్ కానివ్వండి, వాటిని అభివృద్ధిపరిచేందుకు గాను రైతుల యొక్క భాగస్వామ్యంతో అడిషనల్ సెస్ ఒకటి వేసి, దానిని ఖర్చు పెట్టే విధంగా మీరేమైన ప్రణాళిక ఆలోచిస్తున్నారా? రెండవది, డ్రైయిన్ మీద స్ట్రేయిట్ కట్స్ లేకపోవడం వల్ల వరదలు వచ్చినపుడు గ్రామ గ్రామాలు కొట్టుకొనిపోయే పరిస్థితులున్నాయి. రైతులు ఇతర గ్రామాలకు వెళ్లడానికి స్ట్రేయిట్ కట్స్ అవసరం ఎంతైనా ఉంది. వాటిని ఈ సీజన్‌లో చేసే విధంగా పరిశీలిస్తారా? మూడవది, సి.ఇ.ఆర్.పి. క్రింద గతంలో 6 కోట్ల 60 లక్షల రూ.ల అంచనాలతో పనులు చేపట్టారు. అయితే ఆనాడు దాదాపు 150 నుండి 200 శాతం వరకు ఎక్సెసెస్ టెండర్లు వేశారు. కాబట్టి అసలు ఆ 6 కోట్ల 60 లక్షల రూ.ల్లో రియల్ వాల్యూ ఆఫ్ వర్క్ ఎంత జరిగిందో తెలుపవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

డా.పి.రామారావు : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానం ఇస్తూ, రొంపేరు బేసిన్‌లోని డ్రెయిన్స్ కానివ్వండి లేకపోతే కొమ్మమూరు కెనాల్ బ్రీచెస్ కానివ్వండి వాటి గురించి చెప్పారు. అసలు ప్రధాన సమస్య ఏమిటంటే, నల్లమడ ఓవర్‌ఫ్లో కనుక లేకపోతే, నల్లమడ బ్రీచెస్ కనుక లేకపోతే ఆ చుట్టుప్రక్కల ఏ డ్రెయిన్‌కు కూడ బ్రీచ్‌రాదు. That is the major source of all the problems in the area. కాబట్టి నల్లమడ ప్రాబ్లమ్ సాల్వ్ చేసే ప్రయత్నంలో భాగంగా పర్చూరు వాగు, while it is crossing Kommamur canal, అలాగే నల్లమడ వాగు కొమ్మమూరు కెనాల్ క్రాస్ అయ్యేటప్పుడు ఎగ్జిస్టింగ్ నల్లమాడ బిలో కొమ్మమూరు కెనాల్, ఎగ్జిస్టింగ్ డ్రెయిన్‌కు లెఫ్ట్ ఆర్మ్‌గా ట్రీట్ చేస్తే, రైట్ ఆర్మ్‌ను కొత్తగా మనం క్రియేట్ చేయవలసిన ఆవశ్యకత ఉంది. కాబట్టి, పర్చూరు వాగు అబోవ్ కొమ్మమూరు ఏదైతే తెగకుండా ఉంటుందో అలాగే కొమ్మమూరు కెనాల్ అబోవ్ నల్లమడ తెగకుండా, బ్రీచ్ కాకుండా ఉండే విధంగా రైట్ ఆర్మ్ ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని మేము భావిస్తున్నాం . దానిని ఎక్స్‌పర్ట్స్ కమిటీ దృష్టికి కూడ తీసుకొని వచ్చాం . అదే విధంగా మంత్రిగారి దృష్టికి కూడ తీసుకొని వచ్చాం . కాబట్టి దాని మీద మంత్రిగారి అభిప్రాయం ఏమిటి? తరువాత రొంపేరు డ్రెయిన్ గురించి వరల్డ్ బ్యాంక్ ఫండ్స్ నుండి వారు 8 కోట్ల రూ.లు శాంక్షన్ చేసి ఉన్నారు. అది రెండు సంవత్సరాల ప్రోగ్రామ్. ఒక సంవత్సరం ఎక్స్‌టెండ్ చేస్తే, అది రేపు రాబోయే జూన్‌తో ప్రోగ్రామ్ అయిపోతుంది. ఇంకా 24 కి.మీ మేర డ్రెయిన్స్ ఇంప్రూవ్ చేయవలసి ఉంది. ఇంతవరకు కంట్రాక్టరు రాలేదు. ఎప్పటిలోగా కంట్రాక్టరును తీసుకొని వచ్చి వర్క్ స్టార్ట్ చేయిస్తారు?

శ్రీ ఎం.అనంతవర్మ : అధ్యక్షా, కృష్ణారావుగారి అధ్యక్షతన నల్లమడ డ్రెయిన్ ముంపు నివారణ గురించి ఒక ఎక్స్‌పర్ట్స్ కమిటీని వేయడం జరిగింది. ఆ రిపోర్టులో వారు కొన్ని రికమెండేషన్స్ చేయడం జరిగింది. ప్లాన్ బడ్జెట్‌లో నిధులు కేటాయించాలని వారు రికమెండ్ చేశారు. దాని ప్రకారం మీరు నిధులు కేటాయించబోతున్నారా? అంతేకాకుండా, ఇంకొక చిన్న క్లారిఫికేషన్ అధ్యక్షా, బాపట్ల పట్టణానికి సంబంధించి, మురుగు నీరు అంతా పోవడానికి, అదే విధంగా నల్లమడ డ్రెయిన్ ద్వారా వచ్చే ఎక్సెసెస్ వాటర్ అంతా భీమునిగుంట ద్వారా పోవలసి ఉంటుంది అయితే ఆ వాగు అంతా ఎన్‌క్రోచ్‌మెంట్స్‌తోనూ, పూడికతోనూ నిండిపోయింది. ఆ పూడికను తీసివేసి, ఆ వాగును ఇంప్రూవ్ చేసినట్లయితే బాపట్ల పట్టణాన్ని మురుగునీటి

ముంపు నుండి చక్కగా సేవ్ చేయడానికి వీలవుతుంది. కాబట్టి దానికి సంబంధించి బడ్జెట్‌లో ఏమైన కేటాయించబోతున్నారా? అదే విధంగా ఈస్ట్ తుంగభద్ర కు సంబంధించి ఏదయితే డ్రెయిన్ ఉందో దాని క్రింద సి.ఇ.ఆర్.పి. క్రింద వరల్డ్ బ్యాంక్ నిధులతో కొన్ని పనులు చేపట్టడం జరిగింది. అయితే అప్పట్లో కొన్ని సాంకేతిక కారణాల వల్ల దిగువున ఉండే కొంత ప్రాంతాన్ని త్రవ్వకుండా , డెవలప్ చేయకుండా వదలివేయడం జరిగింది. దానిని ఇప్పుడు చేపడతారా? అధ్యక్షా, మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని ఈ మూడు క్లారిఫికేషన్స్‌కు సంబంధించి సమాధానం ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మ. 1.20

కాబట్టి మీ ద్వారా మంత్రి గారిని ఈ మూడు పాయింట్సుకూ సంబంధించి సమాధానం ఇవ్వవలసిందిగా తమద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. పెదరత్తయ్య :- అధ్యక్షా, మొన్న వచ్చిన వరదలకు కొంతవరకూ రిపేర్సు చేసి, బ్రీచెస్ క్లోజ్ చేసినట్లు చెప్పారు గానీ, ఇంకా క్లోజ్ చేయాల్సిన బ్రీచెస్ చాలా ఉన్నాయి. అదే విధంగా ఓగేరు అప్పర్ బ్రీచెస్, నార్దరన్ బ్యాంకు వైపు ఏ ఇంజనీరూ కూడా అక్కడికి పోయి చూడటం లేదు. ఆ బ్రీచెస్ గత 3 సంవత్సరాల నుంచి ఆ విధంగానే ఉన్నాయి. మరి వాటిని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని, మొన్న మిగిలిపోయిన పాతవీ, ఇవీ కూడా కలిపి చేయాలి. అసలు అక్కడ వర్కు మొదలు పెట్టబోయేలోపు ఈ బ్రీచెస్ క్లోజ్ చేయాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

తర్వాత, అక్కడున్న చాలామంది అభిప్రాయం ఏమిటంటే, ఎన్ఎస్‌పి సిస్టంకి డ్రెయిన్స్ లేకపోవడం వల్లనే నల్లమడకు ఈ వరదలు వస్తున్నాయని అంటున్నారు. అది ఎంతవరకూ కరెక్టు అని అది కూడా చెప్పాలి. ఎన్ఎస్‌పిలోనే డ్రెయిన్సు సిస్టం లేకుండా ఎన్ఎస్‌పి కెనాల్సు తీశారు. నల్లమడ ఎఫెక్టు కావడానికి అది ఒక కారణం అని ప్రజాప్రతినిధులు, రైతు ప్రతినిధులు అంటున్నారు. మరి అది ఎంతవరకూ కారణమో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :- అధ్యక్షా, నేను రెండు, మూడు విషయాలను స్పెసిఫిక్‌గా అడుగుతున్నాను. ఎక్స్‌పర్టు కమిటీ ఇచ్చిన ప్రతిపాదనలలో ఈ కాలువ ఆధునికీకరణతో బాటు, సమాంతర డ్రెయిన్ పాత మద్రాసు రహదారిలో నల్లమడ నుంచి గుండ్లకమ్మ వరకూ ప్రతిపాదన మీకు ఇచ్చారా? ఇస్తే దానిని చేపడతారా లేదా?

రెండవది, నేను ఇంతకు ముందు చెప్పాను, ఒకవైపు పై గ్రామాలలో వారికి సాగునీరు, మంచినీరు లేదు. ఎక్కడైనా గ్రామాలలో వరదలు వచ్చినపుడు మాత్రం మొత్తం నీరు పొంగిపోతుంది. మిగతా అప్పుడు పంటకు గానీ, త్రాగడానికి గానీ నీరు లేని పరిస్థితి ఉంది. కనుక వెంకటేశన్ కమిటీ జలసంఘ సభ్యులు ఇచ్చి నిర్ణయంలో పైన రెండు రిజర్వాయరులు వేయాలని చెప్పిన మాట నిజమేనా? ఈ రెండు రిజర్వాయర్లు వరదలో వచ్చిన నీరు నిలవ చేయడం కోసమే. మరి ఈ రెండు రిజర్వాయర్ల ప్రతిపాదన ఇచ్చిన మాట నిజమేనా? వీటిని నిర్మించడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా?

ఇకపోతే, రైతు వంతెనలున్నాయి. అవి చాలా చోట్ల హర్డిల్‌గా ఉన్నాయి. ఒకవైపు పాత రహదారి వంతెనలు ఇరుకుగా ఉండటమే కాకుండా రైల్వే వంతెనలు కూడా తగిన విధంగా వెడల్పు చేయనందువల్ల వాటి వద్ద నీరు నిలిచిపోతున్నది. కాబట్టి రైల్వే శాఖతో, అధికారులతో మాట్లాడి ఆ వంతెనలను వెడల్పు చేసే ప్రతిపాదనను ఏ విధంగా చేపడతారు?

రత్తయ్య గారు చెప్పింది ప్రధానమైన సమస్య. నాగార్జునసాగర్ కాల్వ నుంచి మురికి నీరు పోయే విధానం లేక అవన్నీ కూడా ఈ ఎన్ఎస్‌పి క్రింది వాగులోకి వదలడం వల్ల ఆ వాగులు ప్రమాదాన్ని సృష్టిస్తున్నాయి. కనుక నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టులోని

డెల్టా సిస్టంలో మురికి కాలువ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడానికి ఏదైనా కార్యక్రమం తీసుకుంటారా లేదా? అది అయితే గానీ ఇక్కడ సమస్య రెక్టిఫై కాదని క్లియర్‌గా చెబుతున్నాను.

కొమ్మమూరు కాలువ చాలా అధ్వాన్నస్థితిలో ఉంది. అక్కడ లాక్ సిస్టం అంతా ఫెయిల్యూర్ అయింది. సకాలంలో నీరందక, రైతులు తీవ్రంగా నష్టపోతున్నారు. దుగ్గిరాల కింద దిగువ భాగంలో కనుక కొమ్మమూరు కాలువ ఆధునికీకరణ కార్యక్రమం చేయడం కోసం ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకుంటారో స్పష్టంగా చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. హనుమంతరావు :- అధ్యక్షా, కొండవీటి వాగు గురించి ప్రస్తావన రాలేదు. దయచేసి ఆ విషయాన్ని కూడా మంత్రి గారు సభ దృష్టికి తీసుకురావలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకటేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, ఇందాకా కూడా నేను వివరంగా కృష్ణారావు కమిటీలో ఇచ్చిన సిఫార్సులు చెప్పాను. వారు కూడా టోటల్‌గా ఈ సమస్య పరిష్కారం కావాలి అంటే, రెండు స్టేజీలలో చేయాలని, అలాగే ప్రత్యేకంగా వారు చెప్పింది – ఉన్నటువంటి సీ–వాల్యూను పెంచాలని, ఇప్పుడు ఏదైతే 145 ఉందో దానిని 300 నుంచి ఫస్టు స్టే జిలోనూ, సెకండ్ స్టేజిలోనూ 500కి పెంచాలని, సుమారు 13,029 క్యూసెక్కు ప్రస్తుతం ఉన్న డిస్చార్జ్‌ను మొదటి స్టేజిలో 28,373 గానూ, రెండవ దశలో 38,115 క్యూసెక్కుకూ మార్చాలని వారు చెప్పడం జరిగింది. అదే సందర్భంగా వారు మొదటి స్టేజిలోనే రెండవ ఫేజ్‌లో అవసరమైన వంతెనలను గానీ, అండర్ టన్నెల్సును గానీ, ఆక్విడెట్సును గానీ డిజైన్ చేసుకుని, చేయాలని అన్నారు.

అలాగే బుచ్చయ్య చౌదరి గారు రైల్వే బ్రిడ్జీలను దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని చెప్పడం జరిగింది. అలాగే వాగు గట్లను కూడా తగు స్టాండర్డ్‌లో నిర్మాణం చేయాలని ప్రతి దానిలో స్ట్రైట్ కట్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఈ డైవర్షన్‌లో రివర్ పొజిషన్ మారి చాలా డ్యామేజ్ జరుగుతున్నది. స్ట్రైట్ కట్‌లు చేయాలని, అలాగే గ్రామ నివాసాల వద్ద వున్న ఎత్తు బ్రిడ్జిలన్నీ నిర్మాణం చేయాలనీ, ఎక్కడా లో లెవల్ కాజ్‌వేస్ చేయకూడదని హైలెవల్ బ్రిడ్జీలు మాత్రమే ప్లాన్ చేయాలని అట్లాగే ఎన్‌క్రోచ్‌మెంట్స్ వుంటే వాటిని తీసివేసి పాసేజ్ కూడా క్లియర్‌గా వుంచాలని కొమ్మమూరు కాల్వపైన అండర్ టన్నల్స్‌ని నూతనంగా నిర్మాణం చేయాలని నల్లమడ పాత రోడ్లన్నీ తిరిగి పునరుద్ధరించాలని, అప్పికట్ల వాగు నుంచి పినబోయిన పాలెం వరకు స్ట్రైట్ కట్ నిర్మాణం చేయాలని దానికి కావలసినటువంటి సాధ్యాసాధ్యాలను పరిశీలించాలని వారు కోరడం జరిగింది. మర్రిపూడి వద్ద రైల్వే బ్రిడ్జ్ అభివృద్ధి పరచాలని, వీటన్నింటికీ ఫస్ట్ ఫేజ్‌లో గౌరవ సభ్యులు అడిగిన పనులకు రూ. 33.2 కోట్లు అవసరం అవుతాయని , అవన్నీ కూడా టేకప్ చేయడానికి అక్కడ నాబార్డ్ లోగానీ, ప్లాన్‌లో గానీ పరిశీలన చేసి ఫస్ట్ ఫేజ్ కార్యక్రమాలను చేయడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరిగిందని మీకు గుర్తు చేస్తున్నా. రొంపేరులో ఏదైతే వుందో అది కంట్రాక్టర్స్ రావడం అన్నది మా దృష్టికి వచ్చింది. వారందరూ చెప్పారు. ఈ నెలాఖరులోపుగా అంటే తొందరలో వచ్చి ఆ పని పూర్తి చేసి, జూలై ఆఖరు వరకు ప్రోగ్రాము పూర్తి చేస్తామని వారు ప్రామిస్ చేయడం జరిగింది. లెఫ్ట్ ఆర్మ్, రైట్ ఆర్మ్ గురించి కూడా ఇందాక చెప్పడం జరిగింది. దానిని కూడా మార్చినపుడు డైవర్షన్ చేసినపుడు మాత్రమే డిస్చార్జ్ ఈజీగా చేయడం జరుగుతుందని మా దృష్టికి వచ్చింది. డిపార్ట్‌మెంట్ నుంచి ఇచ్చినట్టి సలహాలలో కూడా ఉన్నాయి. కాబట్టి దానిని పరిశీలన చేయడం జరుగుతుందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తూ సిఆర్‌పి లో టోటల్‌గా ఇరిగేషన్ క్రింద , డ్రైన్స్ క్రింద రూ. 293.52 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది దానిలో కృష్ణా డెల్టా క్రింద రూ.14.5 కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. అప్పట్లో ఎర్త్ వర్క్‌కి రూ. 22 చొప్పున క్యూబిక్ మీటరుకు తీసుకోవడం జరిగింది.

ఈ రోజు రూ. 14 కు తెచ్చిన సందర్భం వుంది. దానిని యిప్పుడు ఇన్‌టరిమ్‌గా కాలిక్యులేట్ చేయాలంటే తక్కువ వుంటుంది. అయినప్పటికీ ఆ వర్క్స్‌లో యివి టేకప్ చేసి రూ. 13.52 కోట్లు, కృష్ణా వెస్టర్న్ డెల్టా క్రింద ఖర్చు చేశారని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే సముద్ర ముఖద్వారం వద్ద ఉన్న పూడిక తీసి వేయాలని సూచన చేశారు. ఇప్పటికే

కొన్ని చేయడం జరుగుతోంది. మిగిలినవి అవసరం అయితే డ్రెడ్జెర్స్ పెట్టి ముఖద్వారం వద్ద క్లీనింగ్‌చేయడం జరుగుతుందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

CHAIRMAN: The issues posted under Rule 304 are postponed.

The House is adjourned to meet again at 8.30 a.m. on Tuesday, the 27th March, 2001.

(The House then adjourned at 1.29 p.m. to meet again at 8.30 a.m. on Tuesday, the 27th March, 2001.)